

BTI som modell for samhandling

En kvalitativ studie av barn, unge og familiers erfaringer med
Stafettloggen som redskap for medvirkning og samhandling

Ann Cathrine Støylen

VID vitenskapelige høyskole

Stavanger

Masteroppgave

Master i medborgerskap og samhandling

Antall ord: 25206

23 november 2023

Opphavsrettigheter

Forfatteren har opphavsrettighetene til oppgaven.
Nedlasting for privat bruk er tillatt.

Sammendrag

Denne studien omhandler barn, unge og familier bruk av stafettloggen i forbindelse med bedre tverrfaglig innsats (BTI). Målet med denne oppgaven er å sette søkelys på barn, unge og familier og de erfaringene de har ved bruk av stafettloggen som et redskap for medvirkning og samhandling. Problemstillingen for studien er:

Hvilke erfaringer har barn, unge og familier ved bruk av stafettloggen som redskap for medvirkning og samhandling?

For å finne svar på denne problemstillingen er det benyttet kvalitativ metode, der forskningsdesignet har vært semistrukturerte intervju. Det er blitt gjennomført 10 intervjuer med 11 voksne og 2 barn fra kommunene Eigersund og Sokndal. Analysen av dataene ble gjennomført ved bruk av temasentrert analyse inspirert av systematisk tekstkondensering.

Under analysen ble det identifisert fire hovedtema: potensialet for medvirkning og deltakelse, forutsetning for samhandling er strukturer, styrker ved bruk av stafettloggen og barrierer for medvirkning og samhandling.

Resultatene er drøftet opp mot den teoretiske rammen for medborgerskap, samhandling og folkehelse. Barn, unge og familiers erfaringer med bruk av stafettloggen setter søkelys på hvordan dette er redskap for å fremme deltakelse på like vilkår og for å ivareta rettigheter. Ved å få strukturene i BTI modellen og stafettloggen tydelig og avklart, vil dette kunne danne grunnlag for bedre medvirkning og samhandling for barn, unge og foreldre. Å gi mulighet for medvirkning og samhandling kan bidra til å styrke den enkeltes forhold til den relasjonelle velferden og bidra til videre utviklingen av velferdsstaten.

Nøkkelord: Medvirkning, samhandling, Bedre Tverrfaglig Innsats, Medborgerskap

Abstract

This study concerns children, youth and parents and their use of the relay log associated with better interdisciplinary interventions model (BIDI). The aim of the study is to highlight the experience children, youth and families have with the use of the relay log as a tool for participation and interaction. The thesis of the study is:

Which experiences do children, youth and families have with the use of the relay log as a tool for participation and interaction?

To answer this thesis the qualitative method of semi-structured interview was used as the research design. A total of ten interviews with two children/youth and eleven parents from the municipalities of Eigersund and Sokndal was conducted. A theme-based analysis inspired by systematic text condensation was applied as analysis method, and four themes were identified: Participation and interaction, structure is a prerequisite for interaction, strengths with use of the relay log and barriers to participation and interaction.

The results are discussed using the theoretical frame of citizenship, interaction and public health. Children, youth and families experience from the use of relay log highlights how this is a tool for Justice as parity of participation and to take care of ones rights. By having the structure the BIDI model and relay log clearly clarified, this can make the basis for better participation and interaction for children, youth and families. By giving them the possibility of participation and interaction it can contribute to strengthen ones relation to relational welfare og contribute to the ongoing development of the welfare state.

Keywords: participation, interaction, better interdisciplinary interventions model, citizenship

Forord

Å skrive denne oppgaven har vært spennende og lærerik. Til tider har det også vært krevende å komme seg igjennom da jeg har kombinert det med full jobb. Jeg har fått fordype meg i et tema som interesserer meg og som jeg opplever er relevant både i forhold til det å jobbe med barn, men også har overføringsverdi til feltet jeg selv jobber i, helse og omsorg.

Takk til alle dere som stilte opp til intervju og delte deres erfaringer med meg, uten dere hadde det ikke blitt noen studie.

Så må jeg takke min veileder Anne som alltid er engasjert og oppmuntrende. Du har gitt meg faglig støtte og motivasjon når jeg har opplevd det utfordrende å gjennomføre. Jeg vil også takke Maren som har deltatt på veiledninger og kommet med råd og tips. Takk til alle i forskergruppen rundt implementering av BTI i Sokndal og Eigersund kommune, det har vært spennende å få være med på reisen deres. Takk til min leder på jobb, Solveig for at du har tilrettelagt for at jeg skulle få gjennomføre denne masteren.

Og til sist må jeg takke familien min for støtte og tålmodighet dere har vist meg gjennom studieårene.

Egersund, november 2023

Ann Cathrine Støylen

Innhold

1.	Innledning.....	1
1.1	Egne erfaringer med å jobbe med barn og det å samhandle.....	1
1.2	Medvirkning og samhandling i barnehage og skole.....	2
1.3	Presentasjon av tema og samfunnsmessig relevans.....	3
1.4	Aktuell forskning.....	4
1.5	Problemstilling og forskningsspørsmål.....	8
1.6	Oppgavens oppbygning.....	9
2.	Teoretisk ramme.....	10
2.1	Innledning.....	10
2.2	Medborgerskap.....	10
2.2.1	Rettighetsperspektivet	10
2.2.2	Rettferdighetsperspektivet.....	12
2.3	Samhandling.....	13
2.3.1	Bedre Tverrfaglig Innsats for barn, unge og familier (BTI modellen)	13
2.3.2	Samhandling og makt.....	18
3.	Metode.....	19
3.1	Innledning.....	19
3.2	Vitenskapsteoretiske utgangspunkt.....	19
3.2.1	Hermeneutikk og forforståelse.....	20
3.2.2	Fenomenologi.....	20
3.3	Valg av metode.....	21
3.4	Mitt faglige ståsted.....	22
3.5	Utvalg og kriterier.....	23
3.5.1	Utvalgsriterie.....	22
3.5.2	Rekruttering.....	24
3.5.3	Utvalg.....	25
3.6	Intervjuguid og gjennomføring av intervjuene.....	26
3.6.1	Intervjuguide.....	26
3.6.2	Gjennomføring av intervjuene.....	27

3.6.3	Transkribering.....	28
3.7	Analyseprosessen.....	29
3.8	Forskningsetiske avveininger.....	33
3.9	Troverdighet, pålitelighet og overførbarhet.....	36
3.9.1	Troverdighet.....	36
3.9.2	Pålitelighet.....	36
3.9.3	Overførbarhet.....	37
4.	Resultater.....	38
4.1	Medvirkning og deltakelse	39
4.1.1	Å se barnet gjennom stafettloggen.....	39
4.1.2	Relasjon til barna.....	40
4.1.3	Vi jobber sammen.....	42
4.1.4	Oppsummering.....	43
4.2	Forutsetning for samhandling er strukturen.....	44
4.2.1	Stafettloggen bidrar til at vi føler oss ivaretatt.....	44
4.2.2	Oppfølging av ansvar i stafettloggen.....	45
4.2.3	Oppsummering.....	46
4.3	Styrker ved bruk av stafettloggen.....	47
4.3.1	Ulike dokumentasjonsmåter i stafettloggen.....	47
4.3.2	Stafettloggen og overganger.....	48
4.3.3.	Oppsummering.....	49
4.4	Barrierer for medvirkning og samhandling.....	50
4.4.1	Lite definerte forventninger til bruk av stafettloggen.....	50
4.4.2	Stafettloggen og brukergrensesnitt.....	51
4.4.3	Tanker om hvordan stafettloggen kan brukes videre.....	53
4.4.4	Oppsummering.....	54
5.	Drøfting.....	56
5.1	Innledning.....	56
5.2	Potensialet for medvirkning og deltakelse.....	57
5.3	Forutsetninger for samhandling er struktur.....	60
5.4	Styrker ved bruk av stafettloggen.....	62

5.4	Barrierer for medvirkning og samhandling.....	64
5.5	Tanker om hvordan stafettloggen kan benyttes videre.....	66
6	Avslutning	68
6.1	Hovedresultat.....	68
6.2	Konklusjon.....	69
	Litteraturliste.....	70
	Vedlegg 1 Godkjenning REK	
	Vedlegg 2 Godkjenning SIKT (tidligere NSD)	
	Vedlegg 3 Intervjuguide voksne	
	Vedlegg 4 Intervjuguide barn	
	Vedlegg 5 Informasjonsskriv voksne	
	Vedlegg 6 Informasjonsskriv barn	

1 Innledning

Jeg har gjennomført en kvalitativ studie med søkelys på barn, unge og familier sin erfaring med stafettlogg som et redskap for medvirkning og samhandling. Denne oppgaven er skrevet i forbindelse med master studiet medborgerskap og samhandling ved VID vitenskapelige høgskole.

I dette kapittelet vil jeg beskrive hva som er bakgrunnen for denne oppgaven og mitt valg av tema. Jeg vil vise hvilken samfunnsfaglig relevans denne oppgaven har og hvilken kontekst som oppgaven kan relateres til og på hvilken måte jeg mener teamet er viktig og belyse ut fra forskning, aktuelle politiske styringsdokumenter og mine egne erfaringer. Med utgangspunkt i disse forholdene vil jeg presentere min problemstilling og hvilke forskningsspørsmål som bygger opp om den. Jeg vil avslutte kapittelet med en kort redegjørelse for hvordan oppgaven er bygget opp.

1.1 Egne erfaringer med å jobbe med barn og det å samhandle

Selv har jeg ikke jobbet i barnehage, men har barn som har gått i barnehage og skole. I skole har jeg jobbet på barnetrinn i forhold til enkelt elever med funksjonsnedsettelse. De barna jeg har jobbet med hatt behov for spesialundervisning og tett voksen oppfølging. Jeg har erfaring med det å skulle være flere instanser som skal samhandle rundt et barn og følge opp tiltak rundt dette barnet. Jeg har erfaring med at det noen ganger kan være krevende å samkjøre de ulike instansene som skal samhandle rundt et barn og at vi er avhengig av hverandres oppfølging for å kunne gi et best mulig tilbud til barnet det gjelder. Det å ha tydelige rammer og avtaler om hvem som gjør hva, når og hvordan har jeg erfart er svært viktig. Det å få frem barnet sin stemme og deres ønsker kan være utfordrende, men veldig viktig. Jeg har sett at når barnet selv føler at det får delta og at det blir tatt på alvor får de selv større eierskap til situasjonen og dermed øker motivasjonen for å finne gode løsninger. Mine erfaringer er at å ta barn sin stemme på alvor er viktig for å kunne bygge tillit og relasjoner, som igjen kan bidra til at man kan komme i posisjon til å kunne gi hjelp og løse de utfordringer som oppstår på best mulig vis. Og i de tilfeller der barn ikke selv er i stand til å uttrykke ønsker og behov, er samarbeid med foreldre eller andre som kjenner dem godt, avgjørende for å finne de rette måtene å jobbe til det beste for barnet

Jeg jobber i dag i miljøtjenesten til voksne med nedsatt funksjonsevne. I denne jobben ser jeg også at noen av de samme utfordringene med det å samhandle er gjeldene og at jeg og mine kollegaer er avhengig av gode systemer for utveksling av informasjon og for å synliggjøre tjenestemottakernes stemme. Hvordan vi som personal jobber for å inkludere og oppmuntre til deltakelse er viktig for å gi de vi møter anerkjennelse og følelse av betydning i eget liv, og på den måten skape tillit i relasjonen oss imellom.

1.2 Medvirkning og samhandling i barnehage og skole

I barnehage og skole er det stort søkelys på barns medvirkning, anerkjennelse og deltakelse. I barnehageloven (2005) og Opplæringslova (1998) er det beskrevet at en skal fremme medvirkning og demokrati ved at barn skal få uttrykke seg og synspunkter skal tillegges vekt. Det er spesifisert at skole og barnehage skal samarbeide for at barn sin overgang skal bli trygg og god. Kommunene har ansvar for å samordne tjenestene slik at andre tjenesteytere (f.eks ppt, helse, barnevern o.l.) kan utføre sine oppgaver etter gjeldene forskrifter og lover. Høsten 2022 (Helsedirektoratet, 2022) ble det lagt frem ny veileder for «samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier. Denne veilederen påpeker at det er en plikt for velferdsstaten til å samarbeide på systemnivå og på individnivå til det beste for barn, unge og deres familier.

Begrepet medvirkning kan forstås som «å gjøre noe sammen som fører til noe; at man påvirker at noe skjer, kjenner at egen deltagelse bidrar til endring» (Bae et al, 2012, s 8). Hvis man ser på medvirkning i forhold til barn kan det inkludere at barn skal motta støtte til å kunne uttrykke seg og samhandle med andre. Man legger til rette for at barn skal være deltakere i beslutningsprosesser og at de selv opplever at det de sier får virkning og blir tatt på alvor. Barn har ifølge Grunnloven §104 (1814) og FNs barnekonvensjon paragraf 3 og 12 (Barne- og familiedepartementet, 1991) lovfestet rett til å medvirke og bli involvert og at for å kunne vurdere hva som er barnets beste er det nødvendig at de blir hørt. De har rett til å bli hørt og det de uttrykker skal tillegges vekt ut fra modenhet og alder. Dette må ikke forstås som at de skal bestemme og stå ansvarlig for valg og konsekvensene av disse selv, men at de er medvirkende og at dette er noe som skjer i fellesskap med andre. I rundskriv (Barne- og likestillingsdepartementet, 2006, innledning) Deltakelse og innflytelse fra barn og ungdom- informasjon og veiledning for arbeidet i kommunene legges det vekt på at det å sikre barn og unge mulighet for å kunne delta og få innflytelse som en viktig del av barne- og

ungdoms politikken. Ved å gi barn og unge innflytelse får de stimulert sin evne for nytenkning, ansvar og engasjement og selvfølelsen blir styrket ved at ens meninger blir hørt og brukt. Ved å delta i reelle demokratiske prosesser vil de kunne påvirke sin egen hverdag og være aktive medborgere.

1.3 Presentasjon av tema og samfunnsmessig relevans

I Egersund og Sokndal kommune har de tatt i bruk samhandlingsmodellen BTI – Bedre tverrfaglig innsats for barn, unge og familier for å styrke samhandlingen med og rundt barn, unge og familier. Stafettloggen er en del av BTI modellen, og er et redskap som brukes for å strukturere og samle både deltakere og informasjon om det enkelte barn, unge eller familie sin sak. Fra nasjonalt hold er tidlig innsats en målsetting, og som en konsekvens av dette er det lagt sterke føringer for hvordan barnehager og skoler skal drive arbeidet med hvordan de kan avdekke hjelpebehov som barn og unge kan ha. Begrepet tidlig innsats må «på den ene siden forstås som innsats på et tidlig tidspunkt i barns liv, og på den andre siden som tiltak som settes inn når problemer avdekkes eller oppstår i førskolealder, i løpet av grunnopplæringen eller i voksen alder» (Meld. St. 16 (2010–2011), s.10). Det er en målsetning at BTI modellen skal bidra til løsninger på de utfordringene kommunene står overfor med hensyn til å jobbe for tidlig innsats og godt tverrfaglig samarbeid.

Høsten 2022 kom den nye veilederen «samarbeid til barnets beste» ut. Denne påpeker plikten det er for at velferdstjenestene samhandler både på system- og individnivå. Å jobbe etter BTI modellen kan være med å bidra til at kommunene oppfyller sin plikt til samhandling. Det å utforske i hvilken grad BTI og bruk av stafettloggen er et treffende redskap for å oppfylle denne plikten er viktig for å ha konkrete punkter å jobbe videre med for å kunne bli mer treffsikker i dette arbeidet, ovenfor barn, unge og familier.

Det å jobbe med tidlig innsats er å jobbe forebyggende i et livsperspektiv. Å forebygge uhelse er en god investering for den enkelte, men også et gode i samfunnsperspektiv. Min studie vil bli en del av et større aksjonsforskningsprosjekt der Sokndal kommune, Eigersund kommune, KoRus Vest Stavanger og Universitetet i Stavanger samarbeider om implementering av og forskning på bruken av BTI modellen.

1.4 Aktuell forskning

Jeg startet mine litteratursøk i desember 2022, og har siden dette foretatt jevnlige søk. For å avdekke kunnskapsstatus og kunnskapsgapet rundt det å samhandle og medvirke i arbeidet med BTI modellen har jeg brukt søkesammensetninger og søkeord som er ulike.

Innledningsvis startet jeg med å søke i Goggle scholar og Oria før jeg gikk over til mer avanserte søk. Jeg har blant annet benyttet Academic Search Elite for å søke etter internasjonal forskning rundt temaet og Idunn for å finne forskningslitteratur som er norsk. Da oppvekst feltet og oppfølging av barn, unge og familier ikke er et felt jeg tidligere i studiet har fordypet meg veldig i, har jeg også aktivt brukt min veileder og fått tips og anbefalinger om litteratur fra henne. Da oppfølgingen av barn og unge er ulikt organisert i andre land har det vært utfordrende å finne forskning som kan relateres i den konteksten min oppgave er. Begreper kan også ha ulike betydning i de ulike kontekstene de opptrer i. Når det gjelder BTI modellen har det vært utfordrende å finne noe som er tilsvarende i andre land som har tilsvarende forankring og lovhjemmel som i Norge, og jeg har av den grunn forholdt meg til norsk litteratur for det meste på dette feltet. Jeg har hatt nytte av oppsummeringsstudie som sier noe om ulike samordning av tjenester til barn og unge i Norge. Jeg har også i stor grad hatt nytte av og benyttet litteratur som inngår i pensum for studiet medborgerskap og samhandling.

Inklusjonskriterier

- Studier som omhandler barn, unge, foreldres (familier) sin medvirkning og deltakelse
- Studier som omhandler samhandling
- Studier som inkluderer utfordringer med samhandling og samordning av tjenester til barn, unge og familier

Eksklusjonskriterier

- Studier som er rettet mot andretjenesteområder.
- Studier eldre enn 2007

Ved systematisk søk etter forskning hvor barn, unge og foreldre deler sine erfaringer ved bruk av stafettloggen ved arbeid med BTI modellen finner jeg lite forskning. Det er en følgeevaluering etter at BTI er tatt i bruk i 13 av Agder kommunene (PwC Agder, 2021). Denne har et eget kapittel om brukernes og ansattes erfaring med BTI. Det er i denne følgeevalueringen lagt vekt på hvordan brukerne og ansattes erfaringer med BTI og hvordan de har opplevd å ha fått tidlig hjelp med sine utfordringer, om de har opplevd å ha mottatt tjenester som har vært tilpasset deres behov (brukermedvirkning) og om de opplever å ha tatt imot tjenester som har vært sammenhengende og uten brudd i oppfølgingen (s.38). De har tatt utgangspunkt i 8 enkeltsaker og intervjuet ansatte og foreldre. I denne evalueringen kommer det frem at foreldrene føler seg lyttet til og at de opplever å ha styring i egen sak og at foreldrene opplever at barnas stemme blir godt formidlet av de ansatte. I forhold til involvering oppga noen foreldre at de var veldig fornøyde mens andre ikke var det og opplevde seg pratet «over hodet på» og at prosessene rundt involveringen ikke var gode nok. Det blir satt lys på usikkerhet i forhold til hvilke forventninger en kan ha om oppfølging og at det i flere tilfeller handler vel så mye om enkelt personers engasjement rundt barnet, som om BTI. Det er ulik erfaring med samhandlingsdelen. Noen påpeker at det å ha store møter med mange involverte kan være skummelt og overveldende, samtidig som det kan være en ressurs fordi en på den måten får mer informasjon om hvilken type hjelp en kan få. Noen sier noe om at der samhandlingen ikke fungerer er det utfordringer i forhold til koordineringsrollen, hvem er stafettholder, hvilke roller har de andre og avklaring av ansvarsområdet. Foreldrene påpeker at stafettholder rollen er viktig og ivaretas best når det relasjonelle til foreldrene/barnet oppleves som godt, når stafettholder oppleves genuint engasjert i deres barn/situasjon og når det oppleves at denne personen sikrer fremdrift i saken, følger opp og koordinerer mellom tjenestene. Ikke alle deltakerne i denne evalueringen hadde en stafettlogg og hvordan informasjonsdeling skulle foregå var et tema. De som hadde stafettlogg etterspurte avklaringer om hvilken informasjon som skulle deles og hvor mye informasjon som burde legges i loggen. Evalueringen påpeker til slutt at BTI virker å gjøre mer like og systemisere arbeidsprosessene slik at barn/familier får de rette tjenestene. De påpeker at stafettlogg er et godt virkemiddel, men at det må avklares bedre i forhold til roller og ansvar før en kan utnytte potensialet i disse virkemiddelet.

Det foreligger spørreundersøkelse utført i Helsedirektoratets samarbeidskommuner i forhold til implementering av BTI modellen (Helgesen/NIBR, 2018, s.134). I disse følgeevalueringene

har respondentene vært personale i skole, barnehage, praktisk pedagogisk tjeneste (PPT) og andre instanser som samarbeider om BTI om deres erfaringer med bruk av BTI modellen. Det blir bl.a. spurt om samarbeid i forhold til foreldre og barn (NIBR rapport, 2018. s. 134). Det blir da bl.a. pekt på at det legges til rette for samarbeid med barn og foreldre og at BTI modellen bidrar til at eleven sitt perspektiv og deltakelse blir høyt vektlagt. Når eleven selv deltar må alle deltakere på møtet i større grad forholde seg til informasjon og diskusjon som er relevant for eleven det gjelder.

Artikkelen «Barns rett til deltakelse i barnevernet: Samspill og meningsarbeid» (Gulbrandsen et al, 2012) har tatt utgangspunkt i aksjonsforskning der det blant annet er blitt utført samtaler med barn og saksbehandlere i barnevern. Det blir i denne studien påpekt viktigheten av tilpasset informasjon for at barn skal kunne forstå og benytte seg av den informasjonen de skal vurdere sin deltakelse på. Ved at de forstå sin rolle i et nettverk og hvilke rammer nettverket består av kan de forstå mer av sitt fremtidig handlingsrom når det kommer til rettigheter og deltakelse. Studien påpeker at å støtte utformingen av deltakelsesorienterte arbeidsformer kan man støtte opp om barns deltakelse og utvikling av meningsskaping og på den måten realisering av barnekonvensjonens intensjoner når det kommer deltakelse og medvirkning (Gulbrandsen et al, 2012, s. 74).

I artikkelen Samarbeidsutfordringer mellom familievern og barneverntjenester i saker med høy grad av foreldrekonflikt – en kvalitativ studie (Samsonsen et al, 2023, s.23) påpekes det at svake samarbeidsstrukturer påvirker hvordan samarbeidet med foreldre gir utfordringer. Formålet ved bruk av BTI modellen er å strukturere samarbeid, både tverrfaglig, og med barn, unge og foreldre. I denne studien påpekes det at å ha manglende koordinering utfordrer strukturen i arbeidet og gir manglende rolleforståelse for tjenesteyterne ovenfor barn og foreldre. Informantene i studien som er ansatte i barnevern og familievern ser også potensiale for at strukturert samarbeid kan ha en forebyggende dimensjon ved at de kan finne tiltak i samarbeid slik at utfordringene ikke trenger å bli så store for de barn og familier som har en utfordring.

I barneombudets rapport «Hadde vi fått hjelp tidligere, hadde alt vært annerledes» (Barneombudet, 2018) har barn og unge blitt intervjuet om det å bli hørt når det gjelder å ha vært utsatt for vold og overgrep. I rapporten legges det vekt på at barn med sine egne opplevelser innehar den beste kompetansen og utgangspunkt for det det å komme med

erfaringer og råd om hva andre barn som kan komme i tilsvarende situasjon vil ha behov for. Både umiddelbart når noe slik skjer og hvordan krenkelser bør håndteres der og da, men også hvilke følger det kan ha for videre liv og hvilken hjelp og oppfølging dette kan kreve. I artikkelen sier barna noe om det å ikke bli hørt, der ens stemme ikke blir anerkjent og tatt alvorlig, og hvordan dette bidrar til at barn da i et videre forløp kan forholde seg tause fordi de ikke har tillit til hjelpesystemet rundt seg. Videre tar artikkelen opp det problematiske når barn skal få hjelp, men så blir hjelpen brutt på bakgrunn av at hjelpen ikke blir koordinert nok eller at gode relasjoner forsvinner. Det blir påpekt at sjeldent fungerer systemet som skal følge opp disse barna, på en god nok måte. Mange opplever at det å måtte fortelle sin historie igjen mange ganger som belastende, at det oppleves som avhør og at brutte relasjoner oppleves å gjøre situasjonen utrygg.

Fafo sin rapport Trøbbel i grenseflaten – samordnet innsats for utsatte barn og unge (Hansen et al, 2020, s.7) har med bakgrunn i 0-24 samarbeidet sett på hva som må til for at innsatsen ovenfor barn og unge skal kunne bli mer effektiv, tilrettelagt og samordnet. De har sett på hvordan kommuner organiserer sitt arbeid med denne gruppen og hvordan de tverrfaglige samarbeidene er organisert for å sikre at barn, unge og familier får en mer helhetlig oppfølging. I deres kunnskapsgjennomgang påpeker de at når det kommer til samordning av tjenester eller på effekten av samordning av tjenester til utsatte barn, unge og familier, så finner de lite systematisk forskning (Hansen et al, 2020, s.128-129). De finner evalueringer av enkelt tiltak, som for eksempel ved bruk av BTI modellen i ulike kommunen, der fokuset har vært på resultat av tverrfaglig samarbeid innad i kommunene, men som ikke har hatt som hensikt utover den enkelte kommune eller prosjekt, å bygge ny kunnskap. En del av materialet fra disse enkelte studiene har likevel bidratt til å forme kunnskap som er blir fremlagt i denne rapporten. Rapporten påpeker at det kan virke som at det å sikre at barn, unge og familier får helhetlig oppfølging kan ses på som et «wicked problem» ved at ingen tjenester kan løse utfordringer alene, de er avhengige av hverandre for å få en samlet effekt som vil tilsa at tjenesten er helhetlig (Hansen et al, 2020, s.82). Men det er utfordrende å kople tjenestene sammen og derfor en reell fare for at de som trenger oppfølging blir skjøvet mellom tjenestene, blir kasteballer i systemet og ikke får den hjelpen de trenger.

1.5 Problemstilling og forskningsspørsmål

Hensikten min med denne oppgaven er å rette fokuset mot barn, unge og familier sine erfaringer ved bruk av stafettlogg. Jeg vil undersøke hvordan de erfarer å få medvirke og om de opplever at samhandlingen rundt dem fungerer. Kan stafettloggen være med å påvirke samhandlingen? På bakgrunn av dette er problemstillingen som ligger til grunn for mitt arbeid:

Hvilke erfaringer har barn, unge og familier ved bruk av stafettloggen som redskap for medvirkning og samhandling?

For å hjelpe meg med å kunne svare på denne problemstillingen har jeg utarbeidet 3 forskningsspørsmål. Disse er som følger:

1. Medvirkning - Hvordan opplever barn, unge og familier å få medvirke ved bruk av stafettloggen? På hvilken måte blir deres stemme, ønsker og behov synlige gjennom arbeidet med stafettloggen?
2. Samhandling: På hvilken måte samhandler de selv og på hvilken måte opplever de at andre deltakere i deres stafettlogg samhandler? Og opplever de at samhandlingen fungerer ved bruk av stafettloggen?
3. Hvilke barrierer eller utfordringer for medvirkning og samhandling erfarer de?

For å svare på denne problemstillingen og disse 3 forskningsspørsmålene har jeg benyttet meg av kvalitativ tilnærming.

1.6 Oppgavens oppbygning

I kapittel 1 presenteres egne erfaringer, medvirkning og samhandling i barnehage og skole, presentasjon av tema og samfunnsmessig relevans, aktuell forskning og til slutt min problemstilling og aktuelle forskningsspørsmål. Kapittel 2 beskriver de sentrale teoretiske perspektivene knyttet til problemstillingen som er rettferdighet og rettighetsperspektivet på medborgerskap, og samhandling. I kapittel 3 forklares det vitenskapsteoretiske utgangspunkt, metodisk tilnærming, eget faglige ståsted, drøftinger og vurderinger knyttet til gjennomføringen av intervju, analyse av innsamlet data og forskningsetiske avveininger jeg har forholdt meg til gjennom mitt arbeid med denne studien. I kapittel 4 presenteres resultater av undersøkelsen. I kapittel 5 presenteres drøfting av resultat sett i lys av aktuell forskning på feltet og de gjeldende teoretiske perspektiv. Kapittel 6 inneholder hovedresultater og konklusjon.

2. Teoretisk ramme

2.1 Innledning

I dette kapitlet vil rammene for oppgavens teoretiske prinsipper og verdier bli beskrevet og jeg vil gjøre rede for teori som er relevant for den videre oppbyggingen av oppgaven. Jeg vil legge frem definisjoner på begreper som er sentrale i denne studien

2.2 Medborgerskap

I denne studien er medborgerskap et av de teoretiske perspektivene som jeg vil bruke for å belyse de dataene som jeg får. Ved å velge medborgerskap som teoretisk perspektiv vil dette være med og påvirke hvilke deler av virkeligheten som blir belyst og hvilke fenomen som fanger min oppmerksomhet (Johannessen et al., s.44).

Historisk omhandlet medborgerskap det å gjøre mennesker informert om demokratiske verdier, lære dem opp i sine rettigheter og hvordan de kunne utøve sine plikter (Boje, 2017, s157). Lid (2017 s.18) påpeker at medborgerskap handler om mer enn det å ha rettigheter. I like stor grad handler medborgerskap om et fellesskap der anerkjennelse, likeverd, inkludering og deltakelse er viktige prinsipper. Det å være medborger omhandler å både kunne gjøre noe uavhengig, men også sammen med andre for å oppnå ønskelige mål. Praktisering av medborgerskap kan beskrives ved at man for eksempel deltar i samfunnet, avgir stemme ved valg eller engasjerer seg i eget liv og ulike måter å være i relasjoner med andre. Medborgerskap handler om at et samfunn har ansvar for å tilrettelegge for at alle borgere har mulighet til å påvirke og til å ta ansvar for sitt eget liv. Man kan forstå medborgerskap fra flere ulike perspektiver, blant annet gjennom rettighetsteorier og rettferdighetsteorier som jeg har valgt å ta utgangspunkt i gjennom denne studien.

2.2.1 Rettighetsperspektivet

I denne studien ses medborgerskap på gjennom et menneskerettighetsperspektiv. Ifølge Ødegård (2011, s.6) går medborgerskap lengre enn å være et juridisk prinsipp. Medborgerskap omhandler at hvert enkelt individ er fullverdige samfunnsmedlemmer og at hver enkelt har et sett av sivile, politiske og sosiale rettigheter. Dette sikrer dem mulighet for

deltakelse i alle samfunnslivets sider ved at de har likeverdig status. I det meste av denne studien har jeg brukt barn, unge og familier for å beskrive målgruppen. I perspektivet om rettigheter bruker jeg benevnelsen barn, da man regnes i juridisk kontekst som barn frem til man er 18 år. Begrepet unge er ikke mye brukt i juridisk kontekst, der skiller man først og fremst mellom barn og voksne (under eller over 18 år).

Menneskerettighetsperspektivet er aktuelt gjennom juridiske og politiske dokumenter som regulerer de områdene barn deltar på. I Grunnloven §109 står det: «Barn har rett til å motta grunnleggende opplæring. Opplæringen skal ivareta den enkeltes evner og behov og fremme respekt for demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene» (Grunnloven, 1814).

Opplæringen skal altså gjøre barn i stand, ved å utvikle deres evner, til å både finne de behovene de selv har og å kunne formidle dem. Det kommer frem gjennom Barnekonvensjonen (Barne- og familiedepartementet, 1991) at

Barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Det vil si at alle barn skal bli hørt i saker som omhandler dem, de har rett til å få tilpasset informasjon slik at de kan få uttrykket og dekket de behovene de har. Det innebærer at samfunnet har et ansvar for at barn skal gjøres i stand til å kunne ta egne valg og beslutninger i samsvar modenhet og alder. Dette bygges opp av § 104 i Grunnloven ved at

Barn har krav på respekt for sitt menneskeverd. De har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling. Ved handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn (Grunnloven, 1814).

I artikkel 3.1 av barnekonvensjonen legges det også vekt på at det grunnleggende hensyn skal være barnets beste ved alle handlinger som berør barn. For å kunne vite hva som er det beste må barnets eget syn og meninger høres, dersom barnet er i stand til å uttrykke seg om det (Statsforvalteren i Rogaland, 2022). Man må se på egenskapet til barnet, hva liker det, har barnet forståelse for konsekvensene av det barnet ønsker og hvordan opplever vi identiteten til barnet? Hva sier de som står nærmest barnet om hva de oppfatter er barnets

ønske, som for eksempel foreldre eller andre nære relasjoner. Barn har også rett til vern og omsorg dersom det er det som er det beste for barnet.

2.1.2 Rettferdighetsperspektivet

Fjørtoft (2015, s.22) omtaler Nancy Fraser sin teori hvor «deltakelse på like vilkår» er hovedprinsippet. Fraser måler rettferdighet opp i forhold til hvordan personer og grupper har mulighet til deltagelse på lik linje med andre i samfunnslivet. Fraser beskriver hindre for å kunne oppnå deltagelse på like vilkår ved å peke på 3 former for urettferdighet; økonomisk urettferdighet, mangel på anerkjennelse og mangel på representasjon. Forutsetninger for å kunne oppnå deltagelse og medborgerskap på likeverdige vilkår er ifølge Fraser basert på tredimensjonalt rettferdighetsbegrep som inneholder omfordeling, anerkjennelse og representasjon. Ved å se på disse tre begrepene kan man se på hvilke barrierer som hindrer eller fører til ulikhet i hvordan man har mulighet til å delta i samfunnet og da hvordan man kan, eller ikke kan utføre sitt medborgerskap. Minst to av de tre betingelsene må ifølge Fraser være innfridd for at man skal kunne si at en person er deltakende i samfunnet på like vilkår. Det å kunne bestemme over og i eget liv er sterkt knyttet til det å oppleve selvrespekt, verdighet og frihet.

Martha Nussbaum er en filosof som gjennom sine «capabilities approach», oversatt til mulighetsbetingelser (Nussbaum 2007, s.76-78), sier noe om hva et medborgerskap innebærer. Hun problematiserer hvordan man muliggjør et medborgerskap når man er avhengig av hjelp eller omsorg fra andre. Samfunnet har et stort ansvar for å legge til rette for at den enkelte kan oppleve reelt medborgerskap ut ifra den utrustningen det enkelte mennesket har. Alle mennesker skal som samfunnsborgere kunne leve verdige liv og dette er det samfunnets ansvar å legge til rette for (Nussbaum 2007, s.70). Som utgangspunkt mener Nussbaum at alle mennesker er sårbare og har ulike behov. Ved at samfunnet legger til rette for samhandling og inkludering, og mulig gjøring av deltagelse for den enkelte, kan medborgerskap og likeverd oppnås (Lid, 2017, s.20). Lid (2017, s.21-23) påpeker at medborgerskap ikke praktiseres i et vakuum eller av den enkelte alene, men ved at man er en medborger i samfunnet. En forutsetning for medborgerskap er hvordan et samfunn tilrettelegger og støtter, både på et individuelt og universalt nivå.

I denne studien utforsker jeg hvordan man ved bruk av bedre tverrfaglig innsats og stafettloggen kan fremme medvirkning og samhandling og slik muliggjøre medborgerskap for barn, unge og familier.

2.2 Samhandling

I Rapporten fra Fafo (Hansen et al, 2020, s. 31-34) beskrives samordningstrappen som en prosess hvor grad av samhandling fører til en mer samordnet innsats. Aktørene må kunne utvikle en felles forståelse og innrette innsats og mål mot dette fellesskapet for å kunne løse utfordringer. Trappen består av Trinn 1: å dele informasjon, Trinn 2: utvikle en felles problemforståelse, Trinn 3: unngå å svekke hverandres måloppnåelse og Trinn 4: utvikle felles plan eller tiltak. I denne studien er BTI modellen den teoretiske referanse rammen for temaet samhandling. BTI står for Bedre Tverrfaglig Innsats og i denne modellen ligger det at en jobber tverrfaglig, med tidlig innsats for barn, unge og deres familier og er derfor en teoretisk retning innenfor samhandling. Tidlig innsats og folkehelse er begreper som ligger inn under BTI modellen. BTI modellen er Eigersund og Soknedal kommune sitt svar på hvordan de har ønsket å løse utfordringen med å «komme seg opp samordningstrappen».

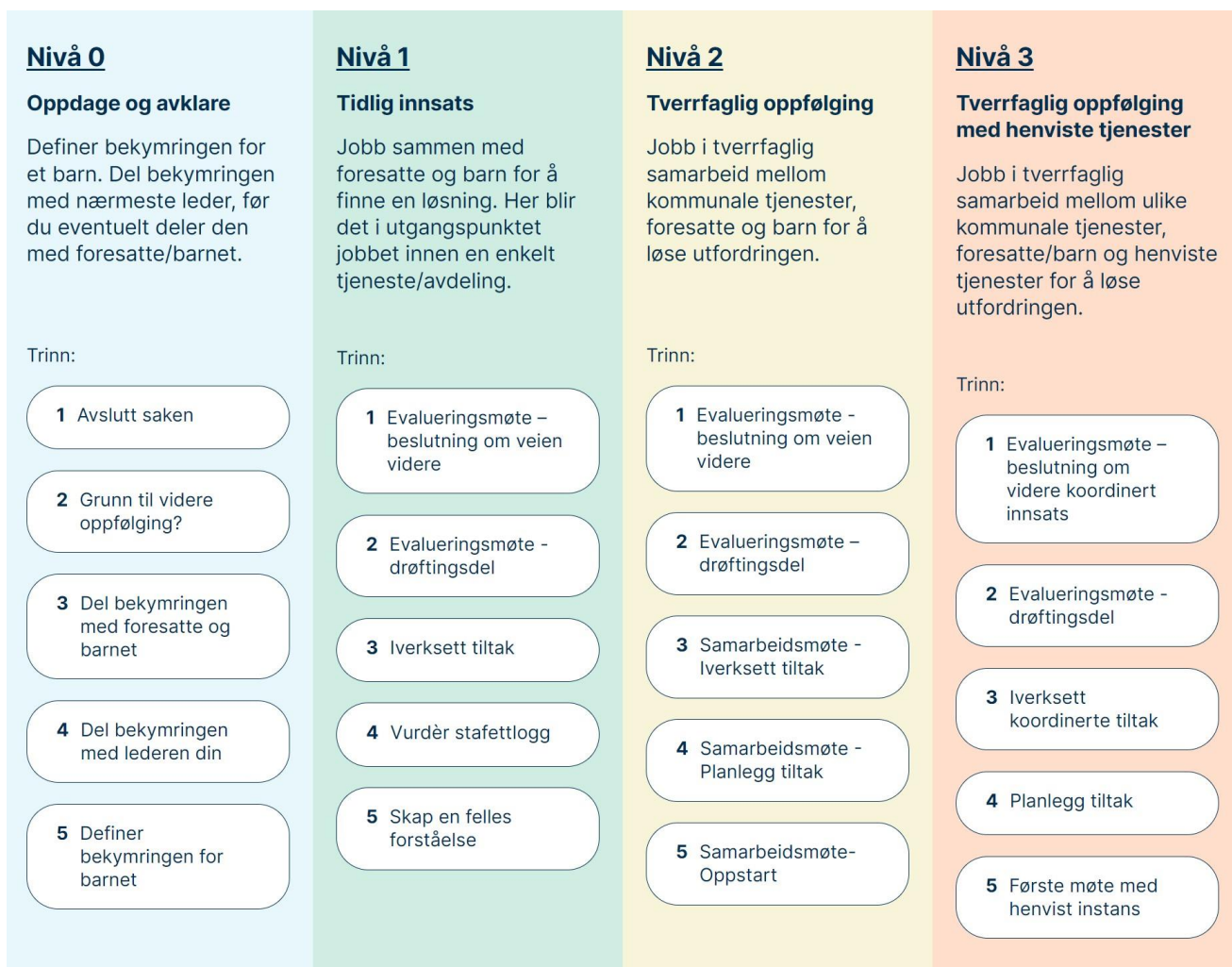
2.2.1 Bedre tverrfaglig innsats for barn, unge og deres familier, BTI modellen

Bedre Tverrfaglig Innsats for barn, unge og deres familier (BTI modellen) beskrives som en samhandlingsmodell for å hjelpe utsatte barn, unge og deres familier (Eigersund, 2023). Modellen ble først utviklet av Socialstyrelsen i Danmark og er blitt videre utviklet og tatt i bruk i flere kommuner i Norge. Arbeidet med å bruke BTI ble satt i gang for å konkretisere oppfølgingen av punktene fra veilederen «Fra bekymring til handling» (Helsedirektoratet, 2010) og for å rette opp i svikt i systemet som det ble satt søkelys på i Helsetilsynet sin rapport «Oppsummering av landsomfattende tilsyn 2008 med kommunale helse-, sosial- og barneverntjenester til utsatte barn» (2009). Den skal sikre helhetlig oppfølging uten avbrudd i oppfølgingen.

Formålet med BTI modellen er at den skal bidra til at det jobbes aktivt med medvirkning, samhandling og tidlig innsats. Tidlig innsats handler om hvordan det jobbes for å kunne tidlig forebygge og avdekke vansker hos barn, unge og familier som det er knyttet bekymringer eller utfordringer til (Helsedirektoratet, 2019, kap. 1-2). Det handler om å jobbe for å oppdage utfordringer tidlig i en risikoutvikling, og i tidlig alder. Forhold man søker å avdekke er de som skaper utfordringer på fritiden, i miljøet i barnehage eller skole, egenskaper ved det enkelte barn, unge eller familier eller utfordringer i det enkelte hjem. Alle de instanser barn, unge og familier forholder seg til har derfor et ansvar for å kunne oppdage eventuelle utfordringer som dukker opp og å følge opp disse videre. Dette kan være skole, barnehage, helsestasjon, praktisk pedagogisk tjeneste, barnevern og hjemmet selv (Sokndal kommune, 2023). Der det blir igangsatt tiltak og oppfølging skal denne gjøres ved å ha søkelys på faktorer som kan bidra til å redusere risiko og å styrke de beskyttende faktorene rundt barn, unge og familier. Ansatte som jobber i de ulike tjenestene, må ha kunnskap om tegn og signaler som gir grunnlag for bekymring, men også kompetanse i det å prate med barn og unge de har bekymringer for og hvordan de bygger relasjoner i slike situasjoner. Tidlig innsats er av stor verdi for barn, unge og familier selv, men også i et samfunnsperspektiv da det har potensiale for å redusere menneskelige og økonomiske kostnader fremover i tid:

Policymakers would be wise to coordinate these early childhood resources into a scaffolding of developmental support for disadvantaged children and provide access to all in need. The gains are significant because quality programs pay for themselves many times over. The cost of inaction is a tragic loss of human and economic potential that we cannot afford (Heckman, s.2).

BTI modellen består av en handlingsveileder og verktøy for ansatte. Grunnmodellen inneholder 4 nivåer av hvordan samhandling skal tilrettelegges med bakgrunn i de ulike type utfordringer som skal løses, hvilket omfang utfordringene har og hvor mange aktører som skal delta i samhandlingen. Disse går fra Nivå 0 til 3. Handlingsveilederen beskrives som en oppskrift på hvordan en skal gå frem i konkrete tilfeller der det er en bekymring. Den beskriver hvilke prosesser og strukturer som skal benyttes i arbeidet med barn, unge og familier det er knyttet en bekymring for, og hvordan det skal jobbes innen den enkelte tjeneste og mellom tjenestene.

(Eigersund, 2023)

Under hvert av nivåene er det trinn man går igjennom og avklarer før man eventuelt går videre. Det finnes også et sett med verktøy som hører til under hvert nivå. Det kan for eksempel være kartleggingsverktøy for tegn og signaler hos barn, skjema for undring, skala for uro, handlingsveileder og rutiner rundt hvordan de skal følge opp bekymringsfullt skolefravær, hvordan mobbesaker skal følges opp, trygt og godt barnehage- eller skolemiljø og rutiner for å melde videre bekymring til andre instanser som for eksempel helsestasjon eller barnevern.

Nivå 0 > Nivå 1 > Nivå 2 > Nivå 3

Oppdage og avklare

Definer bekymringen for et barn. Del bekymringen med nærmeste leder, før du eventuelt deler den med foresatte/barnet.

- 1 Definer bekymringen for barnet
- 2 Del bekymringen med lederen din
- 3 Del bekymringen med foresatte og barnet
- 4 Grunn til videre oppfølging?
- 5 Avslutt saken

Trinn: 1

Definer bekymringen for barnet

Når du er bekymret for et barn, må du prøve å sette ord på uroen du kjenner – før du tar saken videre. Dette er ikke alltid like lett, for signalene som har gjort deg bekymret kan være både vage, diffuse og vanskelige å tyde.

I menyen til høyre finn du flere BTI-verktøy som kan være til hjelp når du skal sirkle inn og definere bekymringen din, for eksempel «[Signal på manglende trivsel](#)», «[Undringsskjema](#)» og «[Skala for uro: barn og ungdom](#)».

NB: Tror du allerede nå at bekymringen din kan være knyttet til elevens fysiske og psykiske skolemiljø ([§9a-sak](#)), husk fristen på en uke for innkalling av foresatte til samtale.

Vis **[teneste_popup vis="alle"]**

Ved mistanke om vold eller overgrep skal du ta direktekontakt med Politi [02800](#) eller Barnevernstjenesten [51 46 84 00](#) (kontorets åpningstid) / [400 34 573](#) (barnevernvakt)

Tilhørende Verktøy

- [Signal på manglende trivsel](#)
- [Tegn og signaler hos barn - opplæringsfilm](#)
- [Undringsskjema](#)
- [Refleksjoner rundt uro/bekymring](#)
- [Risiko- og beskyttelsesfaktorer](#)
- [Skala for uro: barn og ungdom](#)
- [Skala for uro: foreldre](#)
- [Rutine - barn og unge som pårørende](#)
- [Handlingsveileder og rutine, bekymringsfullt skolefravær](#)
- [Handlingsplan - trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Handlingsplan - trygt og godt skolemiljø](#)

Alle verktøy >

(Eigersund, 2023)

Det vil si at den som har en bekymring for et barn, ungdom eller en familie har flere sett med verktøy de kan ta i bruk for å vurdere om dette er noe de skal gå videre med.

Handlingsveilederen sier også noe om krav til kompetanse og hvordan man skal jobbe tverrfaglig eller hvordan de skal jobbe for å sikre brukermedvirkning. BTI modellen skal være utgangspunkt for koordinering av forløpet der det er en undring eller bekymring. Den som har ansvar for å koordinere et forløpet er den som er stafettholder i stafettloggen. Som stafettholder har man ansvar for å dokumentere arbeidet i stafettlogg og samordne den tverrfaglige samhandlingen. I Eigersund og Sokndal kommune har de valgt å bruke elektronisk stafettlogg. En stafettlogg kan beskrives som en elektronisk loggbok for barn, unge og familier som har tatt den i bruk. I stafettloggen samles all dokumentasjon på tiltak som er iverksatt og hvem som er involvert i, og ansvarlig for gjennomføringen. Den skal gi oversikt over hvem som er involvert og hvilke oppgaver de har og alle avtaler som er inngått. Gjennom bruk av stafettlogg skal en sikre brukermedvirkning ved at barn, unge og familier som ta dette verktøyet i bruk skal ha oversikt og mulighet for deltakelse i arbeidet. Å sikre brukermedvirkning handler om på hvilke måter man kan involvere barn, unge og foreldre i arbeidet.

I Helsedirektoratets innspill til ny folkehelsemelding (2022b, kap 1.1.2) fremheves viktigheten av mer systematikk i folkehelsearbeid og det settes søkelys på relasjonell velferd. Med begrepet relasjonell velferd påpekes det at velferd er noe mennesker skaper sammen for å fremme og ivareta livskvalitet for alle. Relasjonell velferd kan ses som en mulighet for å

utvikle velferdsstaten ved at det knytter sammen to premisser; «borgerne vet hva de trenger for å få det bedre i livene sine og den enkelte kan medvirke og bidra i løsningene». Ved at den enkelte kan få bruke sin kunnskap og kapasitet til å bidra, ligger det et potensiale for å skape bedre tjenester og samfunn. På denne måten kan den enkelte både oppleve seg verdsatt samtidig som den kan tilføre verdi til andre, til seg selv, i samfunnet, i demokratiske prosesser og arbeidsliv.

Samskaping knyttes gjennomgående opp mot samfunnsutvikling og samfunnets samlede innsats for å ivareta bærekrafts målene. Samskaping som tilnærming til lokalt folkehelsearbeid blir beskrevet både som noe man gjør, altså koordinert samhandling mellom en rekke ulike aktører om tiltak/innsatser, og som noe man planlegger; forstått som en prosess koblet til strategi- og politikkutvikling som fremmer helse og trivsel, og utjevner sosiale helseforskjeller. I tillegg er evaluering av samskaping i lokalt folkehelsearbeid viktig, både som handling og prosess, og som prinsipp for å styrke demokratiet (Heimburg og Hofstad, 2022, s.23).

FNs bærekrafts mål ble vedtatt i 2015 og inneholder 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot år 2030 (Utenriksdepartementet, 2020). I mål 16 står det beskrevet at man skal «Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer» og i delmål 16.7 at man skal «Sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer» og delmål 17.17 at det skal «Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og det private og i det sivile samfunn som bygger på partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier». KS (2022, s.3) viser til at kjennetegn på god samhandling er når de ulike tjenesteyterne sammen jobber for en felles forståelse av utfordringene til det beste for den som skal motta tjenestene. Det foreligger rutiner for systematisk samarbeid på tvers av fagfelt for å ramme inn både på system og individ nivå. De viser også til at bred grad av medvirkning fra de som skal motta tjenestene, ved å se løsningene og behov fra deres side, fører til bedre kvalitet på samhandlingen (KS, 2022, s.1).

2.2.2 Samhandling og makt

Det er vanskelig å snakke om samhandling uten å nevne makt. I Store norske leksikon (Noack & Tjora, 2018) beskrives samhandling som «en betegnelse på samspill eller vekselvirkning mellom to eller flere aktører som er i aktivitet med hverandre». Det påpekes også at når det foregår samhandling må de som har en interaksjon ha en opplevelse av at de er deltakende. De må oppleve at det er form for gjensidighet dem imellom. Det betyr ikke dermed at gjensidigheten eller samhandling nødvendigvis innebærer at aktørene er likestilt eller at maktforholdet dem imellom er symmetrisk. Når man samhandler fordi den ene parten er avhengig av en tjeneste eller en form for omsorg vil det foreligge et maktforhold som er usymmetrisk mellom den som gir og den som mottar tjenester eller omsorg (Lid, 2017, s. 25). Dersom samhandling mellom de ulike tjenesteområdene ikke fungerer og det ikke er strukturer som setter samhandlingen i system kan det fort skje ansvarsfraskrivelse ved at man for eksempel sender en sak videre i systemet i stedet for å ta tak i den. Dette kan føre til avmakt hos barn, unge og familier ved at de ikke har makt til å skaffe seg hjelp eller at de ikke får de tjenestene de har behov for (Hansen, et al, 2020, s.82). I Sintef sin artikkel «Hva er den beste hjelpen når ungdom sliter?» (Benjaminsen, 2017) påpekes det at det er tre punkter som er viktig når barn og unge har utfordringer. Det er at barn og unge blir hørt, at det er lav terskel for å ta kontakt eller søke hjelp og kontinuitet i tilbudet. Artikkelen påpeker også at manglende samarbeid på tvers av etatene eller oppfølgingssystemer som ikke fungerer gir barrierer for å kunne yte denne hjelpen. Hvis de ulike tjenestenes organisering skaper maktforhold som er usymmetriske ved at tilgangen på tjenesten oppfattes som tungvinte eller vanskelige å oppnå, vil ikke barn, unge og familier ha makt til å kunne tilegne seg de.

3. Metode

3.1 Innledning

I dette kapittelet skal jeg gjøre rede for det vitenskapelige ståstedet for denne studien og hvilke metodevalg som er gjort. Kvale & Brinkmann (2015, s.140) omtaler metode som «veien til målet» og henviser til at for å kunne vise andre veien mot målet må man selv vite hva som er målet. Jeg vil belyse mitt eget faglige ståsted, hvordan jeg har planlagt, forberedt og gjennomført prosessen med innhenting av data og presentere min valgte metode for analyse. Jeg vil beskrive ulike etiske betraktninger som har dukket opp og som har fulgt hele studien og hvordan jeg har vurdert overførbarheten og troverdigheten i studien. For å lette forståelsen av hvordan datamaterialet er blitt laget er det viktig å forklare fremgangsmåte, refleksjoner og metodiske valg slik at det gjør det mulig for andre å vurdere troverdigheten (reliabiliteten) av denne studien (Kvale & Brinkmann, 2015, s.276).

3.2. Vitenskapeteoretisk utgangspunkt

Det empiriske grunnlaget i oppgaven har sitt utspring i de erfaringene og opplevelsene barn, unge og foreldre har knyttet til det å bruke stafettloggen som redskap for medvirkning og samhandling. Tilnærmingen i studien er hermeneutisk og fenomenologisk ved at all mening skapes gjennom tolkning, (Thomassen, 2016, s.161). Å studere fenomenet slik som deltakerne i denne studien formidler at de erfarer det, er grunnleggende viktig. Hermeneutikken setter søkelyset mot meningen av de tekstene og handlingene som fortolkes og viktigheten av fortolkningen som må til for å skjønne verden og menneskene rundt oss (Thomassen, 2016, s.159). Ved å intervju barn, unge og familier om deres erfaringer med stafettloggen er det nettopp det jeg ønsker å få frem, altså det å få økt forståelse eller innsikt i livsverdenen til den andre (Johannesen et al., 2016, s.169).

3.2.1 Hermeneutikk og forforståelse

Hermeneutikken blir omtalt som læren om fortolkning eller forståelse. Den hjelper oss å fortolke eller forstå det som en informant sier noe om. Sentrale spørsmål er hvordan vi forstår og hva påvirker vår forståelse (Thomassen, 2016, s.158). Den hermeneutiske sirkel, horisontsammensmeltning, førforståelse og fordommers betydning er viktige begrep i hermeneutikken. Forforståelsen kan for eksempel innebære hvordan vi oppfatter det som blir fortalt oss eller hva vi legger i språket informasjonen blir formidlet med. Hvilke personlige erfaringer vi har med oss gjør noe med hvilke briller vi ser verden med. Den hermeneutiske sirkel handler om forståelsesprosessen hvor man er i stadig bevegelse mellom helhet og del, mellom vår forforståelse og det som tolkes og det vi tolker og de kontekstene dette befinner seg i. Vår forståelse starter aldri på bar bakke eller ut av ingenting (Krogh, 2014, s. 49). All forståelse kommer ut fra en annen, forutgående forståelse som Gadamer kaller for fordom. Vi har med oss fordommer som farger vår verden og vår oppfattelse av hvordan ting henger sammen. Forståelseshorisonten sier noe om hvor vi selv står og hvilke begrensninger vi har i forhold til vår forståelse, hva som fra vårt ståsted er synlig for oss. Forståelseshorisonten er ikke statisk og når vi beveger oss i nye landskap (tema) hvor vi opplever nye erfaringer, treffer nye mennesker med sine forståelser som utfordrer våre fordommer, utvides forståelseshorisont og gir oss ny forståelse og innsikt (Thomassen, 2018, s.89). Når forståelse endres i møte med det ukjente oppstår det horisontsammensmeltning og ut fra dette kan ny kunnskap tre frem.

3.2.2 Fenomenologi

I fenomenologien handler det om å forstå subjektets verden ved å ta utgangspunkt i de opplevelser, meninger og erfaringer slik de forklares og oppfattes av den enkelte informant og på den måten forstå sosiale fenomener (Thomassen, 2016, s 170). I min studie ønsker jeg å få frem barn, unge og foreldres opplevelse ved bruk av stafettloggen for å samhandle og medvirke i egen sak. Ved å bruke fenomenologisk metode er målet å få en beskrivelse av egne opplevelser, perspektiver og forståelseshorisont og på denne måten få økt innsikt og forståelse for livsverdenen til den andre (Johannessen et al., 2016, s.78). Jeg har derfor utført semistrukturerte livsverden intervju. Dette vil si at intervjuet har hatt en struktur som ikke innebærer lukkede spørsmål som i et spørreskjema eller avkrysningen, men heller ikke er en helt åpen samtale. Intervjuene har vært planlagt i forhold til tema og jeg har benyttet

en intervjuguide for å kunne utforske og søke svar på hvordan den enkelte som blir intervjuet opplever de ulike temaene. Jeg ønsker på denne måten å få øke min forståelse av den enkeltes livsverden, meninger og fortolkninger av temaet (Kvale & Brinkmann, 2015, s.357). I mitt datamateriale er det den subjektive opplevelsen og erfaringen som danner grunnlaget for meningsbærende opplysninger.

I denne studien vil jeg være bevisst hvordan fenomenologien og hermeneutikken forklarer hvordan mitt ståsted og erfaringer blir tatt med inn i arbeidet. Hvordan de farger mine forståelser i møter med andre mennesker, hvordan jeg forstår dataene jeg samler inn, tolker og analyserer. Jeg ønsker å få frem barn, unge og familiers erfaringer og den forståelsen de baserer sine fortolkninger på. Ved å legge merke til og fremme deres forståelse kan forståelsen igjen endres, og man kan komme nærmere hverandre i hvordan vi forstår temaet. Gjennom å møte andre og deres erfaringer og forståelser ønsker jeg å utvide min forståelseshorisont.

3.3 Valg av metode

Ifølge Johannessen (et al, 2016, s.25) er det å anvende en metode det å følge en bestemt vei for å oppnå målet. Målet med denne studien er å belyse barn, unge og familiers erfaringer med bruk av stafettlogg som verktøy for samhandling og medvirkning. På hvilke måter erfarer informantene å få mulighet til å medvirke i egen sak og fungerer stafettloggen som et verktøy for samhandling? Jeg skal samle inn, tolke og analysere data og valg av metode handler da om hvordan jeg går frem i dette arbeidet. Jeg vil i dette kapittelet beskrive hvordan jeg har gått frem i prosjektet og hvilke valg og avveininger jeg har måttet forholde meg til. Når jeg hadde tematikken på plass bestemte jeg meg for at det var mest hensiktsmessig å bruke kvalitativ metode. Definisjonen på kvalitativ metode er data i form av ord i stedet for tall og der det sies noe om kvaliteten, kjennetegn eller egenskaper ved det fenomenet som skal undersøkes (Johannessen et al, 2016, s.28). Hvordan forstår mennesker verden, hvilke kontekster eller relasjonelle forhold påvirker oss og hvilke erfaringer har vi med oss? Når en forsker ønsker å få detaljerte beskrivelser av ulike fenomen er kvalitativt intervju en metode som beskrives som fleksibel og nyttig. Jeg har valgt å bruke et delvis strukturert intervju, et semistrukturert intervju. Jeg har tatt utgangspunkt i en intervjuguide, men der jeg har stått fritt til å kunne bevege meg mellom spørsmålene for å kunne utforske fenomenene som informantene beskriver. Dette for å ha en struktur og ramme slik at

forskningen holder seg innenfor temaet, men løst nok i formen til at det er rom for at informantene skal kunne gå i dybden på spørsmål og fortelle om erfaringer (Malterud, 2017, s.133).

For at man skal kunne fremskaffe data som er relevante og riktige er det avgjørende at deltakere i intervju opplever seg trygge. Ved å bruke semistrukturert intervju stilles det åpne spørsmål slik at informanten med egne ord kan uttrykke sine opplevelser. Semistrukturert intervju med åpne spørsmål kan bidra til solide og beskrivende materiale med bakgrunn i informantens besvarelse og det mindre fare for at forsker har påvirkning på informantens svar (Malterud, 2017, s.134).

Ved bruk av kvalitativ metode er det viktig å være bevist og reflektert over egen forforståelse og faglige ståsted. Man må være observant på hvordan dette kan påvirke arbeidet og hvordan man forholder seg til dette.

3.4 Mitt faglige ståsted

Som masterstudent har det å drive med forskning vært en ny rolle for meg å innta. Jeg har gjennom mitt arbeid vært bevist hvordan min egen forforståelse og eget faglig ståsted kan påvirke mitt arbeid, slik at jeg kan identifisere situasjoner der dette oppstår og reflektere rundt dette (Johannesen et al., 2019 s. 34). Min forforståelse innebærer både erfaring og kunnskap om at gode systemer kan være til hjelp i arbeidet med samhandling, men at ofte avhenger mye av samhandlingen på enkelt personers engasjement og motivasjon. Å være bevist på at jeg har denne forforståelsen med meg var viktig i møte med nytt fagfelt, som likevel har overførings verdi til feltet jeg selv jobber. Jeg har brukt kritisk refleksjon for å kunne avdekke om jeg har latt min forforståelse farge ulike funn. Spesielt i møte med deltakerne i intervjuene har dette arbeidet vært viktig for at jeg ikke skal stille ledende spørsmål eller oppmuntre eller ignorere informasjon deltakerne kom med. I prosessen med denne studien har jeg vært bevist denne forforståelsen slik at jeg ikke skulle la denne påvirke hvordan jeg analyserte og fremstillet funn.

Når jeg startet med å utforske hva det var jeg ville finne ut av var jeg først og fremst interessert i stafettloggen som verktøy for samhandling og medvirkning og erfaringer om

bruk av denne. En av oppfølgingsstudiene av BTI fokuserer mest på hvordan ansatte i barnehage og skole legger til rette for samhandling og medvirkning. Jeg ønsket derfor å utforske «den andre siden av bordet», barn, unge og familier som har i bruk stafettloggen.

Fra man startet å innføre BTI modellen i kommunene Eigersund og Sokndal har det blitt jobbet med forskning for å finne ut i hvilken grad denne modellen fører til endret praksis i de kommunale tjenestene og hvordan de kan jobbe for at dette skal bli bedre. Det er blitt utført aksjonsforskning der dialog mellom innbyggere, kommunalt ansatte og forskere har vært en del av forskningsprosessen. Jeg har vært med på noen av møtene der de oppsummerer hvordan forskningsprosjektet ligger an, hvilke erfaringer de har så langt og diskutert veien videre. Dette bidrar også at jeg har noen tanker og forventninger til dette temaet som jeg bærer med meg i arbeidet mitt.

3.5 Utvalg og kriterier

I kvantitative undersøkelser vil man ofte bruke utvalg som er tilfeldig valgt. I kvalitative studier vil man søke å forstå hvordan informantene oppfatter virkeligheten rundt seg og finne frem til de informantene som har interessant og relevant informasjon om teamet som skal undersøkes (Johannessen mfl., 2016). Man har et klart mål når man velger informanter til kvalitative undersøkelser og en tilfeldig trekning av deltakere vil derfor ikke være særlig egnet metode for utvalg.

3.5.1 Utvalgsriterier

Da jeg hadde sett meg ut en bestemt målgruppe for utvalg som måtte delta for å kunne belyse min problemstilling, brukte jeg en strategisk utvelgelse (Johannessen et al., 2016, s.115). Utvalget kan betegnes som informanter som kan gi informasjon som er hensiktsmessig for den informasjonen en søker. Hvordan man strategisk velger ut utvalg og hvilke kjennetegn utvalget har, er en informasjonskilde i forhold til fenomenet en ønsker å utforske. Hvordan dette arbeidet gjøres påvirker også rekkevidden av resultatet og hvilken gyldighet resultatet har. I dette prosjektet er kriteriene for utvelgelse av informanter at man har eller har hatt en stafettlogg. Enten at man er barn eller ung og har en stafettlogg selv eller at man er foreldre til et barn som det er opprettet en stafettlogg for. Mitt mål under planleggingen av intervjuene var å få 8-10 informanter. Da prosjektet med implementering

av BTI foregikk både i Eigersund og Sokndal kommune ønsket jeg informanter ifra begge kommunene. Jeg hadde ikke lagt noen plan i forhold til fordelingen mellom kommunene, men antok at jeg kom til å få flest fra Eigersund da de startet opp litt før Sokndal og fordi Eigersund er en større kommune når det gjelder innbyggertall, antall skoler og barnehager.

3.5.2. Rekruttering

Målet i kvalitativ forskning er at man skal rekruttere informanter som man har en formening om at kan svare på problemstillingen (Johannessen et al., 2016, s.115). Prosjektet med å starte bruken av BTI som arbeidsmodell var på høsten 2021 i et tidlig stadium. De startet med en pilot skole og en pilot barnehage. Når disse var kommet i gang og hadde fått litt erfaring ble innføringen av modellen ført videre til flere skoler, barnehager og tjenesteområder som jobber med barn, unge og familier. Det å få tak i informanter for å studere erfaringer ved bruk av stafettloggen opplevdes ikke særlig lett, da det ikke var så mange som hadde tatt i bruk redskapet enda. Rekruttering av informanter ble gjort ved at skolene og barnehagene som brukte stafettlogg ble informert om oppgaven. De fikk et skriv de kunne levere ut til foreldre, barn og unge som hadde en stafettlogg. Skrivet inneholdt informasjon om oppgaven og forskningsprosjektet den er en del av, og forespørsel om å delta i intervju som informanter (vedlegg 5). De som eventuelt fikk rekruttert informanter tok kontakt med koordinatoren for BTI arbeidet i kommunen som videreformidlet kontaktinformasjon til meg. Rekruttering av barn skjer via deres foreldre som får spørsmål om de tenker at barnet kan delta i en slik studie. Foreldrene tar da en slik vurdering sammen med BTI kontaktpersonen sin. Dersom det var aktuelt for barn å delta fikk de utlevert et eget skriv med informasjon (vedlegg 6). Da jeg startet arbeidet med å rekruttere deltakere til studien høsten 2021 var det mildt sagt utfordrende. Det var mye korona sykdom og frykt for smitte i begge kommunene der det var aktuelt å innhente deltakere. Jeg fikk mine 4 første intervju i oktober og november 2021. På grunn av strenge koronatiltak i desember 2021 og januar 2022 fikk jeg ikke gjennomfør intervjuer i denne perioden. Fra mars til juni fikk jeg gjennomført 6 intervju til og hadde da til sammen 10 intervju. Jeg hadde 2 intervju som måtte avlyses flere ganger på grunn av sykdom både hos meg og mulig informant. Jeg valgte til slutt å utelate disse informantene da jeg opplevde at tidsperioden for gjennomføring av intervjuer hadde pågått lenge nok med tanke på å få data som fortsatt var relevante. En mulig informant som jeg hadde kontakt med valgte jeg og ikke gå videre med fordi de hadde

avtalt og opprettet en stafettlogg, men var ikke kommet i gang med å bruke denne før i slutten av mai 2022 og jeg anså derfor erfaringsgrunnlaget deres som veldig begrenset.

Jeg jobber ikke selv innen skole og oppvekst nå, men har jobbet i barneskolen fra 2010 til 2014. Jeg har selv barn som har gått i barnehage og skole. Jeg har derfor flere bekjente i denne sektoren som jeg pratet med og som jeg har oppfordret til å «frem snakke» prosjektet dersom de skulle komme i situasjon med mulighet for det. Det vet jeg ikke om de har gjort, eller om det har hatt noen virkning når det gjelder å rekruttere deltakere, men for å ha åpenhet rundt prosessen om hvordan jeg har kommet frem til mitt utvalg, nevnes det.

3.5.3 Utvalg

Utvalget i denne studien er de deltakerne som har bidratt med sine erfaringer om medvirkning og samhandling ved bruk av stafettloggen. Fordi disse ble utvalgt på bakgrunn av kriteriet om å ha erfaring med bruk av stafettlogg og kunne ved hjelp av sine erfaringer bidra til å belyse min problemstilling, kan utvalget beskrives som hensiktsmessig (Johannesen et al., s. 115).

Bakgrunnsopplysninger om deltakerne i utvalget på dette prosjektet:

- 9 kvinner, 2 jenter (under 18 år) og 2 menn, til sammen 13 deltakere
- 2 barn mellom 11 og 16 år, intervjuet sammen med mødre som også bidro som informanter
- 11 deltakere mellom 18 og 50 år
- 5 av intervjuene omhandler barn i barnehage og 5 av intervjuene omhandler barn i skole (grunnskole og videregående)
- 3 av intervjuene ble gjennomført med deltakere fra Sokndal kommune, 7 av intervjuene var med deltakere fra Eigersund kommune.

Av de ti intervjuene ble 6 av intervjuene gjennomført med mødre og ett intervju med en far. Ett intervju var med både far og mor, og 2 av intervjuene var med barn som hadde ønsket å ha med seg mor som støtte og til å bli intervjuet sammen med dem.

Når jeg hadde fått kontaktinformasjon fra de som kunne tenke seg å bli intervjuet tok jeg kontakt med dem over telefon. Jeg informerte først om min oppgave og forsikret meg om at de hadde fått informasjonsskriv når de ble spurt om å delta. Under planlegging av intervjuet

spurte jeg dem om de hadde preferanser i forhold til hvor intervjuet skulle tas. Jeg tilbød at de kunne komme hjem til meg, møtes på et møterom i kommunen jeg hadde tilgang til, komme hjem til dem eller andre steder der det passet dem. 3 intervju ble gjennomført på møterom på min arbeidsplass. 3 intervju ble utført på intervjupersonen sin arbeidsplass. 3 intervju ble gjennomført hjemme hos meg og 1 intervju ble gjennomført over telefon.

Deltakerne i intervjuene signerte på at de samtykket til å delta i prosjektet før de ble intervjuet. Deltakeren som jeg intervjuet over telefon avtalte jeg at samtykkeskjema ble sendt i posten til, og at deltakeren returnerte dette til meg før vi gjennomførte intervjuet.

3.6 Intervjuguide og gjennomføring av intervjuene

Som forberedelse og ledesnor i forkant av intervjuene tok jeg utgangspunkt i Kvale og Brinkmann sine 7 stadier som forberedelse (2015, s.137). Disse innebærer tematisering ved å spørre hvorfor og hva skal undersøkes, planlegging for å innhente den informasjonen man ønsker, intervjuing ved hjelp og støtte av intervjuguide, transkribering, analysering, verifisering og rapportering.

3.6.1 Intervjuguide

En intervjuguide er en liste over tema eller generelle spørsmål å ta utgangspunkt i for å klare å innhente informasjon som er relevant i forhold til min problemstilling (Johannesen et al., 2016, s.147). I en intervjuguide kan forskeren bevege seg fritt når de utforsker tema og spørsmål, og kan på den måten få utdypet enkelttema på en god måte. Jeg utarbeidet to intervjuguides i samarbeid med min veileder og kollega av min veileder som er rådgiver ved KoRus vest. Vi valgte å lage en intervjuguide for å intervju barn og en intervjuguide for intervju med voksne. Det er viktig og alders tilpasse spørsmålene for barn slik at de for eksempel ikke blir for lange, at man ikke stiller for mange spørsmål på en gang eller at spørsmålene er for vanskelige eller komplekse for dem. Jeg fikk god veiledning på dette da rådgiver fra KoRus Vest hadde erfaring med å gjennomføre intervju med barn. Når jeg var fornøyd med intervjuguiden for voksne testet jeg denne ut på en kollega. Da jeg har liten erfaring med både intervjusituasjonen og bruk av båndopptaker var det nyttig trening for å få en følelse av hvordan spørsmålene fungerte i praksis. Det å bli komfortabel i rollen som

intervjuer og hvordan jeg ordla meg i denne settingen var viktig lærdom å ta med seg til de reelle intervjuene. Jeg tenkte at det var viktig å være godt forberedt for å kunne ivareta informantene på en god måte og for å vise at dette var profesjonelle intervjuer. Mitt første intervju var med en person jeg også kjente litt til fra før, slik at jeg opplevde dette som et slags pilotintervju som jeg kunne ta med meg lærdom fra til de videre intervjuene. Jeg startet intervjuene med spørsmål som var forholdsvis enkle som for eksempel hvor lenge de hadde hatt en stafettlogg om den enda var i bruk, hvor mange møter de hadde hatt og hvilke instanser som hadde vært deltakende i møtene eller i stafettloggen. Dette for å ufarliggjøre situasjonen og etablere en relasjon. Etter hvert som jeg opplevde at flyten i intervjuet gikk bedre kunne jeg stille dem oppfølgings spørsmål eller be dem utdype informasjon som de delte med meg.

I intervjuene har jeg valgt og ikke bruke begrepet medborgerskap. Dette bunner i at begrepet medborgerskap ikke er et ord som er vanlig i vår dagligtale, men et begrep som mange assosierer med for eksempel statsborgerskap. Selv om dette er et ord som blir mer og mer tatt i bruk kan det være et vanskelig ord for spesielt barn, men også voksne å forholde seg til. Jeg har derfor valgt å bruke begrep som det «å bli hørt», «medvirke», «delta», og «samhandle» da dette er ord som kan beskrive grad av praktiseringen av medborgerskap for den enkelte i hverdagen.

3.6.2 Gjennomføring av intervjuene

Tid og sted for gjennomføring av intervjuer ble avtalt fortløpende med den enkelte informant etter hvert som jeg mottok kontaktinformasjon fra koordinatorene for BTI i de to kommunene. Jeg fikk da telefon nummer til informantene og ringt dem opp. Da det var en periode med mye Corona smitte i samfunnet ble intervjuene gjennomført på mange forskjellige steder, alt fra møterom på min jobb, i min kjellerstue, hjemme hos informanter, på deres arbeidsplass og et intervju ble tatt over telefon. Jeg gav alltid informantene mulighet til å velge selv hvor de ønsket å møtes og var på tilbudssiden for å gjøre intervjuet så lite arbeidskrevende for dem som mulig. Jeg brukte mye tid på å forberede meg på de enkelte intervjuene. Jeg ønsket å opptre imøtekommende, men også varsom for informantens situasjon. Jeg startet alltid med å gå gjennom informasjonsskrivet med dem, informerte dem nøye om at de kunne når som helst trekke seg, at det å delta i intervjuet ikke vil få noen form for følger for dem og at de selv bestemte premissene for hva de ville

dele. Jeg gikk gjennom formålet med studien og hva jeg ønsket å finne ut. Jeg oppmuntret dem for eksempel til å si «neste spørsmål» dersom de ikke ønsket å svare på noe. De signerte på at de samtykket til å delta før intervjuet startet. Intervjuene tok mellom 15 og 60 minutter. Jeg hadde i utgangspunktet satt opp ca 20 min som tidsbruk ved intervju med barn og 45-60 min med voksne.

3.6.3 Transkribering

Jeg valgte å transkribere alle intervjuene mine selv fra lydopptak til tekst. Dette gjorde jeg for å få nærhet til datamaterialet. Jeg opplevde det utfordrende å klare å gjengi stemning i intervjuet da det skriftlige språket opplevdes noe stusselig og med en del repetisjoner som jeg ikke la merke til under intervjuet. En del «fyllord» som noen av informantene benyttet virket bare malplasserte i skriftspråket, men under intervjuet var de viktige fordi de illustrerte for eksempel at informanten dro på noe fordi det gjorde dem usikre, eller sa «ehm» fordi de stoppet opp i en setning, omformulerte seg eller endret på svaret sitt. Dersom det var viktig skrev jeg stikkord i parentes for å beskrive kroppsspråk, ordbruk eller stemningsleie. Jeg hadde planlagt at jeg skulle transkribere alle intervjuene mine like etter gjennomføringa av intervjuet. Dette gjennomførte jeg med ca. halvparten av intervjuene. Jeg feilberegnet en del ganger om hvor tidkrevende transkriberingen var og måtte derfor gjøre dette over flere dager. Et intervju ble liggende 2 uker før jeg hadde tid til å sette meg ned og transkribere det. Jeg opplevde denne transkriberingen annerledes enn de andre intervjuene da jeg la merke til andre ting enn tidligere, og at jeg nok hadde glemt en del av det som ble sagt. Å ha intervjuet så på avstand gjorde det mer krevende å transkribere det. Jeg gjorde meg også andre tanker om hvilke oppfølgingsspørsmål jeg burde stilt, enn det jeg gjorde når jeg transkriberte intervju like etter gjennomførelsen.

I et av intervjuene gikk lydopptaker tom for strøm midt i intervju og jeg måtte bare starte å skrive ned intervjuet fortløpende. Dette var en veldig stressende situasjon slik at jeg skrev ferdig intervjuet før deltakeren forlot lokalet intervjuet foregikk i. Jeg gikk så gjennom det transkriberte intervjuet sammen med informanten etter intervjuet for å kvalitetssjekke at jeg hadde fått med meg alt og forstått informasjonen informanten delte med meg riktig. I et annet intervju ønsket ikke informant at intervjuet ble tatt opp på bånd, da de følte det ble

ubehagelig. Dette ble respektert og intervjuet ble derfor skrevet så godt det lot seg gjøre under intervjuet, og finskrevet like etter at intervjuet var gjennomført. Denne informanten tilbød jeg å sende intervjuet til for sjekk etter reinskiving, men informanten ønsket ikke dette selv.

Gjennom mitt arbeid med å gjøre intervjuene om fra lydspor til tekst har jeg tilstrebet å transkribere riktig, men likevel å gi de som har blitt intervjuet konfidensialitet. Dette har jeg forsøkt å gjøre ved å utelate når de har delt noe som kan gi til kjenne informasjon om for eksempel hvor de bor eller jobber, hvilken barnehage eller skole de har tilknytning til eller annen informasjon som kan være gjenkjennelig for andre. Dette belyser i Kvale og Brinkmann (2015, s.106) som et etisk dilemma, der hvor forskeren ønsker å ivareta deltakeren sin anonymitet, men på samme tidspunkt fratru deltakeren muligheten til å motsi hvordan deres utsagn blir tolket av forskeren. Forskeren kan dermed tolke eller gjengi informasjon fra deltakeren uriktig og så gjemme seg bak prosessen med anonymisering. Jeg mener at dette er kjernen i forskningsetikken, det at man skal gjengi det deltakerne formidler riktig, være ærlig, redelig og nøytral. På denne måten viser man respekt for det miljøet man forsker i, ovenfor deltakerne i studien og i forhold til de som skal lese studien og eventuelt nyttiggjøre seg den.

3.7 Analyseprosessen

Som jeg har påpekt tidligere har jeg med meg eget faglige ståsted og jeg har noe kunnskap om erfaringer ved bruk av stafettlogg. Å analysere de innsamlede data kan være en krevende prosess der det å unngå å legge egen forforståelse inn når jeg tolker tekstene, kan være en fallgrube. Jeg har jobbet med å ikke la mine erfaringer farge dataene jeg samler inn og analysen av dette. Dette har jeg gjort ved etisk refleksjon og bevissthet rundt egen forforståelse. Å samtale med veileder eller andre i forskningsgruppa her vært viktig for refleksjonene i dette arbeidet.

Mitt utgangspunkt for analyse var 32 sider med transkribert tekst og 9872 ord. Som nybegynner innen det å forske opplevde jeg at det å skulle finne best egnede metode var utfordrende. Jeg syntes det var komplisert og omfattende å sette seg inn i ulike metodene og klare å se hvilken som var best egnet for mitt forsknings prosjekt. Jeg fikk flere og ulike

tips av veileder og tidligere medstudenter om hvilke metoder de hadde brukt. Malterud (2017, s.97) beskriver Systematisk Tekstkondensering som en metode egnet for nybegynnere og som er egnet for analyse av empirier av ulike typer. Jeg valgte derfor å gjennomføre en tverrgående analyse inspirert av Systematisk tekstkondensering (STC).

Steg 1

Det første steget i en Systematisk tekstkondensering er ifølge Malterud (2017, s. 98) å danne seg et helhetsinntrykk ved å lese nøye gjennom teksten og gjøre seg kjent med materialet. Som forsker skal man jobbe aktivt for å sette egen forforståelse og sette de fordommer man har til side. I stedet skal man gå gjennom teksten og forsøke å finne temaer som kan underbygge problemstillingen; stafettloggen som redskap for samhandling og medvirkning. Etter å ha lest nøye gjennom materialet oppsummerte jeg mine inntrykk av hva informantene hadde fortalt meg. Jeg noterte meg 17 foreløpige temaer som har fanget min interesse og som jeg opplever at sier noe om problemstillingen. Disse samlet jeg i en liste som jeg gav midlertidige navn:

1. medvirkning, deltakelse
2. implementering av BTI
3. Loggen i praktisk bruk, opplæring
4. Trygghet i omsorg for barnet
5. Tillit, ivaretagelse
6. å være avhengig av den andres hjelp
7. struktur i arbeidet rundt barnet
8. sårbarhet
9. overganger, kontinuitet
10. barnets beste
11. barnet sin stemme/ta barn på alvor

12. forventninger til loggen
13. samarbeid, ansvarsfordeling
14. bekymringer rundt barnet
15. å jobbe på lag
16. usikkerhet rundt bruk av loggen
17. roller, avklaringer

Jeg lot det gå noen dager før jeg igjen gikk gjennom listen på ny. Jeg oppdaget raskt at en del av temaene har noe sammenfallende tematikk som glir over i hverandre. Da det i oppsettet for systematisk tekstkondensering ikke er det endelige resultat jeg nå hadde foran meg, men kun det første steget, valgte jeg likevel å la temaene bli med i mitt videre arbeid i steg 2 før jeg bearbeider de videre.

Steg 2

I dette steget skal jeg gå gjennom intervjuene mine og finne frem til de meningsbærende enhetene som har i seg kunnskap om et eller flere av de temaene som er satt opp (Malterud, 2017). Slik tok jeg på et systematisk vis avgjørelser om hvilken del av de meningsbærende tekstene som skulle beholdes og brukes videre, og hvilke som ble lagt til side. Jeg markerte hvert av de meningsbærende enheten med en fargekode for de foreløpige temaene jeg hadde identifisert i steg 1. Etter hvert så jeg at flere av temaene beskrev de samme fenomenene og jeg slo derfor disse sammen. For eksempel beskrev temaene «struktur i arbeidet rundt barnet», «overganger, kontinuitet», «roller, avklaringer», «å jobbe på lag» og «samarbeid, ansvarsfordeling» det samme fenomen og ble da slått sammen og omdefinert til en nye tema eller kodegruppe.

Systematiseringen av de meningsbærende enhetene førte også til at jeg identifiserte et tema som ble identifisert i steg 1 som jeg ønsket å eliminere. Jeg opplevde at min forforståelse hadde påvirkning på hvordan jeg utførte det første intuitive steget av analysen og at dette punktet egentlig ble dekket av punkter i listen. Punktet sårbarhet ble derfor tatt bort.

Tabellen viser hvordan jeg har tatt enkelte av temaene og slått de sammen i en gruppe. Fra å ha 17 foreløpige tema ble de samlet til 4 undergrupper:

<p>1. Medvirkning, deltakelse</p> <p>10. barnets beste</p> <p>11. Barnet sin stemme, å ta barn på alvor</p>	<p>5. Trygghet i omsorg for barnet</p> <p>6. Tillit, ivaretagelse</p> <p>7. å være avhengig av andres hjelp</p> <p>14. Bekymringer rundt barnet</p>	<p>8. Struktur i arbeidet rundt barnet</p> <p>9. overganger, kontinuitet</p> <p>13. Samarbeid, ansvarsfordeling</p> <p>15. å jobbe på lag</p> <p>17. roller, avklaringer</p>	<p>3. implementering av BTI</p> <p>4. Loggen i praktisk bruk, opplæring</p> <p>12. forventninger til loggen</p> <p>16. usikkerhet rundt bruken av loggen</p>
---	---	--	--

Steg 3

I det tredje steget vil jeg ved å kode meningsbærende enheter kunne sammenfatte og hente ut mening og sortere den informasjonen som jeg fant frem til i steg 2. Hver subgruppe vil på dette stadiet ha eget kondensat, altså et kunstig sitat som får tillagt to eller tre gullsiter. For å holde kondensatet nær slik deltakernes utveksling av erfaring var i intervjuet benyttes det jeg-form. Uttrykk som deltakerne har brukt for å beskrive et fenomen tas med og teoretiske uttrykk og termer som vi har med oss fra tidligere brukes ikke. Kondensatet skal være et uttrykk for summen av de fenomenene deltakerne forteller om. Fra å ha et utgangspunkt på 32 sider med transkribert tekst ble nå dokumentet som inneholdt alle kondensat og tilhørende gullsitat på 12 sider.

Steg 4

I det fjerde steget handler det om re kontekstualisering. Kondensatene brukes til å sette sammen analytisk tekst for hver enkelt subgruppe og kodegruppe, og gullsitatene blir brukt for å støtte opp om og formidle hovedfunn i studien. Det lages en sammenfatning ved å formidle deltakernes stemme på en tillitsfull og lojal måte samtidig som man som forsker skal redegjøre og tar ansvar for de tolkningene av materialet som blir gjort. Det produseres ny kunnskap ved å gjengi andres fortellinger, men for at rollen som gjenforteller skal være troverdig benyttes det tredjepersonform når den analytiske teksten skal utformes (Malterud, 2017, s.109). Slik tar forskeren ansvar for de tolkninger som er blitt gjort og det skapes analytisk distanse.

Ved å sammenfatte, eller kategorisere fikk de ulike kodegruppene et overordnet navn. Der undergruppens navn sier noe om hva slags kunnskap vi har funnet beskriver det overordnede navnet sluttresultat ved å vise sammenfatningen av kunnskapen i hver kodegruppe (Malterud, 2017, s.110). Sluttresultatet ble da disse fire hovedkategoriene:

1. Potensialet for medvirkning og deltakelse
2. Forutsetning for samhandling er strukturer
3. Styrker ved bruk av stafettloggen
4. Barrierer for medvirkning og samhandling

3.8 Forskningsetiske avveininger

Etikk og etisk refleksjon har viktig for meg gjennom arbeidet med denne studien. Jeg vil i dette kapitlet beskrive hensyn og forskningsetiske avveininger som er tatt i dette arbeidet. Forskningsetikk handler om å se på hva som er god standard for vitenskapelig praksis ved å ta utgangspunkt i normer og verdier (Johannessen et al., 2016, s.96). Ved gjennomførelse av forskning blir spørsmålet om verdien av kunnskapen som er produsert svarer til studiens bidrag ovenfor samfunnet. Det kan ofte være et spenn mellom det å ta etiske hensyn og ønsket om å produsere ny kunnskap. Når man jobber med forskning er dette et felt som er regulert av lover, som for eksempel Forskningsetikkloven (2017) og Personopplysningsloven (2018). Jeg bestemte meg tidlig for å bruke intervju som metode for å produsere data og jeg måtte da ta noen avveininger i forhold til personvern. For å sikre meg mest mulig data og at de skulle bli fremstilt så riktig som mulig bestemte jeg meg for å bruke båndopptaker. Det å bruke båndopptaker og ta opp lyd av noen utløser behov for å søke Kunnskapssektorenes tjenesteleverandør, SIKT, (tidligere Norsk senter for forskningsdata, NSD) da dette regnes som sensitive personopplysninger. Da jeg er en del av et større forskningsprosjekt, altså et delprosjekt, er dette studiet lagt inn og godkjent hos SIKT, via min veileder (vedlegg 2).

Min hensikt med denne forskningen er å få barn, unge og familier sine erfaringer med bruk av stafettloggen frem. Barn, unge og familier er eksperter i sitt liv, og det å få frem deres syn på hvordan stafettlogg fungerer som redskap for samhandling og medvirkning er viktig. Tjenesteytneres erfaringer med stafettloggen og BTI er allerede undersøkt ved

spørreundersøkelse på BTI (Helgesen, 2018) og gjennom følgeforskning ved implementering i Eigersund og Sokndal kommune, altså andre deler av det forskningsprosjektet jeg er en del av. I forbindelse med implementering av nye verktøy i tjenesteutvikling i Eigersund og Sokndal kommune er det grunnleggende viktig og demokratisk å innhente erfaringer fra de involverte. Dette for å få mer kunnskap om nytteverdien av verktøyet fra deres perspektiv. Dette vil være viktig kunnskap for å vurdere om verktøyet er hensiktsmessig, om man har lykket med implementeringen av Bedre Tverrfaglig Innsats i de aktuelle kommunene, og hva som eventuelt må justeres eller forkastes. Det å bli inkludert i forskning kan bidra til opplevelsen av anerkjennelse og myndiggjøring, noe som gjelder både barn og voksne. For samfunnet innebærer kunnskapen som kommer frem i prosjektet muligheten til å planlegge og igangsette bedre systemer for tidlig oppdagelse og tverrfaglig samarbeid for barn og unge og deres familier. At innbyggere, og ikke minst barn blir hørt i forhold til systemer og verktøy som angår dem er viktig fordi man i mindre grad har kunnskap om deres erfaringer og opplevelser. Ved å inkludere barn som informanter og fordi det innhentes informasjon om at deltakerne er brukere av BTI modellen og stafettlogg ble det søkt REK (Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk). Søknaden til REK ble sendt av min veileder og ble lagt inn som et delprosjekt under BTI følgeforskningen i Eigersund og Sokndal kommune som veilederen min er ansvarlig forsker for. Jeg ble lagt inn som masterstudent og prosjektmedarbeider. Svaret på søknaden og godkjenning av denne (vedlegg 1) med intervjuguide og informasjonsskriv til foreldre/barn ble godkjent før jeg satte i gang med å gjennomføre intervjuene.

Når barn skal inkluderes i forskning er det viktig å gjøre vurderinger i forhold til barnets rett til medvirkning på den ene siden og barnets rett på beskyttelse på den andre siden. Barn skal ikke oppleve unødig press til å delta, det er derfor viktig å understreke at deltakelse er frivillig. De barna som rekrutteres til denne studien vil være barn som har vært aktivt involvert i arbeidet med stafettlogg, for eksempel har deltatt på møter der stafettlogg har vært tema eller har tilgang til eller uttaler seg om innholdet i stafettloggen. Det er også viktig at barna får informasjon om prosjektet tilpasset deres alder. Dersom det i tilknytning til intervjuer oppstår situasjoner der barnet vil trenge videre oppfølging, vil det formidles kontakt til den enkelte kommunale enhet som kjenner barnet/familien. Det er også viktig å opplyse om ved starten av et intervju at deltakerne når som helst kan avslutte eller trekke seg fra intervjuer, og at de ikke behøver å svare på spørsmål de ikke ønsker å svare på. I

forhold til intervjuer med barn, er det viktig at den som gjennomfører intervjuene har kompetanse og erfaring i å kommunisere og samtale med barn. Dette punktet var jeg i forkant noe usikker på med tanke på min manglende erfaring med profesjonelle samtaler med barn. I samtale med veileder fant vi derimot overføringsverdi i at jeg har bred erfaring i forhold til samtaler med personer med nedsatt funksjonsevner gjennom min jobb.

Samlet sett vurderer jeg sammen med min veileder at nytteverdien er større enn risikoen og ulempen ved å gjennomføre denne studien. Det er svært viktig for samfunnet og få informasjon om hvordan foreldre, barn og unge opplever å bli møtt av et tjenesteapparat når det oppstår bekymring og det er behov for tidlig intervensjon og tverrfaglig samarbeid. Denne nytteverdien står i et rimelig forhold til den risikoen eller ulempe det kan være å få spørsmål om deres erfaringer. I forhold til barn må nytteverdien i særlig grad veies opp mot barns forutsetninger for å delta i en intervjusituasjon i lys av alder, modenhet og sårbarhet. Det at barna rekrutteres via foreldre og personer i barnehage, skole eller lignende som kjenner dem godt, anses som at det da har blitt tatt en vurdering av hvorvidt de kan delta eller ikke.

En mulig risiko eller ulempe kan være at deltakelse i prosjektet oppleves belastende fordi utfordringer som i utgangspunktet er mindre alvorlige kanskje forbigående vil fremstå som større enn de egentlig er, og kan på den måten bidra til opplevd stigmatisering. I forhold til barn spesielt, kan det å bli spurt om noe som de opplever vanskelig, være ubehagelig. Det man ønsker å etterspørre hos den enkelte deltaker om er imidlertid ikke konkrete opplysninger om helse eller psykososiale utfordringer, men om erfaringer med bruk av stafettlogg som verktøy og opplevelsen av å medvirke i utforming av løsninger. Dette er ikke en studie av pasienter, men av familier (barn, unge og foreldre/foresatte) som er involvert i kommunens arbeid med stafettlogg - et verktøy for tidlig intervensjon.

De to barn/unge som deltok i studiene hadde med seg en foreldre på intervjuene. Foreldrene var med og forklarte dem hva informasjonen betød i de tilfeller der det virker uklart om de forsto og var også selv informanter som kom med sine erfaringer. De utdypet også gjerne noe av det barna fortalte og gav mer informasjon om tema. Når jeg avtalte intervju pratet jeg med foreldrene til barna/ungdommen på telefon og lot det være opp til barna om de ville gjennomføre intervju alene med meg eller sammen med foreldre.

Samtykkeskjema ble underskrevet før intervjuene startet. Intervjuene ble overført fra båndopptaker til sikret minnepenn, og så slettet fra båndopptaker. Samtykkeskjema og minnepenn ble oppbevart i et låsbart skap på medisinerrommet på min jobb. Nøkkelen til skapet var det kun jeg som hadde tilgang til. Det ble signert databehandleravtale med Egersund kommune og Universitet i Stavanger der min veileder er ansatt.

3.9 Troverdighet, pålitelighet og overførbarhet

Jeg vil se min studie opp mot begrepene troverdighet, pålitelighet og overførbarhet, da disse begrepene kan bidra til å evaluere kvaliteten på denne studien og sette søkelys på eventuell metodekritikk i arbeidet.

3.9.1 Troverdighet

Troverdighet eller validitet sier noe om gyldigheten av tolkningene som en forskning fører til. Man må etterstrebe at forskningen er transparent, om den har teoretisk gjennomskiktighet. Dette innebærer at man må beskrive de teoriene en tar utgangspunkt i og baserer sin tolkning, analyse og konklusjon på (Kvale og Brinkmann, 2015, s.276). Jeg har i denne studien strebet etter å beskrive mine vurderinger og handlinger så nøye og korrekt som mulig, og forsøkt å formidle på et vis som ligger så nært informantenes beskrivelser av livsverdener, som mulig. Jeg har vurdert og kommet frem til at mitt valg om å bruke temasentrert analysemetode inspirert av Systematisk tekstkondensering har vært hensiktsmessig for å kunne svare på problemstillingen. Prosessen jeg var gjennom i forkant med å velge tema, sette seg inn i og velge litteratur, å formulere problemstilling og arbeide med hvordan jeg skulle gjennomføre intervju, var nyttige og med på å økte troverdigheten i arbeidet.

3.9.2 Pålitelighet

Påliteligheten sier noe om hvordan man har gått frem og hvordan man har behandlet og bearbeidet dataene i forskningen (Kvale og Brinkmann, 2015, s.276). Hvordan man beskriver denne prosessen knyttes til reliabilitet (pålitelighet). Jeg har beskrevet i detalj hvordan jeg har gått frem når jeg har planlagt og gjennomfør intervjuene, og hvordan jeg gjennom

analysen har bearbejdet dataene deltakerne i intervjuene gav meg. I intervjusituasjonene var jeg for eksempel observant i forhold til det å stille ledende spørsmål, da dette ville reflektere min pålitelighet som intervjuer om jeg hadde latt min forforståelse styre intervjuet. For å sikre pålitelighet i intervju situasjonen har det å være observant med tanke på å ikke stille ledende spørsmål som kan påvirke svaret en får i en bestemt retning vært viktig for meg.

3.9.3 Overførbarhet

Overførbarhet handler om den tolkningen vi har utført av datamaterialet har gitt oss ny kunnskap eller innsikt som kan benyttes i andre sammenhenger enn der studien ble gjennomført (Malterud, 2017, s.66). Denne studien er gjennomført i to kommuner som iverksetter BTI modellen og bruk av stafettlogg som metode for å sikre medvirkning, struktur og samhandling i arbeidet med tidlig innsats for barn, unge og familier. Dette er en modell som flere andre kommuner har tatt i bruk, men som det foreløpig ligger lite dokumentasjon på erfaringen barn, unge og foreldre har ved bruk av. Den er overførbar for andre kommuner for å se hvilke erfaringer som foreligger om hva som fungerer og hvordan modellen må kan justeres for å møte de funnene som barn, unge og familier i denne studien sier noe om. Ved at studien bygger opp funn fra annen relevant forskning, kan det underbygge at studiens resultat kan være overførbart til andre sammenhenger.

4 Resultater

I dette kapitlet vil jeg presentere de resultatene som jeg har kommet frem til når jeg har arbeidet med å besvare problemstillingen min «Hvilke erfaringer har barn, unge og familier ved bruk av stafettloggen som redskap for medvirkning og samhandling?». Resultatene har jeg kommet frem til ved å bruke tverrgående analysemetode med utgangspunkt i systematisk tekstkondensering (Malterud, 2017). For å svare på problemstillingen har jeg gjennomført 10 semistrukturerte intervjuer med barn, unge og foreldrene deres. Dette var et metodevalg som gav meg fleksibilitet i intervjusituasjonen, til å utforske å gå inn i enkelt tema som dukket opp samtidig som jeg ved å ha intervjuguiden hadde støtte til å holde strukturen og temaet for oppgaven.

Etter å ha jobbet meg gjennom de erfaringene deltakerne i intervjuene har delt, sitter jeg igjen med fire hovedtemaområder som beskriver hvordan deres erfaringer med det å samhandle og medvirke:

1. Potensialet for medvirkning og deltakelse
2. Forutsetning for samhandling er struktur
3. Styrker ved bruk av stafettloggen
4. Barrierer for medvirkning og samhandling

Før jeg vil presentere resultatene vil jeg påpeke at hovedinntrykket fra alle intervjuene når det gjaldt medvirkning var at deltakerne gav inntrykk av at de opplevde å få medvirke. Jeg opplevde at det var varierende meninger om stafettloggen bidrog til samhandling mellom deltakerne i intervjuene og deres samarbeidspartnere. Det var også variasjon i forhold til på hvilken måte eller grad samhandlingen foregikk.

4.1 Potensialet for medvirkning og deltakelse

Det første hovedtemaet som kommer frem ved deltakernes fortellinger og utveksling av erfaringer er hvordan det oppleves å få frem barnet sin stemme frem ved hjelp av stafettloggen.

4.1.1 Å se barnet gjennom bruken av stafettlogg og tilrettelagt informasjon

Flere av deltakerne prater om hvordan informasjonen som både formidles og legges inn i stafettloggen blir tilrettelagt på ulike måter. De beskriver hvordan tilrettelegging av informasjonen bidrar til barnet sin deltakelse i møter og hvordan barnet sin stemme ivaretas i de tilfellene barnet ikke selv deltar, men andre formidler på deres vegne.

De gangene som jeg har vært i møtene har jo barnet selv vært med. Da synes jeg jo at det har blitt lagt på et nivå slik at også barnet skal forstå det som blir sagt der. Å barnet har blitt veldig dratt med i planarbeidet og spurt grundig om sine meninger.
(mor, intervju 2)

Deltakeren forteller noe viktig om hvordan barnet ivaretas ved at informasjonen tilrettelegges. Ved at informasjonen tilrettelegges og barnet skjønner hva det blir pratet om, blir det lettere å formidle egne meninger og føle seg som en del av samarbeidet. At barnet får formidlet sine meninger kan bidra til at barnet føler seg tatt på alvor.

Jo, barnets meninger har blitt godt ivaretatt. Barnet har jo fått delta, og var med for første gang under opprettelse av plan og klarte å sette ord på hva som var barnets styrker og utfordringer. Og også hva barnet syntes var utfordrende i fag da f.eks. Og forslag til tiltak. Barnet kunne jo da selv komme med tanker.. Ja, så kunne jo rektor komme med forslag og spurte «hva tenker du om det?». Og så var det også det da, jeg føler også at barnet ble litt realitetsorientert på at det kom med forslag som var lite målbare eller lite gjennomførbart. Da ble det gjerne gjort om på uten å si at det ikke er mulig, men en klarte på en måte å bearbeide det litt slik at det ble mer passende. (mor, intervju 6)

En del av tilretteleggingen for barn kan også være det å veilede dem. Man kan hjelpe barn til å komme til løsninger som både er gjennomførbare og som barnet kan føle eierskap til. Mor i dette intervjuet forteller hvordan barnet i samspill med de andre deltakerne på møte kan komme frem til et forslag som er løselig å få til.

Nei, jeg har ikke tenkt på det. Ikke på møtene. Men jeg vet at de gjerne snakket litt med barnet om de tingene som de opplevde at barnet strevde med. Men ikke slik at de har sett seg ned og spurt hva det var nå som skjedde, men heller at de har hatt litt spill og pratet ut fra det, for å gi barnet en lettere måte å uttrykke seg på. Men jeg tenkte ikke at barnet var gammelt nok eller modent nok til å sitte å høre på det som blir tatt opp i møter. Jeg tror det hadde vært for vanskelig kanskje. (mor, intervju 5)

Denne moren forteller om måter som blir brukt for å få frem barnet sine meninger selv om barnet selv ikke er deltakende på møtene eller i stafettloggen. Om barnet ikke selv kan gi verbalt uttrykk for hva det mener om et tema, kan man ved å leke og simulere situasjoner likevel skape seg et inntrykk av hva barnet sine ønsker og behov er. Morens vurdering av at barnet ikke er gammelt eller modent nok til å være deltaker i møtene utelukker likevel ikke at barnet sitt perspektiv blir tatt med.

At jeg kan skrive det inn der og at da ser alle det. Så slipper jeg å tenke på hvem som vet eller ikke og hvordan jeg skal få formidlet det. (barn, intervju 7)

Tilrettelagt informasjon kan også handle om det å forenkle informasjonsflyten. Barnet forteller her om det å slippe å tenke på hvem som vet hva, det kan slappe av, for når noe står i loggen er det deltakerne i loggen sitt ansvar å lese dette, ikke barnet sitt ansvar å formidle.

4.1.2 Relasjoner til barna

Flere av deltakerne påpeker at relasjonen til de som møter barna er viktig for å få frem barna sin stemme. Ved at det relasjonelle samarbeidsklimaet er godt er det en tryggende faktor både for barna selv og for foreldrene. Trygge barn og foreldre vil øke sannsynligheten for at de tør og klarer å ytre sine ønsker og behov på en god måte.

Det må jo på en måte være en relasjon der før en kan gå i gang med en stafettlogg. Hvis du tenker at det skal være med bakgrunn i en bekymring så bør jo den ha vært

over litt tid. Ikke at du ser noe en uke og neste lager man en logg. Men det bør jo ikke gå årevis heller før en tør å høre med foreldrene. For som regel, eller vertfall i vår sak, så var det jo en lettelse når vi forsto at det ikke bare var hjemme (mor, intervju 10)

Denne moren påpeker viktigheten av at de som skal uttrykke seg på vegne av barnet må kjenne barnet, de må ha en relasjon. En relasjon med foreldrene er også viktig for å kunne ta tak i utfordringene på en konstruktiv måte, sammen.

Det handler nok om hvordan den barnehagen jobber, at jeg opplever at deres grunn, altså deres plattform handler om å ta deres barn i veldig stor grad på alvor. Så det har preget deres arbeid. Og ville gjort det med eller uten stafettlogg, da det ligger i deres måte å jobbe på. Men absolutt i forhold til de tiltakene som de satte inn. I forhold til hvordan de beskriver mitt barn, i den sammenheng er hun godt ivaretatt, hvem hun er, hva og hvordan hun vil ha det. (mor, intervju 1)

Holdningene til de ansatte i barnehage og skole er viktige for at barn skal få medvirke. At de aktivt arbeider for at barn skal bli tatt på alvor i det daglige er et godt utgangspunkt for samarbeid og viser at de ansatte har respekt for det enkelte barn og deres innspill. Når barna opplever at det de kommuniserer blitt tatt på alvor og har verdi kan de bli mer involverte i sin egen hverdag ved at de opplever at de har innflytelse på hva som skal skje.

Det synes jeg jo er noe av det fine med at tiltakene blir jo skrevet med barnet sin stemme. Det blir skrevet «Jeg trenger», som om det er barnet som sier det. Det kan, eller det har jo vært.. det å være voksen og snakke med en barnestemme, du har jo en enorm definisjonsmakt når man sitter sånn. Men jeg tenker jo da at den som sitter og skriver stafettloggen må jo virkelig kjenne barnet. Og så er det jo på bakgrunn av den relasjonen at en kan sitte og skrive sånn. Men så synes jeg det har vært fint når vi sitter og vurderer og evaluerer disse tiltakene, at det blir skrevet med en voksenstemme. Fordi jeg tror, ja det blir feil å evaluere ut fra barnet opplever, vi må på en måte si ut fra hva vi selv har sett av effekt for barnet. (mor, intervju 10)

Denne moren sin beskrivelse av hvilken makt den som skal definere barnet sine ønsker og behov innehar. Dette er et viktig element i forhold til hvem som kan utføre dette. Hvordan denne makten utøves vil ha stor betydning for barnet da en slik definering av barnet sine

ønsker og behov vil ha stor påvirkning på det videre arbeid rundt barnet. Som profesjonell er yrkesetikk og kunnskap om det å inneha definisjonsmakt viktig for å kunne ta profesjonelle avgjørelser i slike situasjoner.

4.1.3 Vi jobber sammen

Flere av informantene setter ord på at det kan være godt å oppleve at man ikke er alene om en utfordring. Det at de kan være flere som kan være med å ta tak i en utfordring og at det er noen som ønsker å hjelpe til beskrives som betryggende.

Ja, jeg snakker med hun som er koordinator for loggen annenhver uke. Vi skriver i den sammen. Vi sitter sammen og så sier jeg hva jeg har lyst til og så diskuterer vi om og hvordan vi kan løse ulike ting. Vi skriver hva vi har blitt enige om, hva som er målet, hva fortsettelsen skal være og hvem som skal følge tråden videre liksom. Det er betryggende at det står der. Da vet jeg alltid hvem jeg skal kontakte dersom noe oppstår. (Barn, intervju 3)

Barnet beskriver her at det jobber tett sammen med sin koordinator for å lage en plan. Dette er både en praktisk måte å gjøre det på og kan også være tillitsbyggende. At barnet kan sitte sammen med en voksen og diskutere de behov og ønsker det har og opplever seg hørt og respektert ved at det blir skriftliggjort i loggen.

Det er jo veldig fint, som foreldre å få den følelsen av at du medvirker. Vi mener jo selv at vi kjenner barna våre veldig godt. Men så tenker jeg jo at de som jobber i skole og barnehage ser jo barna i alle fall like mye som vi gjør i løpet av en dag. Så det å klare å få til et godt samarbeid der det er viktig. Det er ikke bare de, og det er ikke bare oss, vi må gjøre det sammen. Det har jeg tro på det. (mor, intervju 4)

I samarbeid med stafettloggen beskriver denne moren at det er viktig at alle parter har en relasjon til barnet som er viktig for barnet, og at det må man ha respekt for. Vi sitter alle med våre oppfatninger av, eller definisjon på hvordan verden er. For å få et samarbeid til å fungere er det viktig å se på hvordan de ulike oppfatningene kan settes sammen til det beste for barnet og for at barnet sin stemme i stafettloggen skal bli formidlet så riktig som mulig.

Barnet har ikke vært med til nå. Men vi har jo samtaler med ham og en del av tiltakene handler jo om forberedelse. Et av tiltakene har vært at når jeg skal komme

og hente barnet at jeg gir beskjed til barnet at nå er jeg kommet, men at jeg går og henter søsken først, sånn at barnet får en mulighet til å forberede seg på at nå må jeg leke meg ut av dette jeg holder på med. Sånn at disse tingene opplever jo barnet, men barnet vet ikke at det står i en logg. Jeg tenker at vi trenger ikke gjøre det mer avansert enn vi må. Men han opplever jo disse tingene som skjer rundt ham fordi det er samkjøring mellom det som blir gjort hjemme og i barnehagen da. (mor, intervju 10)

Denne moren beskriver at de har samkjørt tiltak som brukes hjemme og i barnehagen, blant annet i forhold til det å forberede barnet på det som skal skje. Dette kan bidra til å skape en struktur og forutsigbarhet i hverdagen til barnet slik at barnet kan lettere kan få til for eksempel overganger fra lek til hjemreise. De voksne rundt barnet har identifisert at forberedelse er del av de tiltakene barnet trenger for å oppnå ønsker og behov. Barnet får medvirke ved at de voksne tar barnet sine ønsker og behov på alvor ved å tilrettelegge, veilede og støtte.

4.1.4 Oppsummering

I det første hovedtema som blir presentert i denne oppgaven handler det om hvordan deltakerne opplever å få frem barnet sin stemme ved bruk av stafettlogg. For å belyse funnene som er knyttet til første hovedtema ble det laget tre undertema som var: å tilrettelegge informasjon, relasjoner til barna og å jobbe sammen.

Informantenes erfaringer viser hvordan det at informasjonen er tilrettelagt er viktig for at barna skal kunne delta, enten ved å være fysisk med i møter eller for å kunne formidle ønsker og behov til andre deltakere i stafettloggen. At det er gode relasjoner mellom barna og deltakerne i stafettloggen er en forutsetning for å kunne formidle god og riktig informasjon i loggen. Gode relasjoner er en forutsetning for trygghet og tillit, noe som er viktig for at barn, unge og foreldre skal kunne formidle sine ønsker og behov. Som profesjonell er det viktig å være reflektert i sin rolle når man innehar definisjonsmakt overfor et barn og deres ønsker og behov. Det å oppleve at man jobber sammen og har felles mål er viktig for at barnet skal oppleve dem rundt seg som støttende og trygge.

4.2 Forutsetning for samhandling er strukturen

Flere av deltakerne uttrykker hvordan det å ha en struktur muliggjør samhandlingen mellom dem og de ulike deltakerne i stafettloggen. De forteller hvordan stafettloggen fungerer som denne strukturen, men også om utfordringer gjennom temaene: Stafettloggen bidrar til at vi føler oss ivaretatt og oppfølging av ansvar

4.2.1 Stafettloggen bidrar til at vi føler oss ivaretatt

Flere av deltakerne i studien forteller om erfaringen av å oppleve seg ivaretatt ved at det blir opprettet en stafettlogg. De opplever det at de tingene som skjer rundt barnet blir tatt på alvor og at de har tillit til de som jobber rundt barnet.

min første tanke var; så fantastisk at de ser barnet vårt på den måten. For det var jo sånn, jeg tenker det var jo en tillitserklæring på et vis, at andre voksne kan se barnet og tenke at her kan vi faktisk gjøre noe, og sette det i system. Og da reagerte jeg med stor takknemlighet, egentlig, fordi jeg opplevde at det var å ta på alvor veldig både det som jeg hadde formidlet til barnehagen og det som de selv har sett. (mor, intervju 4)

Moren i dette intervjuet opplevde seg tatt på alvor og ivaretatt ved at det ble opprettet en stafettlogg. Det at noen andre ser det samme som en styrker følelsen av at vi er flere som kan jobbe sammen om dette. At det foreslås å lage et system for hvordan vi sammen kan jobbe med dette.

Jeg tenker at det jo er det arbeidet med stafettloggen handler om. Det er å gripe inn på et tidlig stadium før noe har fått utvikle seg til å bli for alvorlig. At en kan begynne med små ting for å justere slik at problemer ikke for å utvikle seg til store og alvorlige problemstillinger. Og at man kan bruke stafettloggen til å følge med på hva som fungerer og ikke slik at en ikke trenger å prøve de samme tingene om og om igjen som kanskje ikke funker så bra likevel. For vår del er det jo å ta tak i noe og sette inn den ekstra støtten nå, slik at dette ikke er noe som skal henge i når barnet begynner på skolen. At barnet kan få den støtten det trenger for å komme dit han skal for å ligge på nivå med de andre på barnets alder. For hvis man blir liggende etter fra barnehagen av, så vil det raskt bli vanskelig å komme videre og følge den

aldersbestemte utviklingen i skolen. Ja, man føler seg jo litt ekstra ivaretatt når en opplever at personalet er så observante og at de tenker frem i tid og forebyggende. Det er på en måte betryggende. (far, intervju 9).

Faren i dette intervjuet påpeker viktigheten av tidlig innsats. Det å starte tidlig og gjøre noe med utfordringene før de får vokse seg store og inn i mønster som er vanskelige å bryte, kan være avgjørende for barna og unge. Denne faren beskriver også at han føler seg trygg ved at personal oppdager noe og setter i gang tiltak. Det at personalet fanger opp utfordringer kan være et tegn på at de både kjenner og følger med på barnet og viser at de ønsker barnet vel ved å sette inn tiltak for å gjøre noe med det som er utfordrende.

Ja, det har jo vært dette med å få ting inn i en ramme, at det blir mye mer oversiktlig. Jeg har jo fått et helt annet innblikk i hvordan barnehagen jobber, og hvor mye barnehagen egentlig gjør innenfor det ordinære tilbudet. Og at det blir definert hvem som gjør hva, rollene er veldig tydelige. Det skaper jo en trygghet på et vis. At ting er så definert. (mor, intervju 10)

Moren her beskriver hvordan det å faktisk ha kunnskap om og se hvordan systematikken i hvordan barnehagen jobber er med på å gjøre henne trygg. Hun vet hva som skal skje, hun vet hvem som er ansvarlig og hvor hun skal henvende seg dersom hun lurer på noe. Å trygge barn, unge og foreldre i krevende situasjoner er viktig. Det å ha en systematisk fremgangsmåte som er kjent slik at de er forberedt, de vet hva de kan forvente at skal skje, kan bidra til å skape trygghet og tillit.

4.2.2 Oppfølging av ansvar i stafettloggen

Intervjuene pekte tydelig på at det var noen som syntes stafettloggen gjorde ting veldig tydelig. De opplevde den som en «oppskrift» på hvem som gjorde hva og hvem som hadde ansvar for de ulike tingene. Hvordan ansvaret for loggen ble oppfulgt har også betydning for hvordan den drives frem

Styrken er at ting blir satt i system, at det blir satt tidsfrister og at det defineres hvem som har ansvar for å gjøre hva. Og så er det jo det da, at du er avhengig av god kommunikasjon mellom skole/barnehage, den som skal opprette loggen, og hjemmet. Det er veldig viktig. Man skal jo samarbeide, og helst se de samme tingene.

Gode kommunikasjonsevner hos de som skal opprette det er viktig, tenker jeg. (Mor, intervju 2)

Hvordan det blir kommunisert mellom deltakerne i loggen opplever denne moren som viktig. Det må bli dokumentert tydelig hvem som skal følge opp de ulike tiltakene og på hvilken måte det skal gjøres. Dersom en ikke er enige om de ulike utfordringene eller hvordan utfordringer skal håndteres er det viktig at det kommuniseres på en måte som kan bidra til at man likevel kan komme frem til felles løsninger.

Ja, det er jo sånn at systematikken i det, det er jo en god struktur i stafettloggen som åpner godt for at alle parter kan komme med innspill og delta aktivt. Og sånn sett også ansvarliggjøring av alle parter, På den måten så jobber vi litt på lag, vi er avhengige av hverandres deltakelse. Litt press hjelper kanskje på å holde loggen mer aktiv? (mor, intervju 4)

Her forteller mor i intervjuet at hun opplever at det er rom for at alle kan delta aktivt og at strukturen i loggen bidrar til at alle kan oppleve at de har et ansvar for stafettloggen. Å jobbe på lag fører til at man ser at man er avhengig av hverandres deltakelse for holde arbeidet oppe. Systematikken og strukturen dras frem som en forutsetning for deltakelse og medvirkning.

4.2.3 Oppsummering

Ved bruk av stafettloggen føler informantene seg tatt på alvor og ivaretatt. Dette fører til at de opplever tillit ovenfor de som jobber rundt barnet, da de opplever dette som tidlig innsats satt i system. Informantene opplever det godt at noen tar tak i utfordringer før de blir for store eller mønstrene for vanskelige å bryte Det at personal fanger opp utfordringer viser til at de er observante, kjenner barnet og har en relasjon de bygger på. Det å dokumentere ansvar og rollefordelingen i stafettloggen, er viktig. At man vet hvem man skal forholde seg til og hvem som skal gjøre hva og når gjør samhandlingen forutsigbar og trygg. Gode kommunikasjonsevner hos den som styrer loggen (stafettholder) er viktig.

4.3 Styrker ved bruk av stafettloggen

4.3.1 Ulike dokumentasjonsmåter i stafettloggen

Deltakerne i intervjuene gir ulike eksempler på hvordan stafettloggen brukes som et sted for å dokumentere. Noen dokumenterer for ha informasjonen tilgjengelig for ulike instanser både der og da og eventuelt i fremtiden. Andre dokumenterer det som skal skje her og nå eller som en form for kommunikasjon mellom de andre deltakerne i loggen

Jeg har vært inne på stafettlogg. Og jeg har brukt den ofte. Men jeg har ikke brukt det hver dag. Jeg har bare vært inne på det en gang i uken for å legge inn når jeg skal på skolen og sånn. Slik at alle de som er med på det kan se det. Jeg vet ikke om de leser den, men jeg tror det. Fordi de vet i alle fall om det når jeg går på skolen. (barn, intervju 7)

Her bruker barnet stafettloggen for å informere deltakerne i loggen om når barnet kommer på skolen. Da blir den synlig både for de som er på skolen, men også for andre samarbeidspartnere som er deltakere i loggen. Barnet kan på den måten slippe å kommunisere til andre hvor mye eller når det er på skolen, den informasjonen er allerede tilgjengelig for dem i loggen.

Jeg tenker at det er fin plass å ha alt dokumentert. Alt som skjer, både at de kan skrive inn og at vi kan skrive inn. Og så har vi det der. Ja, hvordan vi jobber med det og at det ja, ikke blir borte i en papirhaug en plass, men at vi kan gå inn og sjekke hva det var vi jobbet med da. Vi kan sjekke hva vi har gjort før, hva vi har evaluert og om det er noe som kan være lurt å prøve på ny. (mor, intervju 9)

Mor beskriver her at det å ha det som gjøres i stafettloggen gjør informasjonen tilgjengelig. Det er ikke et papir som blir borte i en haug, men et dokument som ligger der, som lever og blir lagt til informasjon etter hvert. Man kan bruke det som et referat for å unngå å måtte prøve ut de samme tingene flere ganger.

Ja, vi har logget oss på og skrevet hva vi gjør hjemme. Barnehagen skriver det de gjør og da blir det lettere å følge med og forsøke å gjøre noe av det samme hjemme. Vi

har også gått inn for å se hva de ulike deltakerne i stafettloggen har skrevet, f.eks ppt. Det er lett å samhandle når alle er på samme plattform. (mor, intervju 10)

Når alle deltar aktivt både i møter og er med på å bruke stafettloggen for å dokumentere mål, tiltak, avklaringer og avtaler vil det gi en god ramme for å jobbe strukturert rundt barn og unge. Strukturen og rammen som BTI modellen og stafettloggen innehar skaper gode forutsetninger for at foreldre, barn og unge får delta og medvirke.

4.3.2 Stafettloggen i overganger

En av tankene med å ha en stafettlogg har vært at overganger mellom barnehage, barneskole, ungdomsskole og videregående skulle bli forenklet med tanke på å følge opp og videreføre tiltak. I dette kapittelet forteller foreldrene om deres erfaringer med hvordan dette har fungert.

Vi er bare positive. Vi føler at vi har fått den hjelpen vi skulle ha når det trengtes. Og så har hjelpen bare vært så positiv hele tiden. Vi fikk også fort hjelp på videregående. Jeg var nemlig spent på den overgangen. Skifte av skole, skifte av sted og skifte av folkene rundt. Men de var der med en gang jeg ringte og spurte. Vi fikk møte med en gang. Det er lett å vite hvem som har ansvar for hva og lett å sjekke hva vi ble enige om sist. Alt står der og er tilgjengelig og trygt (mor, intervju 3)

Her forteller moren at de har gode opplevelser med at stafettloggen er strukturert og oversiktlig. Overganger kan være spennende og utfordrende og mange kan nok være bekymret for hvordan det skal gå når man har endringer foran seg. Det å være trygg på hvem du kan kontakte ved spørsmål og hvem som har ansvar for de ulike oppgavene beskriver moren her som en trygghet i overgangen.

Og nå når vi skal flytte så har det jo også vært en enorm ressurs å ha den loggen og gi ny styrer innblikk i hva barnehagen har gjort. For det står så ekstremt spesifikt, de helt små tingene. At det handler om forberedelse, det handler om trygghet og forutsigbarhet, og så er det helt konkret, hva er det faktisk som er blitt gjort. Og da å kunne ha det med seg. Men så tror jeg jo også at mens vi går veien så vil det komme mer til som vi trenger den til. F.eks når vi opprettet den i høst så visste ikke vi at den skulle brukes i forbindelse med en flytting, så det at det er mulighet for endring og

forbedring, det er jo noe av poenget med en sånn logg. Ny barnehage har jo fått tiltakene som er og de har fått innsyn i stafettloggen. Det er ikke en kommune som bruker BTI nå. Men ved at de har fått sett det som er blitt gjort nå, det var en veldig forenklet overføring vil jeg si. Med en gang vi gir samtykke til å dele stafettloggen så er det så mye informasjon som da blir delt. Jeg vil si at det er et enormt godt verktøy for å få ting definert. (mor, intervju 10)

Her forteller moren om en forenkling av en overføringsprosess fordi informasjonen er presis og samlet. Ny barnehage får innblikk i de tiltak, evalueringer og vurderinger som er gjort og kan på den måten lettere ta over det videre arbeidet rundt barnet. Ved å gi barnet mer «sømløse» overganger bidrar man nettopp med å videreføre de tiltakene som er viktig for dette barnet i forhold til forutsigbarhet og forberedelse.

Men det som har vært litt... Hun jeg hadde møte med i dag er jo den 3 personen som har vært leder for denne stafettloggen, det har vært mange utskiftninger. Så det har jo vært litt..ehm. Ja, alle de 3 har jo vært forskjellige og hatt forskjellige syn på og laget forskjellige tiltak (mor, intervju 5)

Det er ikke bare i overganger mellom barnehage – skole, eller barnetrinn til ungdomsskole man er sårbare og utrygge i forhold til overganger. Bytte av personal man skal forholde seg til i arbeidet med stafettloggen kan være utfordrende. Strukturen og rammen for samhandling og medborgerskap ligger i stafettloggen, men dersom oppfølgingen av stafettholder rollen ikke følges opp eller er preget av kontinuitet, kan dette bidra til å skape barrierer for medvirkning og samhandling.

4.3.3 Oppsummering

Informantene beskriver ulike måter å bruke stafettloggen på som dokumentasjon i arbeidet rundt barnet. Et barn forteller at hun har kommunikasjon med skolen der og setter pris på at alle aktørene da får samme beskjed slik at hun slipper å gjenta seg. At det avtaler, avklaringer, tiltak og evalueringer ligger i stafettloggen gjør det lett tilgjengelig. Det er ikke et papir som forsvinner og det blir tydelig hvem som har gjort hva. Det at arbeidet som er gjort rundt et barn er tydelig dokumentert i konkrete tiltak gjør det lettere for andre å ta over som stafettholder, enten det er i overganger barnehage – skole, eller om det er mellom ulike

kommuner eller instanser. Overgangene oppleves «sømløs» og tryggere når en vet at all informasjonen er tilgjengelig for ny plass.

4.4 Barrierer for medvirkning og samhandling

Deltakerne i studien kommer med mange eksempler på hvordan stafettloggen blir brukt. De både etterspør en tydeligere definering av hvordan stafettloggen kan eller skal brukes og kommer med forslag eller tanker om hvordan den kan benyttes. Dette kommer frem gjennom teamene forventninger til hva stafettloggen er, ulike dokumentasjonsmåter i stafettloggen, Stafettloggen og brukergrensesnitt og Implementering og tanker om hvor vi er i prosessen.

4.4.1 Lite definerte forventninger til bruk av stafettloggen

Deltakerne i intervjuene forteller om forventninger de har hatt til hvordan stafettloggen kan eller bør brukes. I hvilken grad, på hvilken måte eller i hvilken mengde den skal brukes er spørsmål deltakerne tar opp.

Jeg tror nok etterpå, jeg har nok hatt mine forventninger til hvordan vi skal jobbe med stafettlogg. Som jeg nok ikke synes, er helt møtt i forhold til hvem som tar ansvar og avklaring av hvordan vi skulle bruke den. At hensikten var.. Men jeg opplevde nok veldig at hensikten var på hva barnehagen skulle få ut av det. At de da skulle jobbe mer systematisk. Nei, jeg følte nok ikke at det ble tatt nok i bruk, der vi liksom skal være likeverdige samarbeidspartnere. Så det har ikke møtt min forventning om hvordan dette skulle jobbes med. Og så synes jeg at det må bli litt mer definert på en måte hvem som har ansvaret. Litt mer definert når og hvor ofte skal vi ha møter, når og hvor ofte skal vi ha en liten evaluering av det vi setter i gang. Det er nok tidlig i innføringen av dette verktøyet, så jeg håper jo og tror at det skal bli bedre etter hvert. (mor, intervju 1)

Mangel på tydelig kommunikasjon eller avtaler setter denne moren ord på. Det at det ikke lages nye avtaler eller står noe om hvem som er ansvarlig for at dette blir gjort gjør at hun ikke opplever den strukturen hun hadde sett for seg i bruken av stafettlogg. At hun påpeker at den kun brukes i forhold til hva barnehagen kan bruke den til kan hentyde til at hun hadde forventninger om at stafettloggen skulle brukes bredere enn det den ble. Avklaringer av

forventninger ved oppstart og underveis i arbeidet med stafettlogg kan være hensiktsmessig for å sikre at alle har samme forståelse av de tiltak som skal utformes og hvordan de skal utøves.

den kunne nok vært mer oppdatert og brukt. Og det er nok, jeg sa i et møte, litt sånn hvordan skal vi bruke det? Barnet vet hvordan det går inn og kan skriver. Så jeg opplever vel at det er et enkelt verktøy så en kunne godt ha brukt det mer til å legge inn informasjon. Det er det nok litt sånn usikkerhet om hvordan det skal eller kan brukes. (far, intervju 8)

Far i dette intervjuet påpeker også at det med å avklare forventninger til bruk er viktig for å ha felles ståsted for deltakerne i stafettloggen. Avklaringen kan handle om hvor mye eller lite, i hvilken form og av hvem dokumentasjonen i loggen skal skje. Ved å lage tydelige avklaringer av forventninger bygger man strukturen som også kan bidra til å ansvarliggjøring den enkelte i forhold til de oppgaver en tenker skal utføres.

Ja, jeg har prøvd å være aktiv fordi jeg vil jo holde litt liv i den. Det er jo det som er, det skal jo være et levende verktøy. Eller levende dokument som skal brukes. Og da må man jo bruke det litt aktivt. Så av og til har jeg vært inne bare for å skrive en kommentar for å da tvinger jeg på en måte gangen i det. Jeg tenker spesielt nå. Nå når barnet har hatt overgang til ungdomskolen. Så ser vi jo at de der ikke er drillt på bruk av stafettlogg. Så der kan nok jeg mer enn det de kan. Så der har jeg nok bare prøvd å sende ut noen meldinger for å holde litt liv i den. Og de, jeg tvinger de til å gå inn i den. (mor, intervju 2)

Denne moren beskriver en prosess hvor barnet har hatt en stafettlogg på barnetrinnet og så skal over i ungdomsskolen. Barneskolen var godt i gang med arbeidet med stafettloggen, men det er ikke skolen fordi de ikke har kommet like langt i prosessen med å ta i bruk stafettlogg som redskap. Moren tar da på seg arbeidet med å være pådriver for å holde denne stafettloggen virksom.

4.4.2 Stafettloggen og brukergrensesnitt

Flere av informantene oppgir at de synes at brukergrensesnittet er utfordrende. De opplever det som lite intuitivt og at det er tilfeldigheter som gjør at de oppdager feil i innstillinger.

Opplæring i å bruke programmet etterlyses også hos noen, så i hvilken grad de har fått opplæring har kanskje vært noe varierende

Det var litt sånn at vi fikk ikke varslene først, så det ble litt kluss. Men det er klart det er jo et nytt system så da var det noen ting som ikke helt fungerte fordi det var innstillinger hos noen som gjorde det slik. Og jeg synes jo på en måte at det er, at det kunne vært gjort noe med brukergrensesnittet. Slik at det kan se litt enklere og mer intuitivt. Og gitt skikkelig opplæring, det er litt mange plasser du kan trykke. Hvor ligger nå de referatene? Litt uoversiktlig til tider synes jeg (mor, intervju 4)

At de tekniske systemene fungerer som de skal og at de som skal motta beskjeder får disse er essensielt for at stafettloggen skal fungere. Dersom informasjonsutvekslingen ikke går som planlagt vil deltakerne i loggen verken få medvirke eller samhandle.

De pratet litt om hva det var, at alle involverte skulle ha tilgang. Men de ordla seg nok på en måte som om jeg burde vite hva dette var. Jeg synes ikke at programmet er helt intuitivt. Det er ikke alt som er logisk for meg i dette programmet og det er noe de kanskje burde tenke litt på, opplæring i programmet. Jeg er som sagt innom og leser ofte. Jeg føler meg ikke komfortabel med å skrive i den, jeg synes rett og slett det tekniske ikke er bare enkelt. Jeg opplever meg som gjennomsnittlig datateknisk kompetent, men jeg synes ikke alt i stafettloggen er intuitivt. Jeg savner nok litt opplæring, at jeg ble vist helt konkret hvordan jeg skulle gjøre det. Når alt koker og en har mange andre ting som uroer en, da kan det fort bli for vanskelig å sette seg inn i hvordan den loggen fungerer. (far, intervju 8)

Å gi den nødvendige opplæringen vil være viktig når man skal ta i bruk nye program. Noen tar det kanskje lett, mens andre kan føle seg usikre og terskelen for å da være aktiv og bidra i stafettloggen kan bli veldig høy. Å ha som rutine ved opprettelse av stafettloggen at man går gjennom denne, hvordan man logger inn, hvor man finner de ulike områdene og gjøre avtaler om hvem og hva som skal skrives hvor kan man gjøre det enklere å få flere til å bruke det aktivt. Ved at barn, unge og foreldre slipper å selv være ansvarlige for å forstå hvordan det tekniske fungerer kan man senke terskelen for at de aktivt bidrar og på den måten både får medvirke og samhandler.

4.3.4 Tanker om hvordan stafettloggen kan brukes videre

Informantene uttrykker seg om hvordan de ønsker at stafettloggen kan brukes fremover i tid, om hvordan de ser for seg at dette kan bli et enda bedre og mer effektivt redskap for medvirkning og samhandling for barn og unge.

Når jeg tenker tilbake så er det litt mange personer å forholde seg til. Men selvfølgelig, det er jo utskiftninger, det kan jo skje av naturlige grunner det. Men det er klart at det er ganske forstyrrende for flyten når man alltid må begynne på ny, da tenker jeg at man ikke har vært tydelige nok i det som står beskrevet (mor, intervju 5)

Å ha gode systemer skal bidra til at man ikke blir like personavhengig i arbeidet rundt barna. Som denne moren påpeker, er det å bytte stafettholder eller ansvarlig for stafettloggen likevel ikke alltid like lett. Det å hele tiden oppleve at man starter på ny, med nye folk og nye ideer kan være utfordrende og sinke progresjonen i arbeidet rundt barnet. Det vil derfor være nyttig at loggen er konkret og nøye dokumentert, slik at man tar høyde for at det alltid kan være mulighet for at deltakere kan bli skiftet ut og at andre skal kunne «hoppe inn» i den.

Det var veldig lettelse for meg å vite at den stafettloggen var der. Og så har jeg jo erfart at den sånn sett ikke ble så godt tatt imot den stafettpinnen. Men ja, jeg er godt fornøyd. Selv om jeg håper at om et år og to år fungerer det annerledes i vår kommune. (mor, intervju 1)

Her forteller en mor om erfaring med at stafettloggen ikke ble så godt brukt i overføring mellom barnehage og over i skole. Hun er fornøyd med arbeidet som er gjort med stafettloggen i barnehagen, men når barnet skulle overføres til skole ble ikke stafettpinnen tatt imot på den måten som hun hadde tenkt. Hun beskriver likevel forventninger om at dette er noe som skal fungere bedre i fremtiden. Det å avklare hvordan stafettloggen skal brukes i en overgangssituasjon ville her kanskje vært hensiktsmessig for å sikre at alle tenkte lik og for å avklare hvem som var ansvarlig den videreføringen av stafettloggen.

Vårt barn sin skole har jo vært pilotskole og det er rektor som sitter som stafettholder i alle sakene. Så dersom de kan klare å innføre dette hos kontaktlærere og alle andre som jobber rundt barnet også, slik at de som jobber nærmest barnet kan være

stafettholdere, da kunne også de vært med i opplæringen av de andre skolene. Nå er det et fåtall som er stafettholdere. Med det føler jeg at vi har fått det for lite bredt ut, og kanskje ikke fått vist den nytteverdien en ønsker at det skal være. Hadde vi fått vist nytteverdien mer bredt ut på en skole så hadde kanskje folk snakket mer om det også. Det gjør vi på vår skole, det fungerer bra, fått litt mer «snakkis» om det. Svakheten har nok vært at den der opplæringen videre har nok kanskje ikke vært så god. Nå har vi jo fått et godt verktøy som jeg tror og håper at vil fungere. Bare alle blir drillet i det og ser hensikten med det. Det er jo det som er jobben å gjøre, at alle skal se hensikten med det. At ikke noen ser merarbeid med det. (mor, intervju 2)

Mor deler her sine tanker om hvordan hun kunne se for seg at rollen som stafettholder etter hvert kan bli overført til de tjenesteyterne som er nærmere barna og foreldrene i det praktiske arbeidet. Hun ser for seg at dersom det var lærere og ikke rektorer som var stafettholdere at det ville bli flere som hadde kunnskaper om det å bruke stafettlogg og dermed også flere som kunne fremsnakke denne måten å jobbe på. Det at ledelsen er tett på arbeidet med BTI modellen og bruk av verktøy som stafettlogg kan være praktisk for at de skal skjønne hvilke rammer som må følges opp for å ivareta dette arbeidet, og gi de innblikk i viktigheten av enkelttiltak som blir igangsatt. Samtidig kan det bli en stor oppgave for en rektor dersom det for eksempel blir igangsatt mange stafettlogger og den personen skal være stafettholder for alle.

4.4.4 Oppsummering

Informantene beskriver uklarhet i hvilke forventninger de kan ha til hvordan bruken av stafettloggen skal være. De etterlyser tydelige avklaringer både fra egen side og tjenesteyterne. Stafettholder rollen må være tydelig i kommunikasjonen for å kunne kommunisere disse rammene. Når ikke informantene opplever at det er tydelige avklaringer om bruken av loggen, blir de usikre i forhold til egen rolle og hvor aktive de skal være. Å ha et felles ståsted kan bidra til å ansvarlig gjøre alle aktører i stafettloggen. Informantene etterlyser mer opplæring i den praktiske bruken av loggen, alt i fra hvordan de logger inn, hvor de skriver ulike ting. Når ikke systemet fungerer som tiltenk bidrar det i å hindre deltakelse og samarbeid. Flere påpeker at dette er barrierer de håper vil forsvinne når tjenesteyterne blir mer drevne i bruken av elektronisk logg. Ved å ha gode rutiner og systemer i samhandlingen rundt barn, unge og foreldre kan man gjøre oppfølgingen mindre

personavhengig, og faren for at det blir brudd i oppfølgingen kan reduseres. Å få stafettholderen tettere på barn, unge og familier kan øke tilliten ved at relasjonen er nærere. Ved at de som jobber tettest på barn, unge og familier er stafettholder vil systemene som kan fange opp det relasjonene skaper være lettere tilgjengelig Ved at det blir flere stafettholdere vil det også bli bredere kompetanse både i forhold til det å bruke stafettlogg, men også ved bruk av BTI modellen i sin helhet.

5 Drøfting

5.1 Innledning

I dette kapitlet vil jeg jeg med utgangspunkt i problemstillingen min og forskningsspørsmålene drøfte resultatene sett i lys det teoretiske rammeverket i studien.

Problemstillingen i denne studien: «*Hvilke erfaringer har barn, unge og familier ved bruk av stafettloggen som redskap for medvirkning og samhandling?*».

Forskningsspørsmålene:

1. Medvirkning - Hvordan opplever barn, unge og foreldre å få medvirke ved bruk av stafettloggen? På hvilken måte blir deres stemme, ønsker og behov synlige i arbeidet med stafettloggen?
2. Samhandling: På hvilken måte samhandler de selv og på hvilken måte opplever de at andre deltakere i deres stafettlogg samhandler? Og opplever de at samhandlingen fungerer ved bruk av stafettloggen?
3. Hvilke barrierer eller utfordringer for medvirkning og samhandling erfarer de?

Ved å ta utgangspunkt i semistrukturert intervju ble det gjennomført 10 intervju med barn, unge og foreldre fra Eigersund og Sokndal kommune. I analyse av innsamlet data ble det benyttet temasentrert analyse som er inspirert av systematisk tekstkondensering.

Resultatene fra analysen gav meg disse fire temaene:

1. Potensialet for medvirkning og deltakelse
2. Forutsetning for samhandling er struktur
3. Styrker ved bruk av stafettloggen
4. Barrierer for medvirkning og samhandling

Jeg vil gjennom å drøfte besvare mine forskningsspørsmål ut fra den forståelsen jeg fikk gjennom analysedelen i studien. Funnene vil drøftes opp mot sentrale teorier og forskningen på området. Den videre strukturen i drøftingen vil basere seg på de fire temaene.

5.2 Potensialet for medvirkning og deltakelse

I samfunnet legges det føringer for både plikter og rettigheter den enkelte har gjennom politikken som føres, hvilke lover som vedtas, veiledere og dokumenter som legger føringer og hvordan disse blir forvaltet. Dette ses på strukturelle og overordnede nivå, men også på individ nivå. Det foreligger mengder med dokumenter og veiledere som sier noe om at den enkelte har rett på, og skal få medvirke, det skal samhandles på tvers av tjenester og det må lages systemer som fanger opp de barn og unge som er utsatte. Fafo rapporten påpeker at det er fortsatt en del utfordringer på samhandlingsarenaen i forhold til de ulike tjenesteområdene og ansvar (Hansen. Et al, 2020). Men den viser også til at det i utvikling av arbeidet med samhandling er ambisjoner om større brukerorientering, som innebærer å sette søkelys på medvirkning, involvering og tilnærming i møte med de det gjelder (Hansen, et al. 2020, s.11). Dette samsvarer med begrepet relasjonell velferd der fokuset er på at den enkelte vet hva de trenger og derfor kan bidra med løsninger. Ved å bruke BTI og stafettlogg har man rammer og struktur for å støtte opp om at barn, unge og familier skal kunne medvirke og samhandle, og i det ligger det potensialet for bedre tjenester til den enkelte. De

Det å få medvirke og delta kan knyttes til medborgerskapsteori for eksempel gjennom rettferdighetsperspektivet. I Fraser sin rettferdighetsteori om «deltakelse på like vilkår» (Fjørtoft, 2015, s.22) sier hun at vi kan møte urettferdighet med tredimensjonal løsning. Gjennom omfordeling, anerkjennelse og deltakelse kan man bryte opp urettferdigheten. Begrepet relasjonell velferd supplerer rettferdighetsperspektivet på medborgerskap ved at man anerkjenner den enkelte, legger til rette for deltakelse og omfordeler definisjonsmakten for hva som skal til for å gi den enkelte et gode tjenester. Informantenes forståelse av hvordan de oppnådde deltakelse ble beskrevet ved av erfaringer om hvordan møtene var tilrettelagt. Informantene beskrev sine erfaringer med at det blir tilrettelagt for at barn skal kunne delta i møter som omhandler stafettloggen og deres sak. Informasjonen ble formidlet på en måte slik at barna skulle kunne forstå den og kunne delta aktivt. Kommunikasjonen mellom deltakerne i møtene ble justert slik at den var tilpasset både hva barn og unge forstår, men også hvilken informasjon de trenger. Denne måten å jobbe med stafettloggen på kan ses på som en forskyvning av maktforhold. De profesjonelle anerkjenner at barnet er en viktig stemme ved legge til rette for deltakelse, ved å anerkjenne barnet sin deltakelse som viktig og at vilkårene for hvordan de samhandler blir lagt på et nivå som barnet

behersker. Når barnet ikke selv kan delta i møtet har personal i for eksempel barnehagen tilrettelagt ved å samtale med barnet i trygge omgivelser, om de utfordringene barnet har. Informanten forteller at de har gjort dette i en uformell setting som for eksempel lek, slik at barnet skulle være i en situasjon hvor det har forutsetning for å kunne uttrykke seg. På den måten anerkjenner personalet at barnet har meninger og ønsker som er viktige, og formidler dette på barnets vegne. Informanten som utvekslet denne erfaringen opplever dette i situasjonen som fint, da hun opplever at barnet blir tatt på alvor og respektert. Et barn på 2 år og et på 8 år har ulike forutsetninger for hvordan de kan uttrykke sine ønsker og på hvilke måter de kan være aktivt deltakende.

Å samhandle i forbindelse med bruk av en stafettlogg vil innebære at barn, unge og familier får dele sine meninger, ideer, lytte til andre og samarbeide med andre for å finne løsninger på utfordringer. Som Lid (2017, s. 18) påpeker, så handler medborgerskap om hvordan samfunnet tar ansvar for å tilrettelegge for at alle borgere skal ha mulighet til å påvirke og til å ta ansvar for sitt eget liv. Informantene beskriver hvordan det på ulike måter blir tilrettelagt for at den enkelte skal ha mulighet for å være aktiv i eget liv ut fra sine forutsetninger. I arbeidet med stafettloggen beskrives det at barna gis mulighet for å ta dette ansvaret på ulikt vis, uavhengig av forutsetning. Man anerkjenner at barn og unges stemme er viktig og betydningsfull i når de får delta og medvirke i arbeidet med stafettloggen sammen med andre. Når barnet deltar i møtene, men også i dialogen og diskusjonene som skjer i møtene, får de medvirke. De er ikke med bare som overfladiske deltakere, men er reelt deltakende ved at de kan formidle sine egne meninger, behov og løsninger. De anerkjennes som en viktig stemme i egen sak, og er med å sette premissene for samhandlingen som skjer. Artikkelen Barns rett til deltakelse i barnevernet (Gulbrandsen et al., 2012) påpeker at man må å gi barn arenaer som er deltakelsesorienterte slik som BTI og stafettloggen er. Da kan man få til at barn får utvikle meningsskaping og slik får erfare og medvirke og delta slik som barnekonvensjonen har intensjoner om (Barne- og familiedepartementet, 1991).

I Grunnloven §109 står det: «*Barn har rett til å motta grunnleggende opplæring. Opplæringen skal ivareta den enkeltes evner og behov og fremme respekt for demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene*» (Grunnloven, 1814). Opplæringen skal altså gjøre barn i stand, ved å utvikle deres evner, til å både å finne de behovene de selv har og å kunne

formidle dem videre til andre. Dette vil medvirke til at de kan nyttiggjøre seg for eksempel juridiske rettigheter som de har. En informant fortalte at hun ikke trengte å delta i møtene om stafettloggen fordi hun hadde andre som pratet på hennes vegne. Hun samtalte for eksempel med mor i forkant av møtene og gjennomgikk hva som skulle tas opp. Mor deltok så på møte og la frem det de hadde pratet om og eventuelle beskjeder fra barnet og fikk på den måten medvirke ved at mor videreformidlet hennes stemme. Barnet kunne på samme tid skrive i stafettloggen og de andre deltakerne kunne se hva hun hadde skrevet. Barnet opplevde det som at hun medvirket og at hun på den måten hadde påvirkningskraft over sin egen sak.

En informant beskriver at tiltakene i stafettloggen er skrevet i jeg-form som om det er barnet selv som sier hva det trenger. Dette opplevde moren som veldig sterkt da hun tenker at det er på bakgrunn av en relasjon til barnet hennes at tjenesteyter kan skrive det på den måten. Mor reflekterer over at det å kunne lage en slik beskrivelse om barnet gir stor definisjonsmakt ovenfor barn. Samtidig er denne måten å skrive det på et vis å gi barnet deltakelse og medvirkning dersom innholdet faktisk stemmer med det som står beskrevet. Viktigheten av at den definisjonsmakten blir gitt til noen som har kompetanse til å ivareta den til barnets beste vil være avgjørende. Gode relasjoner kan bidra til trygghet som igjen kan øke sannsynligheten for en god samhandlings arena ved at barn, unge og familier kan våge å delta og medvirke.

Holdninger bland personal påpekes som viktig i forhold til hvordan barn, unge og familier får medvirke og samhandle. En informant delte erfaringer om at det i deres barnehage ble jobbet aktivt med det å ta barn på alvor. Det var et fokusområde for barnehagen og dette oppleves som et godt utgangspunkt for samarbeid for moren. Hun merket at holdningene personalet hadde i forhold til at barna var kompetente individer som kunne gi mange uttrykk for egen vilje, skinte gjennom i arbeidet deres. At tjenesteytere tilrettelegge for at barn kan få medvirke i sin hverdag bidrar til å styrke barnets tro på egen vurderingsevne. I FN sine bærekraftsmål (Utenriksdepartementet, 202), delmål 16.7 står det at man skal «Sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer». Dette innebærer at man må jobbe mot at både barn, unge og familier må kunne delta, samhandle og medvirke i alle nivåer av sitt liv, også i utforming av sitt tjenestetilbud.

5.3 Forutsetning for samhandling er struktur

Flere av deltakerne deler erfaring om hvordan det å ha en stafettlogg gjorde at de følte seg ivaretatt. Strukturen Stafettloggen er med på å lage gjør at samhandlingen med ulike tjenesteytere fungerer. Ved at stafettloggen åpner for aktiv deltakelse fra flere aktører kan alle delta aktivt i det skriftlige arbeidet med loggen og man har et felles utgangspunkt når man har fysiske møter.

Flere informanter beskrev det som en tillitserklæring at noen så deres barn og tok det de så på alvor. Ved at foreldre, barn og tjenesteyterne kan være sammen om en utfordring og jobbe for felles mål, styrker opplevelsen av å få medvirke. Å oppleve at noen andre ser noe som en selv kanskje har sett eller undret seg over, vil kunne styrke grunnlaget for samhandlingen. At noen ut fra en relasjon til barn, unge eller familier fanger opp en utfordring og så bruker strukturen som BTI modellen legger til rette for til å gjøre noe med det de har sett, er et godt eksempel på hvordan arbeid med modellen bør være. En mor påpekte at det var nesten godt å oppleve at barnehagen så det samme som dem, da hun hadde følt at dette var en utfordring som kun var isolert til hjemmet, og da var et problem kun for hjemmet. Det å da kunne være sammen om å lage felles mål og tiltak opplevde moren at bidro til å styrke samhandlingen mellom barnehage og hjem. At tjenesteyteren ovenfor barn, unge og familier er observant og tenkte forebygging frem i tid gjorde at en av informantene følte betrygget over sitt barn sin situasjon. BTI modellen skal bidra til at det jobbes etter prinsippet om tidlig innsats, og for å forebygge større utfordringer og uheld i et livsløp. Ved at tjenesteytere har kompetanse til å kunne avdekke utfordringer i et tidlig forløp og vite hvordan de skal håndtere utfordringen, kan dette bidra til bedre oppfølging av barn, unge og foreldre. En informantene presiserer at det ta grep før en situasjon blir for innviklet eller problemet for stort, oppleves som viktig. Ved at man har en stafettlogg kan man følge med på hvilke tiltak som er virksomme og hvilke som ikke fungerer. På den måten slipper man både å utsette barna for uvirksomme tiltak gjentakende ganger, man har dokumentert hva som er blitt prøvd, hva som fungerer og hvem som har vært involvert. Dersom det på et senere tidspunkt skulle bli aktuelt med nye tiltak er det en fin dokumentasjon og oversikt, utgangspunkt for videre arbeid.

I barneombudets rapport (2018) beskrives det at barn opplever at deres stemme ikke blir anerkjent ved at det ikke er et system som fanger opp og tar på alvor og beskriver noe om

hvilken hjelp disse barna skal ha. I et system som BTI modellen vil en mistanke om at et barn for eksempel var utsatt for overgrep gi tydelige instruksjoner om hvordan man som tjenesteutøver skal gå videre fram. Handlingsveilederen har føringer for hvordan man avgjør hvilket nivå man er på, hvilke tverrfaglige instanser som skal involveres og hvilke kunnskaper som trengs og hvordan man kan erverve seg disse for å være kompetent utøver ovenfor barn, unge og familier i en utfordrende situasjon.

Å ha tydelig struktur som stafettloggen kan være med å formidle, kan bidra til trygghet. Når alle vet hvem som skal gjøre hva og at det er en plan for når og hvordan utfordringer skal løses blir det forutsigbart og på den måten trygt å forholde seg til. En informant erfarer at det å ha kunnskap om strukturen og se hvordan den fungerer gjør henne trygg i relasjonen til barnehagen. Å ha en «oppskrift» å forholde seg til gjorde samhandlingen med de ulike aktørene enklere. Å trygge barn, unge og familier som står i krevende utfordringer er viktig for å skape tillit slik at de klarer å dele og uttrykke seg. Barn, unge og foreldre er eksperter på eget liv og deres kompetanse er viktig å få frem slik at de kan få tilpasset hjelp. Ifølge barnekonvensjonen paragraf 12 har alle barn rett til å få uttrykke sine ønsker og behov. Det vil si at alle barn skal bli hørt i saker som omhandler dem, slik som for eksempel i en stafettlogg. Og de har rett til å få tilpasset informasjon slik at de kan få uttrykket seg og få dekket de behovene de har. De skal gjøres i stand til å kunne ta egne valg og beslutninger i samsvar modenhet og alder.

Informantene påpeker at det å delta i arbeidet med stafettloggen ansvarlig gjør alle deltakerne ved at det er tydelige føringer og forventninger om at alle kan være aktivt deltakende å komme med innspill. I folkehelseperspektiv vil dette være en god innfallsvinkel til arbeidet med relasjonell velferd for å utvikle velferdsstaten (Helsedirektoratet, 2022b, kap 1.1.2). Ved å anerkjenne at barn, unge og foreldre sin deltakelse er viktig og at vi åpner for deres medvirkning og bidrag i utformingen av løsningen, ligger det et potensiale for å skape bedre tjenester for den enkelte og for samfunnet. På denne måten kan den enkelte både oppleve seg verdsatt samtidig som den kan tilføre verdier i samhandlingen med andre.

Martha Nussbaum påpeker at det skaper en utfordring for medborgerskapet når det er ujevnheter i relasjonen ved at den ene parten er avhengig av den andre for å kunne delta og samhandle (Lid, 2017, s.25). En fagperson er på jobb mens barn, unge og familier er avhengig av situasjonen som en del av livet sitt. Ved at barn, unge og familier får rettigheter i forhold

til det å delta og medvirke, og systemene rundt dem bygger opp om disse rettighetene, kan opplevelsen av medborgerskapet bli mer reelt. Når systemet lager strukturer og rammer der barn, unge og familier skal bli hørt, som ikke avhenger av enkeltpersoners vilje til å la dem delta, vil sannsynligheten for opplevelse av medborgerskap øke. Stafettloggen vil i så måte være et tydelig og skriftlig dokument på hvordan og i hvilken grad dette blir lagt til rette for. Det kan også være et redskap for den enkelte for å kunne delta. En informant beskriver hvordan de har strukturert arbeidet rundt deres logg ved at informanten møter stafettholderen annenhver uke. De går da sammen gjennom loggen og tiltakene og evaluerer hva som fungerer og hvordan de skal jobbe videre. De blir også enige om hva som skal gjøres til neste gang og hvem som skal holde tråden videre. Dette gir informanten trygghet da det er forutsigbart og strukturen driver arbeidet videre. Dette bidrar til at informanten får medvirke i sin sak og opplever at det samhandles mellom aktørene i stafettloggen.

5.4 Styrker ved bruk av stafettloggen

Styrkene informantene nevner i intervjuene er blant annet at stafettloggen er et godt redskap i overganger. Under forutsetning av at Stafettloggen er brukt til å tydeliggjøre informasjon som forventninger, ansvarsfordeling, hvilke utfordringer det jobbes med og på hvilken måte det gjøres. Ved å gjøre stafettloggen så tydelig og konkret kan for eksempel en som er ny i rollen som stafettholder lett «gli inn» og videreføre et arbeid i en stafettlogg. Ved å gjøre systemet så godt at det ikke er personavhengig vil overganger til nye arenaer eller mellom nye stafettholdere, bli mindre krevende for den som har en stafettlogg. Når man er trygg på hvem som er stafettholder, hvilke oppgaver det ligger til den rollen og hvordan man kan kontakte dem, blir det enklere å samhandle. Dette støttes opp av rapporten som er utført i Agder (PwC Agder, 2021). I rapporten påpekes det at mangel på struktur vanskeliggjør samarbeidet mellom instansene i kommunene. Stafettholder rollen oppleves som viktig for å både holde på strukturen og for å drive arbeidet fremover. I overganger kan det gjerne være ekstra viktig at man har oversikt over hvem som er ansvarlig og hvem som kan kontaktes. Da kan ting som oppleves vanskelige tas tak i og rett instans eller tiltak kan iverksettes. Stafettloggen kan også være et godt verktøy for å planlegge overganger ved at man kan introdusere eventuelle nye samarbeidspartnere før selve overgangen skjer, slik at

62

de kan sette seg inn i informasjonen i stafettloggen og legge grunnlaget for videre samhandling.

Det at stafettloggen kan brukes til å dokumentere på ulike måter fremheves også som positivt. En informantene påpeker at det å kunne dokumentere i stafettloggen gjør kommunikasjon med samarbeidspartnere lettere. Informanten trenger ikke bruke energi på å formidle informasjon flere ganger eller til flere aktører, men alle som skal ha informasjonen er på en plass. Erfaringer med bruk av stafettlogg som redskap for kommunikasjon mellom barn og skole gjorde at barnet fikk være deltakende i utforming av sitt tilbud. En informant deler erfaring om at det var lettere å samhandle med flere instanser når alle instanser og alle dokumenter finnes i samme system. Situasjonen blir mer oversiktlig, og det er lettere å overføre eller generalisere et tiltak som for eksempel skolen har satt i gang til hjem og andre arenaer der barnet kan ha behov for det. Det kan oppleves som en styrke at man i den enkelte stafettlogg kan legge individuelle føringer og definisjoner for hvordan den skal brukes og hva den skal inneholde. Det fører til at innholdet blir individuelt tilpasset og at innsatsen ovenfor det enkelte barn, unge eller familie blir mer treffende.

At stafettloggen er et redskap for å forebygge og fange opp bekymringer på et tidlig stadium, fremlegges som en styrke. Alle foreldre ønsker at deres barn skal ha de beste forutsetninger for fremtiden. Der det oppstår utfordringer oppleves det viktig å gjøre noe med disse før de blir store og uhåndterbare. At barn, unge og familier da får medvirke og samhandle med tjenesteyterne for å finne felles utgangspunkt for hva som skal til for å løse disse utfordringene på en god måte. En forutsetning for at samhandlingen skal oppleves å være god er at det foreligger samhandlingskompetanse i alle ledd av tjenestene og systemene. Det innebærer at de ansatte er trygge i møte med barn, unge og deres familier og har kunnskaper om hvordan de benytter de verktøyene som finnes for medvirkning og samhandling. KS påpeker i sin artikkel som omhandler samhandling, at kommuner som har medvirkning for sine brukere som fokus og ser på løsninger på utfordringer fra brukernes perspektiv, erfarer at de har bedre kvalitet på samhandlingen (2022).

5.5 Barrierer for medvirkning og samhandling

Mangel på avklaringer påpekes av flere informanter som en barriere for samhandling og medvirkning. En av informantene opplevde at deres forventninger til hvordan stafettloggen skulle brukes ikke var blitt møtt. Dette bunnet i at det ikke var gjort tydelige avklaringer og laget en tydelig struktur for bruken av stafettloggen. Siden informanten oppfattet at dette var mer et verktøy for barnehagen enn et verktøy for samhandling mellom dem og barnehagen, opplevde ikke denne informanten at det var rom for medvirkning. Informanten påpeker at dette var en erfaring som ble gjort tidlig i innføringen av BTI og stafettlogg som verktøy, og at informanten derfor håpet at dette var ting som kom på plass etter hvert. En annen informant viser også til at mangel på avklaringer fører til at stafettloggen ikke brukes nok eller på riktig måte. Informanten peker på at stafettloggen har potensialet til å brukes mer aktivt, men at usikkerhet på grunn av manglende avklaringer bremser bruken. Dette legger igjen begrensninger for hvordan muligheten for medvirkningen og samhandle kan utøves.

Usikkerhet rundt roller og hvem som har ansvar for å drive arbeidet videre i forbindelse med at bruken av stafettlogg er kommet ulikt i gang på ulike skoler gjør at informanten selv føler at de må holde liv i stafettloggen. At ikke arbeidet med å iverksette BTI modellen er kommet like langt til alle tjenestene er en barriere for samhandlingen. Det er også en barriere for å sikre gode overganger mellom tjenester og tverrfaglig samarbeid på tvers av de ulike tjenestene. Som en av informantene påpekte så var det et håpet at dette var av forbigående karakter og at når alle tjenestene i kommunene er kommet skikkelig i gang med å bruke BTI modellen og stafettloggen så vil disse utfordringene bedre seg.

I Eigersund og Sokndal kommune har man ved innføring av BTI modellen og bruken av stafettlogg bestemt seg for å bruke elektronisk stafettlogg gjennom programmet samspill flyt. Dette er nettside med sikker innlogging hvor alle som er lagt til kan gå inn og lese og skrive i. Alle deltakerne rapporterte at de hadde logget inn og lest i sin stafettlogg. Flere av deltakerne i intervjuene uttrykker at de ikke opplever at disse sidene er særlig intuitive. Ved opprettelse av stafettlogg er det flere respondenter som uttrykker at de føler seg usikre på hva som skal dokumenteres i stafettloggen og hvor aktive de selv eller andre aktører skal være. De erfarer seg selv som kompetente når det kommer til bruk av pc, men flere opplever den elektroniske stafettloggen som komplisert eller lite intuitiv. De har derfor kun har brukt

stafettloggen til å lese det andre skriver da de blir usikre på hvilke knapper de kan trykke på og hva eller hvor de kan skrive. Flere respondenter etterlyser en form for opplæring i programmet når man starter opp med stafettlogg. Å gjøre aktørene kompetente i forhold til praktisk bruk av stafettloggen vil være et tiltak for å bryte barrierer for samhandling og medvirkning.

Flere av deltakerne påpekte at tekniske innstillinger i programmet ble et hinder for at de kunne samhandle med andre aktører gjennom stafettloggen. De opplevde at andre aktører i stafettloggen for eksempel ikke fikk noen varsler når de hadde skrevet noe. De andre aktørene ble derfor ikke gjort oppmerksom på at de burde ha logget seg inn og sjekke stafettloggen, og det ble derfor brudd i samhandlingen. Slike barrierer opplevde informantene lett å ordne opp i når de bare ble gjort oppmerksomme på at det var det som var feilen. Dette ble av enkelte informanter beskrevet som nybegynner feil som de regnet med at ville ordnes opp i fortløpende når stafettloggen var blitt litt mer tatt i bruk.

En annen barriere for at stafettlogg kan benyttes som redskap for samhandling og medvirkning handler om hvor langt kommunene var kommet i forløpet med å ta i bruk BTI modellen. Informanten fortalte om at barnet deres hadde gått på en barneskole som var pilotskole når det gjaldt å innføre modellen. Barnet hadde derfor en funksjonell stafettlogg på barneskolen, men når barnet startet på ungdomsskolen ble ikke dette arbeidet tatt videre fordi ungdomsskolen enda ikke var fult i gang med innføringen av modellen. Informanten hadde tro på at dette var en barriere av forbigående art, da alle skoler i kommunen skal iverksette BTI modellen i sitt arbeid. Men det illustrer hvor sårbare man er i forhold til samhandling dersom ikke alle aktørene er på samme plattform. Det viser også til at man er avhengig av at kompetansen på å bruke BTI modellen og stafettloggen er til stedet hos alle de som yter tjenester mot barn, unge og familier. Kommunene har på sin side lagt til rette for at tjenesteytere og brukere av BTI modellen kan tilegne seg mye av kompetanse på bruk dette verktøyet ved å ha tydelige hjemmesider som beskriver bakgrunnen for BTI modellen, de ulike nivåene i handlingsveilederen og stafettlogg. Samtidig påpekes det gjennom KS (2022) at rutiner og kompetanse på samhandling er ferskvare, og at det er viktig at det legges til rette på systemnivå for å utvikle og vedlikeholde den.

5. 4 Tanker om hvordan stafettloggen kan benyttes videre

Flere av deltakerne i intervjuene hadde tydelige tanker om hvordan de kunne ønske at stafettloggen ble brukt videre.

Det ble blant annet ytret at ikke rektor burde vær stafettholder fordi det ville bli en for stor belastning for en person i lengden. Det kan jo tenkes at dersom det blir mange elever ved en skole som skal ha stafettloggen vil det bli en uoverkommelig jobb for rektor og ha ansvar for alene. Det ble blant annet foreslått at stafettholder ansvaret skulle legges lenger ned. I følgeundersøkelsen fra BTI innføringen i Agderfylkene ble det påpekt at stafettholder rollen kunne oppleves som et stort ansvar (Pwc Agder, 2021). Informanten opplevde at det ville være mer effektivt dersom tjenesteytere i nærmere relasjon til barn, unge og familier kunne være stafettholdere. Dette kunne bidra til at det ble flere stafettholder, som igjen ville bidra til at flere hadde inngående kjennskap til BTI modellen og ville oppnå større kunnskap om hvordan de kan jobbe for å kunne tidlig oppdage og forebygge og avdekke vansker hos barn, unge og familier. Det påpekes at det er noen forutsetninger som må være på plass for at stafettloggen skal kunne fungere som et viktig verktøy i arbeidet med barn, unge og familier. Det må være en tydelig avklaring av hvem som er stafettholder og hva som er stafettholderens rolle og oppgaver. Det må gjøres avklaringer mellom alle aktørene som deltar i stafettloggen hva den skal brukes til. Da er det viktig å avklare hvilke arenaer det skal lages tiltak til, hvem som skal ta seg av den skriftlige dokumenteringen i loggen og hvilken type loggføring en ønsker. Avklaringene må også inneholde informasjon om hvor ofte skal det holdes samarbeidsmøter i forhold til den enkelte stafettlogg og hvem skal delta. Tanken med å utvikle gode systemer er jo gjerne at man ikke ønsker at oppfølgingen og saksfremgangen skal være så personavhengig. Men når en person (som for eksempel rektor på en skole) skal være stafettholder for flere logger vil kanskje ikke oppfølgingen bli like god og omfattende. Sannsynligheten for at en lærer eller annen tjenesteyter som har en relasjon til den som har en stafettlogg, ville ha større mulighet for å bidra til at barn, unge og foreldre får medvirke og delta. Nettopp fordi en slik relasjon kan være det som trengs for at de føler seg trygge nok til å dele sine ønsker og behov. I de tilfeller der et barn eller unge ikke kan uttrykke seg selv vil det være ekstra hensiktsmessig at stafettholder er en person med inngående kjennskap til barnet sine ønsker og behov. I barnekonvensjonen legges det vekt på barnets beste alltid skal være det grunnleggende hensyn når det skal utføres tiltak

som omhandler barn. For å vite hva som er barnets beste i den enkelte sak fordrer det man har kjennskap til identiteten, væremåten, preferanser for den det gjelder slik at man kan ta et vel overveid valg.

Det kan oppstå usymmetriske forhold i makt ved at barn, unge eller familier er avhengige av tjenester fra for eksempel barnevernet for å kunne ta tak i sine utfordringer. Nussbaum (2007, s.70) viser til at det er et samfunns ansvar og legge til rette for at alle kan leve verdige liv. Ved å sette søkelys på begrep som relasjonell velferd gir man åpning for at den enkeltes meninger og ønsker er viktige og ta med i samhandlingen for å komme frem til løsninger som virker. Dersom det på system nivå finnes maktutjevne strukturer kan dette bidra til at bedre samhandling og medvirkning mellom tjenesteyter og barn, unge og familier.

6. Avslutning

I denne oppgaven har jeg utforsket erfaringen barn, unge og foreldre har ved bruk av stafettloggen som redskap for samhandling. Datamaterialet er innhentet ved hjelp av 10 kvalitative intervju med 2 barn/unge og 11 foreldre som deltakere. Det er barn, unge og foreldres unike erfaringer og opplevelser jeg har forsøkt å bidra til at kommer frem i denne studien. Studien belyser hvordan barn, unge og foreldre opplever å få medvirke og samhandle ved bruk av stafettloggen, men også hvordan det finnes barrierer for dette. I dette avsluttende kapittelet blir problemstillingen fra kapittel 1 besvart og hovedkonklusjonene av arbeidet trekkes frem.

Hvilke erfaringer har barn, unge og foreldre ved bruk av stafettloggen som redskap for medvirkning og samhandling?

6.1 Hovedresultat

Resultat er blitt drøftet og beskrevet ved hjelp av relevant teori som fremlagt i kapittel 2 og ved at tidligere forskning fremlagt i kapittel 1. er brukt. Som en overordnet ramme for å forstå begrepene medvirkning og samhandling er det benyttet medborgerskapsteori.

Barn, unge og foreldre erfarer i stor grad at de får medvirke og samhandle ved bruk av stafettlogg som redskap. BTI modellen og bruken av stafettloggen har de strukturelle rammene for å kunne legge til rette for samhandling og medvirkning for barn, unge og foreldre. Dette gjøres ved deltakelse i møter, aktiv bruk av stafettloggen enten for å lese det andre har skrevet inn, skrive selv eller gjennom at andre deltar på dine vegne i dette arbeidet. Deltakelse og medvirkning kan også forstås hvordan andre, for eksempel foreldre, ivaretar barnets beste i de tilfeller der de ikke selv kan uttale seg.

Strukturen og rammene som Bedre tverrfaglig innsats modellen og stafettloggen utgjør, kan være med og skape forutsetninger for at barn, unge og foreldre får medvirke og samhandle. Ved å avklare roller, oppgaver, i hvilken grad og på hvilken måte stafettloggen skal benyttes, kan man legge til rette for mer medvirkning og samhandling da redskapene blir lettere å forstå og forholde seg til. Det relasjonelle arbeidet ved bruk av stafettlogg er viktig, men ved

at det er en tydelig struktur og ramme rundt det å jobbe med stafettloggen BTI modellen har man bedre forutsetninger for å fange opp og utnytte det relasjonene skaper.

Barrierene for medvirkning og samhandling ved bruk av stafettlogg oppstår ofte dersom rollefordeling og avklaring av ansvar ikke er tydelig nok. Det blir da vanskelig å vite hvordan arbeidet med stafettlogg skal gjennomføres. Barriere ved bruk av stafettloggen kan også være at den elektroniske loggen ikke fungerer som det skal, at innstillinger i programmet ikke er gunstige eller dersom ikke aktørene forstår hvordan de skal bruke stafettloggen. Informantene påpekte at de ikke hadde mottatt opplæring i bruk av programmet og at det var noe de ønsket for å føle seg trygge nok til å medvirke aktivt i arbeidet med stafettloggen. Det å gi tydelig og god opplæring i bruk av loggen kan bidra til å fjerne barrierer for at stafettloggen skal kunne fungere som et godt verktøy for medvirknings og samhandling.

6.2 Konklusjon

Studien har funnet at barn, unge og foreldre erfarer ved hjelp av stafettloggen å få medvirke og samhandle. De medvirker ved at de selv er fysisk deltakende eller at omsorgspersoner deltar på deres vegne. Stafettloggen og BTI modellen oppleves som et godt rammeverk for å skape strukturer som muliggjør medvirkning og samhandling. Barrierer for medvirkning og samhandling ved bruk av stafettlogg oppstår når strukturen og rammen ikke er avklart eller tydelige nok. Manglende avklaringer av forventninger, opplæring og feil i loggen fører også til barrierer for at stafettloggen kan være et godt verktøy for medvirkning og samhandling.

Litteraturliste

- Bae, B., Eide, B. J. & Winger, N. (2006). Temahefte om barns medvirkning. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/300463-temahefte_om_barns_medvirkning.pdf
- Barne- og Familiedepartementet. (1991). *FNs konvensjon om barnets rettigheter*. (LOV-1989-11-20). https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_bkn#KAPITTEL_bkn
- Barneombudet, (2018). «Hadde vi fått hjelp tidligere, hadde alt vært annerledes». *Erfaringer fra barn og unge utsatt for vold og overgrep – 2018*. Barneombudets rapport om barn og unge utsatt for vold og overgrep – 2018. Hentet fra: <https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/Hadde-vi-fatt-hjelp-tidligere-hadde-alt-vaert-annerledes.pdf>
- Benjaminsen, C. (2017). *Hva er den beste hjelpen når ungdom sliter?* SINTEF. Hentet 10.11.23: <https://www.sintef.no/siste-nytt/2017/hva-er-den-beste-hjelpen-nar-ungdom-sliter/>
- Eigersund kommune, (2023). *Bedre Tverrfaglig Innsats for barn og unge*. Hentet 11.11.23: <https://eigersund.bedreinnsats.no/>
- Forskningsetikkloven (2017) Lov om organisering av forskningsetisk arbeid. (LOV-2017-04-28-23) Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-04-28-23>
- Fjørtoft, K. (2015). Rettferdighet som deltakelse på like vilkår. *Agora*, 33 (2-3) Hentet fra: <https://doi-org.ezproxy.vid.no/10.18261/ISSN1500-1571-2015-02-03-03>
- Forebygging.no (2023). *Bedre Tverrfaglig Innsats – BTI*. Forebygging.no – kunnskapsbase og tidsskrift for helsefremmende og rusforebyggende arbeid. (KoRus-Nord). Hentet fra: <https://www.forebygging.no/BTI>
- Grunnloven. (1814). *Kongeriket Norges Grunnlov*. (LOV-1814-05-17). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17>
- Gulbrandsen, L.M., Seim, S., Ulvik, O.S., (2012). *Barns rett til deltakelse i barnevernet: Samspill og meningsarbeid. Sosiologi i dag, Årgang 42, (NR. 3-4/2012)*. Hentet fra: <http://ojs.novus.no/index.php/SID/article/view/1019>
- Hansen, I.L.S., Jensen, R.S., Fløtten, T. (2020). *Trøbbel i grenseflaten. Samordnet innsats for utsatte barn og unge* (Fafo-rapport 2020:2). Hentet fra: <https://www.fafo.no/zoo-publikasjoner/fafo->

[rapporter/trobbel-i-](#)

[grenseflatene?highlight=WyJ0clx1MDBmOGJiZWwiLCJncmVuc2VmbGF0ZW5lliwidHJcdTAwZjhiYmVsIGkiXQ==](#)

- Heckman, James J. *There's more to gain by taking a comprehensive approach to early childhood development*. [nettdokument]. Hentet 30.10.23: https://heckmanequation.org/wp-content/uploads/2017/01/F_Heckman_CBAOnePager_120516.pdf
- Heimburg, D. og Hofstad, H. (2019). Samskaping som samarbeids- og styringsform for kommunenes folkehelsearbeid: Hva vet vi? Hva er utfordrende? Og hvor går vi videre?. NIBR-rapport 2019:11. OsloMet. Hentet fra: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/1328/2019-11.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Helgesen, Marit K. (2018). *Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) Spørreundersøkelse til Helsedirektoratets samarbeidskommuner*. (NIBR-rapport 2018:16) OsloMet – Storbyuniversitetet <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/5903/2018-16.pdf>
- Helsetilsynet, (2009). *Utsatte barn og unge – behov for bedre samarbeid. Oppsummering av landsomfattende tilsyn 2008 med kommunale helse-, sosial- og barnevernstjenester til utsatte barn*. Rapport fra Helsetilsynet 5/2009. Hentet fra: https://www.helsetilsynet.no/globalassets/opplastinger/publikasjoner/rapporter2009/helsetilsynetrapport5_2009.pdf
- Helsedirektoratet. (2010). *Fra bekymring til handling. En veileder om tidlig intervensjon på rusområdet*. [nettdokument]. Hentet 30.10.23: <https://www2.buudir.no/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00000823>
- Helsedirektoratet (2019). *Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge* [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet (sist faglig oppdatert 03. desember 2019, lest 11.11.2023). Tilgjengelig fra <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/tidlig-oppdagelse-av-utsatte-barn-og-unge>
- Helsedirektoratet. (2022a). *Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier*. Hentet 20.11.23: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>
- Helsedirektoratet (2022b). *Folkehelse i et livsløpsperspektiv - Helsedirektoratets innspill til ny folkehelsemelding* [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet (sist faglig oppdatert 11. mars 2022, lest 10.11 2023). Tilgjengelig fra <https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/folkehelse-i-et-livsløpsperspektiv-helsedirektoratets-innspill-til-ny-folkehelsemelding>
- Johannessen, A., Tufte, P.A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Oslo: Abstrakt forlag.

- Krogh, T. (2017). *Hermeneutikk. Om Å forstå og fortolke* (2. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- KS. (2022). Samhandling som virkemiddel. Kommunesektorens organisasjon. Hentet 11.11.23 fra <https://www.ks.no/fagomrader/innovasjon/tiltak-som-virker/samhandling-som-virkemiddel/>
- Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager (barnehageloven)*. (LOV-2005-06-17-64). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Kunnskapsdepartementet (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)*. (LOV-1998-07-17-61). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>
- Kunnskapsdepartementet (2006-2007). *St.meld. nr. 16 (2006-2007) ...og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring*. Lest 13.11.23: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-16-2006-2007/id441395/?ch=2>
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Lid, I.M (2017). Martha C. Nussbaums politiske teori om rettferdighet som bidrag til et teoretisk grunnlag for likeverd og medborgerskap. *Fontene forskning, 2017* (nr 1) s.16-28. <https://fontene.no/forskning/martha-c-nussbaums-politiske-teori-om-rettferdighet-som-bidrag-til-et-teoretisk-grunnlag-for-likeverd-og-medborgerskap-6.584.865546.f249079de7>
- Malterud, K. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder for medisin og helsefag*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Noack, T. & Tjora, A. (2018, 21 november) Samhandling. I Store norske leksikon. <https://snl.no/samhandling>
- Nussbaum, M. C. (2007). *Frontiers of justice: Disability, nationality, species membership*. Cambridge u.a: Harvard University Press.
- Personopplysningsloven. (2018). *Lov om behandling av personopplysninger* (LOV-2018-12-20-116). Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38>
- PwC Agder. (2021). *FØLGEEVALUERING: Bedre tverrfaglig innsats BTI Agder*. PwC Agder for BTI kommunene i Agder. Hentet 19.11.23 fra https://www.arendal.kommune.no/bti/_f/p17/ib9de02c5-724b-466f-99ed-02242537565c/bti-evaluering-sluttrapport-pwc-2021-1.pdf
- Skogen, J.C., Smith, O.R.F., Aarø, L.E., Siqveland, J. & Øverland, S. (2018) *Forebygging blant barn og unge. Barn og unges psykiske helse: Forebyggende og helsefremmende folkehelseiltak. En kunnskapsoversikt*. (Rapport 2018). Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/publ/2018/barn-og-unges-psykiske-helse-forebyggende-og-helsefremmende-folkehelseilta/>

- Sokndal kommune, (2023). (2023). *Bedre Tverrfaglig Innsats for barn og unge*. Hentet fra: <https://sokndal.bedreinnsats.no/>
- Statsforvalteren i Rogaland, (2022). *Vurdering av barnets beste i saksbehandling*. Hentet 13.11.23: <https://www.statsforvalteren.no/rogaland/barn-og-foreldre/vurdering-av-barnets-beste-i-saksbehandling/#Hvordan%20Vurdere%20Det%20beste%20For%20Barna>
- Utenriksdepartementet, (2020). *FNs bærekraftsmål*. Sist oppdatert: 19.11.2020. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/utviklingssamarbeid/sdg_oversikt/id2505654/
- Ødegård, Guro. (2011). *Medborgerskap, politisk deltagelse og makt. Et ungdomsperspektiv*. Institutt for samfunnsforskning. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/e68e3849077544e0a23f060916e2e3f2/no/sved/odegaard_guro_medborgerskap_ungdomsperspektiv.pdf

VEDLEGG 1: Godkjenning fra REK

Region:	Saksbehandler:	Telefon:	Vår dato:	Vår referanse:
REK vest	Ingvild Haaland		02.02.2021	216704
			Deres referanse:	

Anne Schanche Selbekk

216704 Forskning på Bedre Tverrfaglig Innsats i Sokndal og Eigersund kommune 2

Forskningsansvarlig: Universitetet i Stavanger

Søker: Anne Schanche Selbekk

Søkers beskrivelse av formål:

Å lage gode systemer for tidlig oppdagelse, systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge og deres familier er høyt opp på den nasjonale agendaen. Sokndal og Eigersund kommune er i prosess i forhold til implementering av Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) som samhandlingsmodell som en del av sin folkehelsesatsing. Den overordnede målsetningen for prosjektet er å finne ut hvordan og i hvilken grad BTI-modellen (med prosesser på fire nivåer og med tilhørende handlingsveileder og stafettlogg), har ført til en ønsket endring av praksis i de kommunale tjenestene i forhold til tidlig innsats og tverretattlig samarbeid, og om denne praksisen har utløst gode prosesser og ført til en bedret livssituasjon for barn, unge og deres familier. I lys av 1. hvor tidlig barn/familie får hjelp/støtte, 2. handlingskompetanse og praksis i skole og barnehage, 3. samarbeid/samordning av tjenester og implementering/organisasjon og ledelse, 4. barns og foreldres erfaring/medvirkning.

REKs vurdering

Vi viser til søknad om forhåndsgodkjenning av ovennevnte forskningsprosjekt. Søknaden ble behandlet av Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK vest) i møtet 13.01.2021. Vurderingen er gjort med hjemmel i helseforskningsloven § 10.

Annet relevant prosjekt

187804 Forskning på Bedre Tverrfaglig Innsats i Sokndal og Eigersund kommune: Samme paraplyprosjekt

Om prosjektet

Søkers vurdering av forsvarlighet: "Samlet sett vurderer vi at nytteverdien er større enn risikoen og ulempen ved å gjennomføre denne studien. Det er svært viktig for samfunnet og få informasjon om hvordan foreldre og barn opplever å bli møtt av et tjenesteapparat når det oppstår bekymring og det er behov for tidlig intervensjon og tverrfaglig samarbeid. Denne nytteverdien står i et rimelig forhold til den risiko/ulempe det kan være å få spørsmål om deres erfaringer. I forhold til barn må nytteverdien i særlig grad veies opp

mot barns forutsetninger for å delta i en intervjusituasjon i lys av alder, modenhet og sårbarhet.”

Data/materiale

Kvalitative analysemetoder

Annen ikke-klinisk intervensjonsstudie (deltakerne er ikke pasienter)

Spørreskjema (Et spørreskjema vil gå til hver familie som er involvert i arbeidet med stafettlogg.), Intervjuer med opptak (lyd/video) (Intervjuer med henholdsvis 1. foreldre og 2. barn/familie vil bli gjennomført på to tidspunkt, ved baseline og etter 12 - 18 måneder.)

Søker oppgir at ”Spørreskjema er ikke validert fordi det ikke eksisterer denne spørreskjema som evaluerer familiers involvering i arbeid med stafettlogg. Spørreskjema vil ikke være vedlagt denne søknaden fordi det skal utformes på bakgrunn av en første runde med intervjuer av foreldre og barn. Skjema vil da sende inn som en endringsmelding.”

Søker oppgir at ”Denne søknaden gjelder Work package 4 - punkt T4.3-5 i forelagt prosjektbeskrivelse. Begrunnelsen for valg av metode er å få brukererfaringer med verktøyet stafettlogg fra både foreldre og barn. I forbindelse med implementering av nye verktøy i tjenesteutvikling er det grunnleggende viktig og demokratisk å innhente erfaringer fra de involverte og få mer kunnskap om nytteverdien av verktøyet fra deres perspektiv. Dette vil være viktig kunnskap for å vurdere om verktøyet er hensiktsmessig, om man har lyktes med implementeringen av Bedre Tverrfaglig Innsats i de aktuelle kommunene, og hva som eventuelt må justeres eller forkastes.”

Komiteen merker seg at intervjuguide for barn og voksne er vedlagt, mens spørreskjema er ikke vedlagt. Prosjektleder har forklart, også på telefon, at de vil bruke resultatene fra intervjuene til å utarbeide spørreskjema. Spørreskjema vil derfor sendes inn som en endringsmelding når det er klart.

Deltakere

Mindreårige (Barn som er involvert direkte i arbeid med stafettlogg, dvs deltatt på møter sammen med sine foreldre/foresatte.), Andre personer enn pasienter

Under 12 år, 16-18 år, 12-15 år

40 deltakere.

Søker oppgir: ”Forespørsel om å delta i studien vil gå ut til alle familier som blir involvert i arbeid med stafettlogg i kommunene i tidsperioden vår 2021 til våren 2023. 40 familier er da et anslag i forhold til hvor mange som faktisk samtykker til deltakelse og hvor mange vi har kapasitet til å intervjuer. Samtidig som de representerer en bredde i forhold til ulike problemstillinger og livssituasjoner. Skulle antallet familier som ønsker å delta bli mye høyere enn antatt, vil vi foreta en systematisk fordeling av familier som kun svarer på spørreskjema og familier som også blir intervjuet.”

Rekruttering

Ansatte i tjenester der stafettlogg blir opprettet (i hovedsak skole og barnehage) vil informere involverte familier om prosjektet og innhente samtykke til å sende ut spørreskjema og få tillatelse til at prosjektmedarbeidere kan ta kontakt for å avtale intervjuer. I forhold til rekruttering av barn til intervjuer, vil dette skje via foreldre. Frem til barnet er 16 år skal både foreldrene og barn samtykke til deltakelse, etter fylte 16 år er det kun barnet selv som samtykke til deltakelse.

Forespørsel/informasjon/samtykkeerklæring

Det vil innhentes samtykke for å forske på barn.

Barn i familier der stafettlogg er brukt som verktøy.

Samtykke gjelder opplysninger om erfaringer med verktøyet stafettlogg, og om samarbeid mellom skole - hjem - andre aktører.

Det vil innhentes samtykke for voksne: Foreldre.

Samtykke gjelder opplysninger om erfaringer med verktøyet stafettlogg, og om samarbeid mellom skole - hjem - andre aktører.

Det er lagt ved egne informasjonsskriv til barn under 12 og til barn 12-16. Komiteen bemerker at når det gjelder forespørsel til foresatte om forskning på barn, ser dette ut til å være det samme som informasjonsskrivet til voksne. Dette skrivet må derfor omformuleres slik at det kommer frem at det er barnet det gjelder. Komiteen ber om at informasjonsskrivene revideres etter mal fra REK. Informasjonsskrivene må inneholde mer informasjon om behandling av personopplysninger, ordet prøvene må fjernes fra overskrift, den innledende setningen "...hva barn og ungdom synes om ting som kommunen finner på" må omformuleres (for eksempel heller skrive tjenester som kommunen tilbyr) og feilskrivninger må rettes. I informasjonsskrivene til barn må det komme frem at de kan trekke seg og la være å svare på spørsmål. Reviderte informasjonsskriv og samtykkeskjema bes sendes REK vest.

Oppbevaring av data

Data behandles indirekte identifiserbare ved bruk av koblingsnøkkel.

Koblingsnøkkel vil oppbevares separat fra datasett. Begge deler vil oppbevares på forskningsserver. Medarbeidere i prosjektet vil ha tilgang til datasettet. Kun prosjektleder vil ha tilgang til koblingsnøkkel.

Data vil foreligge i anonymisert form etter prosjektslutt til evt videre samfunnsnyttig forskning. Prosjektleder og forskningsansvarlige institusjoner styrer tilgangen på data.

Prosjektslutt er 30.06.2025.

Når et forskningsprosjekt er avsluttet (senest ved godkjent sluttdato) skal en eventuell koblingsnøkkel oppbevares i fem år (15 år ved legemiddelstudier), men kun for kontrollhensyn. Deretter skal en eventuell kodenøkkel slettes og data makuleres eller anonymiseres.

REK vest godkjenner prosjektet med følgende vilkår:

Reviderte informasjonsskriv og samtykkeskjema etter ovennevnte merknader må sendes REK vest.

Vedtak

Godkjent med vilkår

REK vest har gjort en helhetlig forskningsetisk vurdering av alle prosjektets sider. Prosjektet godkjennes med hjemmel i helseforskningsloven § 10 på betingelse av at nevnte vilkår tas til følge.

Med vennlig hilsen

Marit Grønning
Prof., Dr.med
Komiteleder

Ingvild Haaland
Rådgiver

Sluttmelding

Søker skal sende sluttmelding til REK vest på eget skjema senest seks måneder etter godkjenningsperioden er utløpt, jf. hfl. § 12. Dersom prosjektet ikke igangsettes eller gjennomføres skal prosjektleder også sende melding om dette via sluttmeldingsskjemaet.

Søknad om å foreta vesentlige endringer

Dersom man ønsker å foreta vesentlige endringer i forhold til formål, metode, tidsløp eller organisering, skal søknad sendes til den regionale komiteen for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk som har gitt forhåndsgodkjenning. Søknaden skal beskrive hvilke endringer som ønskes foretatt og begrunnelsen for disse, jf. hfl. § 11.

Klageadgang

Du kan klage på komiteens vedtak, jf. forvaltningsloven § 28 flg. Klagen sendes til REK vest. Klagefristen er tre uker fra du mottar dette brevet. Dersom vedtaket opprettholdes av REK vest, sendes klagen videre til Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og helsefag (NEM) for endelig vurdering.

Hva gjelder endringen/henvendelsen?

- Endring i prosjektmedarbeidere
- Ny/ændret forespørsel om deltakelse og samtykkeerklæring

CRISTIN ID medarbeider

Navn Ann Cathrine Støylen
Akademisk grad Bachelorgrad
Stilling Mastergradsstudent
Institusjon Eigersund kommune
Prosjektrolle Masterstudent

CRISTIN ID medarbeider

Navn Maren Løvås
Akademisk grad Mastergrad
Stilling Rådgiver KoRus Vest Stavanger
Institusjon Rogaland A-senter
Prosjektrolle Forsker

CRISTIN ID medarbeider

Navn Ingrid Folstad
Akademisk grad Bachelorgrad
Stilling Masterstudent
Institusjon Universitetet i Stavanger
Prosjektrolle Prosjektmedarbeider

CRISTIN ID medarbeider

Navn Ingrid Ølfarnes Røysland
Akademisk grad PhD / Doktorgrad
Stilling Førsteamanuensis
Institusjon Universitetet i Stavanger
Prosjektrolle Prosjektmedarbeider

Alderstilpassede informasjonsskriv til barn

Forespørsel til foresatte om forskning på barn

Forespørsel om deltakelse til voksne

Andre nødvendige vedlegg

[BIDI ACTION 2 - Norsk_Infoskriv_Foreldre samtykke versjon oktober 2023.pdf](#)
[BIDI ACTION 2 - Norsk_Infoskriv_Foreldre samtykke versjon oktober 2023.pdf](#)

Beskrivelse av og begrunnelse for endringen/henvendelsen

Begrunnelsen for henvendelsen er at vi har nye medarbeidere med inn i prosjektet. I om at navn på de som skal intervjuer står i informasjonsskrivet til foreldre, har vi laget en oppdatert versjon. Det er kun navn på nye medarbeidere som er endret.

[Meldeskjema](#) / [Forskning på Bedre tverrfaglig innsats \(BTI\) i Sokndal og Eigersund ...](#) / Vurdering

Vurdering av behandling av personopplysninger

 Skriv ut

30.07.2021 ▾

Referansenummer

582589

Vurderingstype

Standard

Dato

30.07.2021

Tittel

Forskning på Bedre tverrfaglig innsats (BTI) i Sokndal og Eigersund kommune - WP 4

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Stavanger / Det helsevitenskapelige fakultet

Prosjektansvarlig

Anne Schanche Selbekk

Prosjektperiode

01.07.2021 - 30.06.2025

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Særlige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Uttrykkelig samtykke (Personvernforordningen art. 9 nr. 2 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 30.06.2030.

[Meldeskjema](#) **Kommentar**

BAKGRUNN

Prosjektet er vurdert og godkjent av Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK) etter helseforskningsloven (hfl.) § 10 (REK sin ref: 216704).

Det er NSD sin vurdering at behandlingen også vil være i samsvar med personvernlovgivningen, så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet datert 30.07.2021 med vedlegg, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.

NSD vurderer dermed at det kan gjøres unntak fra retten til sletting av helseopplysninger etter helseforskningslovens § 16 tredje ledd og personvernforordningen art 17 nr. 3 d, når materialet er bearbeidet slik at det inngår i et annet biologisk produkt, eller dersom opplysningene allerede er inngått i utførte analyser.

Vi presiserer at helseopplysninger inngår i utførte analyser dersom de er sammenstilt eller koblet med andre opplysninger eller prøvesvar. Vi gjør oppmerksom på at øvrige opplysninger må slettes og det kan ikke innhentes ytterligere opplysninger fra deltakeren.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfylder kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

Nettskjema og evt. Eigersund kommune, Rogaland A-senter er databehandler i prosjektet. NSD legger til grunn at behandlingen oppfylder kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp underveis (hvert annet år) og ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet/pågår i tråd med den behandlingen som er dokumentert.

Kontaktperson hos NSD: Elizabeth Blomstervik
Lykke til med prosjektet!

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle særlige kategorier av personopplysninger om helseforhold og alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 30.06.2025 med videre lagring i fem år for dokumentasjonshensyn.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 nr. 11 og art. 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse, som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes uttrykkelige samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a, jf. art. 9 nr. 2 bokstav a, jf. personopplysningsloven § 10, jf. § 9 (2).

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen

formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål

dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet

lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

NSD vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

I utgangspunktet har alle som registreres i forskningsprosjektet rett til å få slettet opplysninger som er registrert om dem. Etter helseforskningsloven § 16 tredje ledd vil imidlertid adgangen til å kreve sletting av sine helseopplysninger ikke gjelde dersom materialet eller opplysningene er anonymisert, dersom materialet etter bearbeidelse inngår i et annet biologisk produkt, eller dersom opplysningene allerede er inngått i utførte analyser. Regelen henviser til at sletting i slike situasjoner vil være svært vanskelig og/eller ødeleggende for forskningen, og dermed forhindre at formålet med forskningen oppnås.

Etter personvernforordningen art 17 nr. 3 d kan man unnta fra retten til sletting dersom behandlingen er nødvendig for formål knyttet til vitenskapelig eller historisk forskning eller for statistiske formål i samsvar med artikkel 89 nr. 1 i den grad sletting sannsynligvis vil gjøre det umulig eller i alvorlig grad vil hindre at målene med nevnte behandling nås.

NSD vurderer dermed at det kan gjøres unntak fra retten til sletting av helseopplysninger etter helseforskningslovens § 16 tredje ledd og personvernforordningen art 17 nr. 3 d, når materialet er bearbeidet slik at det inngår i et annet biologisk produkt, eller dersom opplysningene allerede er inngått i utførte analyser.

Intervjuguide

Foreldre/foresatte

Bakgrunn:

- Hvor lenge er det siden stafettloggen ble opprettet?
- Er stafettloggen fremdeles aktiv?
- Hvor mange møter har dere hatt og med hvem?

- Fortell om første møtet der du ble introdusert for stafettlogg....
 - o Husker du hvordan den ble introdusert?
 - o Hvordan ordla vedkommende seg?
 - o Var du enig om bakgrunnen for å opprette en stafettlogg? Evt hva var du uenig i?
 - o Hva er en stafettlogg?
 - o Hva var grunnet til at du samtykket til opprettelsen av stafettlogg?
 - o Hvilke tanker gjorde du deg i forlengelsen av møtet?

- Hva legger du i «tidlig intervensjon»?

- Hvordan var det for deg å være i møte(ne)?
 - o Ble du spurt om din mening?
 - o Hvordan opplevde du at din mening ble lagt vekt på?
 - o Opplever du at dine meninger er like viktige som de ansatte sin mening?
 - o Var det lett for deg å si hva du mente i møtet?
 - o Synes du det var et bra møte(r)? /Hvordan opplevde du møtet?
 - o Hva var bra og hva var ikke bra med møte(ne)?
 - o Hva skulle de ansatte gjort for at det skulle være et enda bedre møtet for deg?

- Hvordan opplever du at barnets mening ble ivaretatt?
 - o På hvilken måte blir barnet sitt perspektiv ivaretatt? (deltar selv, uttaler seg selv, foreldre prater på vegne av barnet/representerer?)

- Hvilken rolle har du hatt i arbeidet med stafettlogg?
 - o Har du logget deg på den elektroniske stafettloggen?
 - o Har du bidratt med forslag til løsninger?
 - o Har du vært aktiv i forhold til tiltak?
 - o Opplever du deg som en likeverdig part i møtene om stafettlogg?
 - o Ser du at de meningene du/barnet ditt kommer med viser igjen i det skriftlige/stafettloggen etter møter? Gi eksempel?

- Hvordan vurderer du nytteverdien av stafettlogg i forhold til å få tidlig hjelp og tverrfaglig samarbeid?
 - Styrker og svakheter med verktøyet
 - Hva fungerer/fungerer ikke i arbeidet med stafettloggen? Hva kan gjøres annerledes for at barnet/den som representerer barnet skal føle seg bedre hørt?

- Er det noe du synes dere i familien trenger hjelp til?
 - Spurte de deg om hva du/dere opplevde dere trengte hjelp til?
 - Opplever du at dere har fått hjelp tidlig nok, for tidlig eller for sent?
 - Opplever du at de tiltakene som ble tilbudt gjennom arbeidet med stafettlogg det du/din familie hadde behov for?

Intervjuguide

Barn/familie

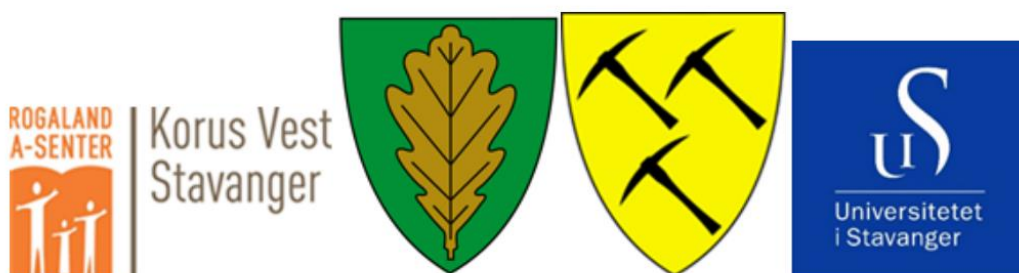
Mor/far fortalte at du hadde vært med på møte....

- Fortell om møtet...
 - o Husker du hva dere snakket om der?
 - o Kunne du forstå hva de snakket om?
 - o Fortalte de deg om hva stafettlogg er? Kan du forklare det til meg?
 - o Var du enige i det de snakket om?

- Hvordan var det for deg å være der?
 - o Spurte de om din mening?
 - o Er de voksne opptatt av din mening?
 - o Opplever du at dine meninger er like viktige som det de voksne sine?
 - o Var det lett for deg å si hva du mente i møtet?
 - o Synes du det var et bra møte?

- Er det noe du synes du trenger hjelp til?
 - o Fortell
 - o Spurte de deg om hva du trengte hjelp til?

- Hva var bra og hva var ikke bra med møte(ne)?
 - o Hva skulle de voksne gjort for at det skulle være et enda bedre møtet for deg?

FORSKNINGSPROSJEKTET «FORSKNING PÅ BEDRE TVERRFAGLIG INNSATS I SOKNDAL OG EIGERSUND KOMMUNE» - FORELDRES SAMTYKKE OM BARNES DELTAKELSE (FREM TIL BARNET ER 16 ÅR)

FORMÅLET MED PROSJEKTET OG HVORFOR VI BER OM SAMTYKKE TIL DITT BARNES DELTAKELSE

Dette er et spørsmål til deg som forelder om du samtykker til at ditt barn deltar i et forskningsprosjekt for å finne ut hvordan og i hvilken grad BTI-modellen (Bedre Tverrfaglig Innsats) har ført til en ønsket endring av praksis i de kommunale tjenestene og ført til en bedret livssituasjon for barn, unge og deres familier. Du har også tidligere blitt spurt om du som forelder/foresatt ønsker å delta i prosjektet. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for ditt barn.

Å lage gode systemer for tidlig oppdagelse, systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og unge og deres familier er høyt opp på den nasjonale agendaen. Sokndal og Eigersund kommune er i prosess i forhold til implementering av Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) som samhandlingsmodell som en del av sin folkehelsesatsing.

Problemstillingen for prosjektet er som følger: Hvordan og i hvilken grad har BTI-modellen (med prosesser på fire nivåer og med tilhørende handlingsveileder og stafettlogg) ført til ønsket endring av praksis i kommunale tjenester, og utløst gode prosesser og ført til en bedret livssituasjon for barn, unge og deres familier? Nærmere bestemt i lys av

1. hvor tidlig barn, ungdom og familie får hjelp og støtte
2. handlingskompetanse og praksis i skole og barnehage
3. samarbeid og samordning av tjenester, implementering og ledelse
4. barns og foreldres erfaring og medvirkning
5. valgte implementeringsstrategier og organisasjonsmessige forhold

I dette delprosjektet har vi allerede invitert deg som forelder til å delta i prosjektet. Siden ditt barn også har vært direkte involvert i arbeidet med stafettlogg (deltatt på møter), ber vi også om ditt samtykke om ditt barnes deltakelse. Du som forelder/foresatt er identifisert gjennom skole, barnehage eller annen tjeneste. Bakgrunnen for at vi ønsker samtykke til ditt barnes deltakelse er at vi tenker det er viktig å få kunnskap om hva

hva barn og ungdom selv tenker om de tjenester kommunen tilbyr, og at de får mulighet til å medvirke i saker som angår dem selv.

Opplysningene om ditt barn vil bli oppbevart i fem år etter prosjektslutt av kontrollenssyn.

HVA INNEBÆRER PROSJEKTET FOR DITT BARN?

Å delta innebærer at du samtykker til at ditt barn blir bedt om å delta i et intervju av varighet fra 20 - 30 min enten alene eller sammen med deg som forelder(re), og et tilsvarende oppfølgingsintervju (etter 12 - 18 måneder). Tema for intervjuet vil være barnets tanker om møtet de har vært med på (om stafettlogg) og om barnet opplevde å blir hørt og om det er noe de synes de trenger hjelp til og om de fikk hjelp. Intervjuet(ene) vil bli tatt opp på bånd (lydopptak) for transkripsjon.

I prosjektet vil vi innhente og registrere opplysninger om ditt barn i form av kontaktinformasjon til foreldre og fornavn. Personidentifiserende opplysninger vil oppbevares atskilt fra opptak av intervju og transkripsjon.

MULIGE FORDELER OG ULEMPER

For den enkelte deltaker innebærer deltakelse i prosjektet muligheten til å bidra til bedre tjenester og system for å ivareta og støtte barn, unge og deres familier, gjennom å gi uttrykk for sine erfaringer. Det man ønsker å etterspørre hos den enkelte deltaker om er ikke konkrete opplysninger om helse eller psykososiale utfordringer, men om erfaringer med bruk av stafettlogg som verktøy og opplevelsen av å medvirke i utforming av løsninger.

FRIVILLIG DELTAKELSE OG MULIGHET FOR Å TREKKE DITT SAMTYKKE

Det er frivillig å delta i prosjektet. Dersom du samtykker til at ditt barn deltar, undertegner du samtykkeerklæringen på siste side. Du kan når som helst og uten å oppgi noen grunn trekke ditt samtykke. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg eller ditt barn hvis barnet ikke vil delta eller du eller ditt barn senere velger å trekke samtykke. Da vil opplysninger om ditt barn bli slettet. Unntaket er om anonymiserte data om ditt barn allerede er brukt i publisert materialet. Ditt barn kan også når som helst trekke seg fra prosjektet, eller la være å svare på spørsmål de ikke ønsker å svare på.

Dersom du senere ønsker å trekke ditt samtykke eller har spørsmål til prosjektet, kan du kontakte prosjektleder (se kontaktinformasjon på siste side).

HVA SKJER MED OPPLYSNINGENE OM DITT BARN?

Opplysningene som registreres om ditt barn skal kun brukes slik som beskrevet under formålet med prosjektet, og planlegges brukt til 2025. Eventuelle utvidelser i bruk og oppbevaringstid kan kun skje etter godkjenning fra REK og andre relevante myndigheter. Du har rett til innsyn i hvilke opplysninger som er registrert om ditt barn og rett til å få korrigert eventuelle feil i de opplysningene som er registrert. Du har også rett til å få innsyn i sikkerhetstiltakene ved behandling av opplysningene. Du kan klage på behandlingen av dine opplysninger til Datatilsynet og institusjonen sitt personvernombud.

Alle opplysningene vil bli behandlet uten navn og fødselsnummer eller andre direkte gjenkjennende opplysninger (=kodete opplysninger). En kode knytter ditt barn til opplysninger om det gjennom en navneliste. Det er kun prosjektleder for forskning Anne Schanche Selbekk som har tilgang til denne listen, som oppbevares på en sikker forskningsserver.

Opplysningene om ditt barn vil bli oppbevart i fem år etter prosjektslutt av kontrollenssyn.

FORSIKRING

Den forsikringen som gjelder er produktansvarsloven.

GODKJENNINGER

Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk har gjort en forskningsetisk vurdering og godkjent prosjektet (REK nr. 216704).

Universitetet i Stavanger og prosjektleder Anne Schanche Selbekk er ansvarlig for personvernet i prosjektet.

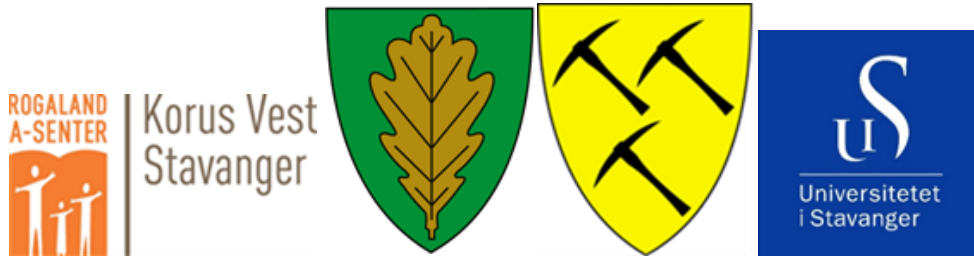
Vi behandler opplysningene basert på ditt samtykke.

KONTAKTOPPLYSNINGER

Dersom du har spørsmål til prosjektet eller ønsker å trekke ditt samtykke, kan du kontakte Anne Schanche Selbekk, 99619617, anne.schanche.selbekk@uis.no.

Dersom du har spørsmål om personvernet i prosjektet, kan du kontakte personvernombudet ved institusjonen: Rolf Jegervatn, Universitetet i Stavanger, personvernombud@uis.no

Datatilsynets e-postadresse er postkasse@datatilsynet.no.

INFORMASJONSSKRIV TIL BARN UNDER 12 ÅR:

BEDRE HJELP FOR BARN OG UNGE I SOKNDAL OG EIGERSUND

HVORFOR BLIR DU SPURT OM Å VÆRE MED?

Vi spør deg om å være med fordi vi trenger din hjelp til å svare på noen spørsmål for å finne ut hva barn tenker om hva som er god hjelp for barn i Sokndal og Eigersund kommune. Vi tenker det er veldig viktig å vite hva barn synes om tjenester kommunen tilbyr.

HVA VIL SKJE DERSOM DU DELTAR?

Dersom du velger å delta vil en eller to personer stille deg noen spørsmål. Spørsmålene er om noe som heter Stafettlogg som er et verktøy for å gi barn og familier bedre hjelp. Du vil bli spurt om hvordan det var for deg å være med på møter der dette ble snakket om, og hva som er hjelpsomt. Du kan velge om mamma og/eller pappa skal være med. Det vil ta ca 20 – 30 minutter, og du velger hvilke spørsmål du vil svare på. Hvis de voksne stiller noen spørsmål du ikke vil svare på så trenger du ikke å svare.

HVA VIL SKJE DERSOM DU IKKE DELTAR

Det er helt frivillig å delta. Du kan når som helst trekke deg fra intervjuet uten å oppgi noen grunn.